

แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล ตำบลผักขวง

อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

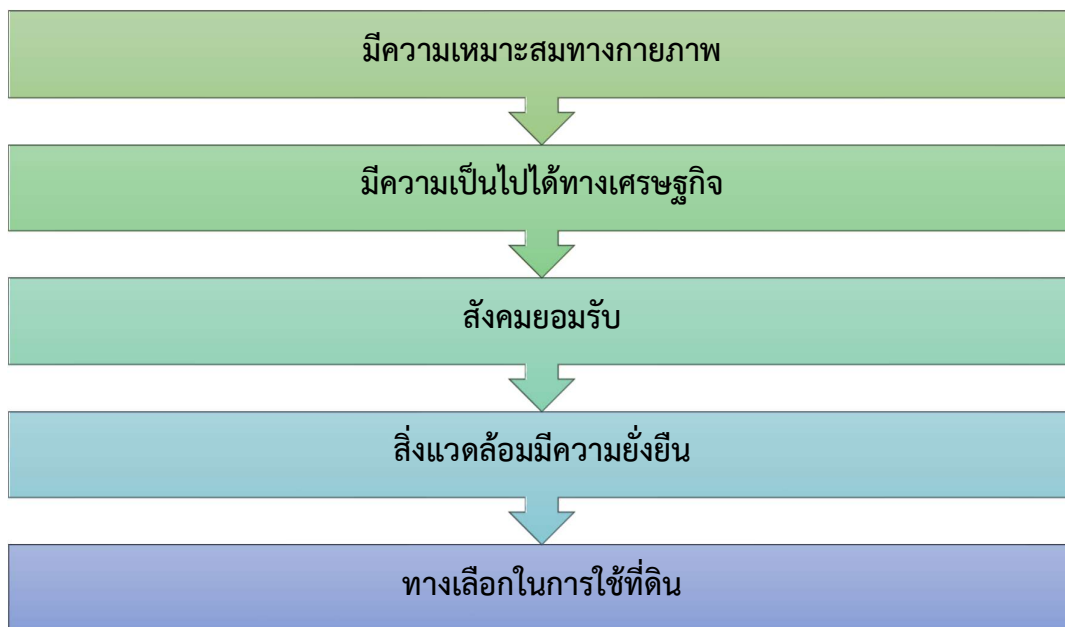

สถานีพัฒนาที่ดินอุตรดิตถ์

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8
กรมพัฒนาที่ดิน

คำนำ

“แนวทางการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล” ฉบับนี้ได้ยึดหลักการของ UNEP and FAO ที่กำหนดไว้ในเอกสารชื่อ “Negotiating a Sustainable Future for Land” ซึ่งมีขั้นตอนในการกำหนดทางเลือกในการใช้ที่ดิน ดังนี้

หลักการดังกล่าวได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของประเทศไทย ร่วมกับวิธีการต่างๆ ที่จำเป็นอีกหลายด้าน เช่น Participatory Rural Appraisal (PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน ฯลฯ ซึ่งได้ปรากฏอยู่ในแนวทางการวางแผนการใช้ที่ดินตำบล ฉบับนี้

คณะผู้จัดทำ

สิงหาคม

2564

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 หลักการและเหตุผล	1-1
1.2 วัตถุประสงค์	1-1
1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-1
1.5 นิยามศัพท์	1-2
1.6 คำสำคัญ	1-4
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	2-1
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 ประวัติและเอกลักษณ์	2-2
2.4 สภาพภูมิประเทศ	2-3
2.5 สภาพภูมิอากาศ	2-7
2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-11
2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-16
บทที่ 3 ทรัพยากรธรรมชาติ	3-1
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-6
3.3 ทรัพยากรดิน	3-9
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน	4-1
4.1 หลักการ	4-1
4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-8

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
5.1 ทรัพยากรดิน	5-1
5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน	5-1
5.3 การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	6-1
6.1 ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	6-1
6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดิน	6-2
6.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน	6-5
6.4 เขตการใช้ที่ดิน	6-6
6.5 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน	6-15
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	7-1
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 ตัวชี้วัด	7-1
7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565	7-1
7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น	7-3
เอกสารอ้างอิง	อ1
ภาคผนวก	
ภาคผนวกที่ 1 นโยบายของรัฐในการอนุญาตให้ราษฎรอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้	ผ1-1
คณะผู้จัดทำ	

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศ จังหวัดอุตรดิตถ์ ปี 2533-2562	2-9
2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์	2-13
2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ ปี 2564	2-16
2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ ปี 2564	2-17
2-5 สภาพสังคมในพื้นที่ของตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ ปี 2564	2-19
2-6 รายได้เฉลี่ยครัวเรือน ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ ปี 2563	2-23
2-7 รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ ปี 2563	2-24
3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์	3-1
3-2 บ่อบาดาล ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์	3-7
3-3 หน่วยแผนที่ดิน ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์	3-15
3-4 สมบัติที่ดิน ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์	3-18
3-5 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์	3-22
4-1 แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์	4-3
5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดิน ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์	5-13
6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์	6-2
6-2 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์	6-6
7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565	7-4
7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-5
7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569)	7-6

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
2-1	ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์
2-2	ความลาดชัน ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์
2-3	ภูมิประเทศ ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์
2-4	เส้นชั้นน้ำฝน จังหวัดอุตรดิตถ์
2-5	สมดุลงบของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดอุตรดิตถ์
2-6	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์
2-7	สัดส่วนคร่าวเรือ่นเกษตร ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์
2-8	รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือ่น ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ ปี 2563
3-1	ป่าไม้ตามกฎหมาย ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์
3-2	การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์
3-3	ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์
3-4	ทรัพยากรน้ำ ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์
3-5	ทรัพยากรดิน ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์
3-6	การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์
4-1	โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์
4-2	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์
4-3	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์
6-2	ระบบการปลูกพืชตามแผนตามแผนการใช้ที่ดิน ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 (1) ได้กำหนดให้มีการ “วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน” ต่อมาได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 มีแผนการปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดให้มีการจัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดินตำบล จำนวน 7,225 ตำบล ให้แล้วเสร็จ ภายในปี 2565 ตลอดจนนำแผนการใช้ที่ดินตำบลไปสู่การปฏิบัติเพื่อเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการประกาศแผนปฏิรูปประเทศ ดังกล่าวข้างต้น จึงได้จัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ ขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อให้การใช้ที่ดินในตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ มีผลตอบสนองสูงสุด ต่อหน่วยเนื้อที่และเป็นไปอย่างยั่งยืน

1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.3.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2563 - 30 กันยายน 2564

1.3.2 สถานที่ ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.4.1 ทบทวนเอกสารเพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิที่จะนำมาวิเคราะห์และใช้ในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ดังนี้

(1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ภัยธรรมชาติ ฯลฯ

(2) ด้านเศรษฐกิจสังคม ได้แก่ การถือครองที่ดิน การใช้ที่ดิน พืชหลักหรือพืชเศรษฐกิจ ที่สำคัญ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ตลาดสินค้าเกษตร รายได้ รายจ่าย ประชากร โครงสร้างประชากร การศึกษา ฯลฯ

(3) นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ ยุทธศาสตร์ภาค

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

1.4.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเกษตรกรในตำบล

1.4.3 ประเมินคุณภาพที่ดิน

1.4.4 สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดทำ PRA ร่วมกับสภาพการใช้ที่ดิน การถือครองที่ดิน รายแปลงจากแผนที่สำมะโนที่ดิน หรือ แผนที่ภาษีที่ดินในปัจจุบัน ผลจากการประเมินคุณภาพที่ดิน และ กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน (ตามอำนาจหน้าที่ของกรมฯ)

1.4.5 สสำรวจข้อมูลทั้ง กายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ในพื้นที่ตำบลที่ดำเนินการเพิ่มเติมตาม ประเด็นปัญหาและความต้องการจาก PRA ให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายบุคคล

1.4.6 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินตำบล

1.4.7 รับฟังความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดิน

1.4.8 ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดิน

1.4.9 นำแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ เป้าหมายที่สำคัญ คือ

(1) การที่สภาตำบล หรือ สภาเทศบาลนำแผนการใช้ที่ดินที่มีกิจกรรมของ กรมพัฒนาที่ดินเข้าไปบรรจุในแผน 3 ปี โดยสภาเทศบาล หรือ สภาตำบล มีมติรับรอง ซึ่งอาจมีการตั้ง งบประมาณของเทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการ เช่น งบซื้อเมล็ดพันธุ์พืชคลุมดิน ซึ่งปลูกโดย เกษตรกรในพื้นที่ตำบลนั้น เป็นต้น

(2) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในกฎหมาย (มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551) มีการปฏิบัติในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดิน เขตต่างๆ โดยมีงบประมาณดำเนินการในแต่ละปี

(3) กิจกรรมของส่วนราชการต่างๆ ที่จะสนับสนุนความต้องการของเกษตรกรและ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว การขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล เป็นต้น

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 ที่ดิน (Land)

“**ที่ดิน**” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไปและให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บางลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย (มาตรา 4 ประมวลกฎหมายที่ดิน)

“**ที่ดิน**” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง “ชีวมณฑลบนพื้นผิวโลก ประกอบด้วย ชั้นบรรยากาศ ชั้นดิน ชั้นหิน ลักษณะความลาดเทของพื้นที่ ลักษณะทางอุทกศาสตร์ พืช สัตว์ และผลที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน” (FAO, 1974)

“**ที่ดิน**” หมายถึง พื้นที่หนึ่งๆ ที่อยู่บนพื้นผิวของโลก ประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและชีวภาพซึ่งมีอิทธิพลต่อการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดังนั้นที่ดินจึงไม่ได้หมายถึงดินเพียงอย่างเดียว แต่จะหมายรวมถึงลักษณะภูมิฐาน (landforms) ภูมิอากาศ (climate) อุทกวิทยา (hydrology) พืชพรรณ (vegetation) และสัตว์ (fauna) ซึ่งการปรับปรุงที่ดิน (land improvement) ได้แก่ การทำขึ้นบันไดและการระบายน้ำ เป็นต้น (FAO, 1993)

1.5.2 ดิน (Soil)

“**ดิน**” หมายรวมถึง หิน กรวด ทราย แร่ธาตุ น้ำ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ ที่เจือปนกับเนื้อดินด้วย (มาตรา 4 พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551)

“**ดิน**” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง เทหวัตถุธรรมชาติ ซึ่งเกิดขึ้นบนพื้นผิวโลกเป็นวัตถุที่ค่าจุนการเจริญเติบโต และการทรงตัวของต้นไม้ ประกอบด้วย แร่ธาตุ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ มีลักษณะชั้นแตกต่างกัน แต่ชั้นที่อยู่ต่อเนื่องกันจะมีแนวสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตามขบวนการกำเนิดดินที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระทำร่วมกันของภูมิอากาศ พืชพรรณ วัตถุต้นกำเนิดดิน ระยะเวลา และความต่างระดับของพื้นที่ในบริเวณนั้น (FAO 1974: 39-40)

“**ดิน**” อินทรีย์วัตถุและอนินทรีย์วัตถุที่ไม่จับตัวแข็งเป็นหินซึ่งปกคลุมพื้นผิวโลก เป็นผลมาจากปัจจัยด้านการกำเนิดและสภาพแวดล้อม ได้แก่ ภูมิอากาศ สิ่งมีชีวิต (พืชและสัตว์) สภาพภูมิประเทศ วัตถุต้นกำเนิดและระยะเวลา ความเหมาะสมต่อการผลิตพืชของดินแตกต่างกันเนื่องจากลักษณะและสมบัติทางกายภาพ เคมีชีวภาพ และสัณฐานวิทยา (คณะกรรมการจัดทำปทานุกรมปฐพีวิทยา, 2551: 128)

1.5.3 การใช้ที่ดิน

“**การใช้ที่ดิน**” หมายถึง การจัดการที่ดินตามที่มนุษย์ต้องการ ซึ่งรวมทั้งการใช้ที่ดินในชนบท เขตชานเมือง และเขตอุตสาหกรรม เป็นต้น (FAO, 1993)

“**การใช้ที่ดิน**” หมายถึง ผลของความพยายามของมนุษย์ ในการดำเนินการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพพื้นที่ของทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง (Vink, 1975)

1.5.4 การวางแผนการใช้ที่ดิน

“**การวางนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน**” หมายความว่า การวางนโยบายและแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพของดิน และสอดคล้องกับประเภทของที่ดินที่ได้จำแนกไว้

“**การวางแผนการใช้ที่ดิน**” หมายถึง กระบวนการของการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร เป็นการกำหนดทิศทางของการลงทุน แนวทางการพัฒนาเทคโนโลยี เป็นการเปลี่ยนแปลงของหน่วยงานต่างๆ ให้ดำเนินการอยู่ในภาพรวม

เดียวกัน และเป็นการเพิ่มศักยภาพทั้งในปัจจุบันและในอนาคตเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ (NRC, 1975 และ ADB , 2012)

1.5.5 “เศรษฐกิจที่ดิน” หมายความว่า ภาวะความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดิน ทางด้านเศรษฐกิจ

1.5.6 “เกษตรกรรม” หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และ กิจกรรมอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

1.5.7 “การชะล้างพังทลายของดิน” หมายความว่า ปრაกฏการณ์ซึ่งที่ดินถูกชะล้างกัดเซาะ พังทลายด้วยพลังงานที่เกิดจากน้ำ ลม หรือโดยเหตุอื่นใดให้เกิดการเสื่อมโทรม สูญเสียเนื้อดิน หรือ ความอุดมสมบูรณ์ของดิน

1.5.8 “การอนุรักษ์ดินและน้ำ” หมายความว่า การกระทำใดๆ ที่มุ่งให้เกิดการระวังป้องกัน รักษาดินและที่ดิน ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม สูญเสีย รวมถึงการรักษา ปรับปรุง ความอุดมสมบูรณ์ ของดิน และการรักษาน้ำในดินหรือบนผิวดินให้คงอยู่เพื่อรักษาคุณธรรมชาติให้เหมาะสม ในการใช้ประโยชน์ที่ดินในการเกษตรกรรม

1.6 คำสำคัญ

“ดินดี น้ำสมบูรณ์”

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของอำเภอทองแสนขัน ระยะห่างจาก ที่ว่าการอำเภอทองแสนขัน ประมาณ 12 กิโลเมตร มีเนื้อที่ 157.71 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 98,566 ไร่

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลถ้ำฉลอง อำเภอเมือง และตำบลผาเสียด อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์

ทิศใต้ ติดต่อกับ ติดกับ ตำบลบ่อทอง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลน้ำไคร้ อำเภอน้ำปาด และตำบลบ่อทอง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลน้ำพี ตำบลป่าคาย และตำบลบ่อทอง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ตำบลฝักขวงมีถนนสายหลัก คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1214 (แสนขัน-วังผาชัน) และ 1047 (ป่าขุ่น- วังผาชัน)

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 16 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านน้ำหมีใหญ่

หมู่ที่ 2 บ้านฝักขวง

หมู่ที่ 3 บ้านวังโป่ง

หมู่ที่ 4 บ้านวังโป่ง

หมู่ที่ 5 บ้านน้ำหมีน้อย

หมู่ที่ 6 บ้านร่องลึก

หมู่ที่ 7 บ้านปางวุ้น

หมู่ที่ 8 บ้านวังตะเคียน

หมู่ที่ 9 บ้านโคกกาม

หมู่ที่ 10 บ้านเขาสัก

หมู่ที่ 11 บ้านน้ำหมีใหม่เจริญ

หมู่ที่ 12 บ้านบุงประชานิมิตร

หมู่ที่ 13 บ้านใหญ่เจริญ

หมู่ที่ 14 บ้านเนินทอง

หมู่ที่ 15 บ้านโคกกาม

หมู่ที่ 16 บ้านปางวุ้นพัฒนา

(คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลฝักขวง, 2564)

2.3 ประวัติและเอกลักษณ์

องค์การบริหารส่วนตำบลฝักขวง เดิมท้องที่อำเภอทองแสนขันอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ แต่เนื่องจากสมัยนั้นการคมนาคมไม่สะดวก เช่นปัจจุบัน ทำให้การติดต่อราชการของประชาชนเป็นไปด้วยความและเสียเวลาในการเดินทางมาก ในสมัยร้อยเอกราชรัตน ทรัพย์สิน เป็นนายอำเภอตรอนประมาณปี 2517 ได้ดำริที่จะจัดตั้งใหม่ว่า “ตำบลบ่อทอง” ทำให้อำเภอตรอนมีเขตการปกครอง 7 ตำบล เพิ่มขึ้นเป็น 8 ตำบล เข้าหลักเกณฑ์ที่จะขอตั้งเป็นกิ่งอำเภอได้

เมื่อปี พ.ศ. 2523 สมัยนายพิสิษฐ์ ฝโลศิลป์ เป็นนายอำเภอตรอนได้ขอแยกท้องที่ตำบลฝักขวง ตำบลปากาย ตำบลน้ำพี และตำบลบ่อทอง จัดตั้งเป็นกิ่งอำเภอใหม่ และกระทรวงมหาดไทยได้มีการประกาศลงวันที่ 13 มิถุนายน 2526 จัดตั้งเป็นกิ่งอำเภอ โดยได้ชื่อว่า “กิ่งอำเภอทองแสนขัน”

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2533 สมัยนายสุขสันต์ วนะภูมิ เป็นปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอ กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาเห็นว่า กิ่งอำเภอทองแสนขัน เป็นเมืองที่กว้างขวางมีชุมชนและชุมชนการค้าหนาแน่นมีสภาพเจริญขึ้นกว่าเดิมมาก สมควรยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอเพื่อประโยชน์แก่การปกครองการให้บริการของรัฐเกิดความสะดวกแก่ประชาชน และส่งเสริมท้องที่ให้เจริญยิ่งขึ้น จึงได้ตราพระราชกฤษฎีกา ยกฐานะกิ่งอำเภอทองแสนขัน ตั้งแต่วันที่ 22 พฤษภาคม 2533

เหตุผลที่ทางอำเภอตรอนตั้งชื่อกิ่งอำเภอตั้งใหม่ว่า “กิ่งอำเภอทองแสนขัน” สืบเนื่องมาจากตำบลบ่อทองอันเป็นที่ตั้งของที่ว่าการกิ่งอำเภอ มีหมู่บ้านแห่งหนึ่งเป็นหมู่บ้านที่ตั้งมานานและมีราษฎรตั้งบ้านเรือนอาศัย อยู่หนาแน่นที่สุด ชื่อ “บ้านแสนขัน” มีประวัติเล่ามาว่าแต่เดิมนั้นมีชื่อเรียกเสียงใดไม่ปรากฏ ครั้งหนึ่งมีนายพรายคนหนึ่งเดินทางมาจากประเทศลาว เข้ามาล่าช้างในพื้นที่แถบบริเวณนี้ เข้าใจว่าคงจะมีโขลงช้างเป็นจำนวนมาก ดังจะเห็นว่าหมู่บ้านแห่งหนึ่งซึ่งอยู่ทางทิศใต้ของหมู่บ้านแสนขันมีชื่อว่า “บ้านท่าช้าง” สันนิษฐานว่าคงตั้งชื่อตามท่าน้ำช้างลงไปตีมน้ำ และอาบน้ำเป็นประจำ ประวัติว่าเมื่อนายพรานได้เดินทางมาถึงหมู่บ้านแสนขันก็ทราบว่าจะมีการก่อสร้างวัดพระแท่นศิลาอาสน์ เกิดศรัทธาอยากร่วมทำบุญก่อสร้างวัดด้วย จึงเดินทางกลับภูมิลำเนาได้ชักชวนพรรคพวกมาร่วมกันบริจาคทองคำนับได้จำนวนแสนขัน และนำทองคำเดินทางมาร่วมก่อสร้างวัดดังกล่าว แต่ครั้งเดินทางมาถึงบริเวณหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ซึ่งต่อมาเรียกว่า “บ้านแสนขัน” ได้ทราบว่าวัดพระแท่นศิลาอาสน์ได้ดำเนินก่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงได้นำทองคำที่นำมาทั้งหมดฝังไว้บริเวณหมู่บ้านแห่งนี้ เพราะเกรงว่าหากนำทองคำกลับภูมิลำเนาจะถูกโจรผู้ร้ายปล้นระหว่างทางเอาได้ หมู่บ้านดังกล่าวจึงเป็นที่มาของชื่อ “บ้านแสนขัน” จนถึงปัจจุบัน และทางอำเภอตรอนเห็นว่าเป็นนิมิตหมายอันเป็นมงคลแก่กิ่งอำเภอที่ได้ขอจัดตั้งใหม่จึงได้ตั้งชื่อว่า “กิ่งอำเภอทองแสนขัน” และได้รับการยกฐานะเป็นอำเภอทองแสนขัน เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2533 จนถึงทุกวันนี้

(องค์การบริหารส่วนตำบลฝักขวง, 2564)

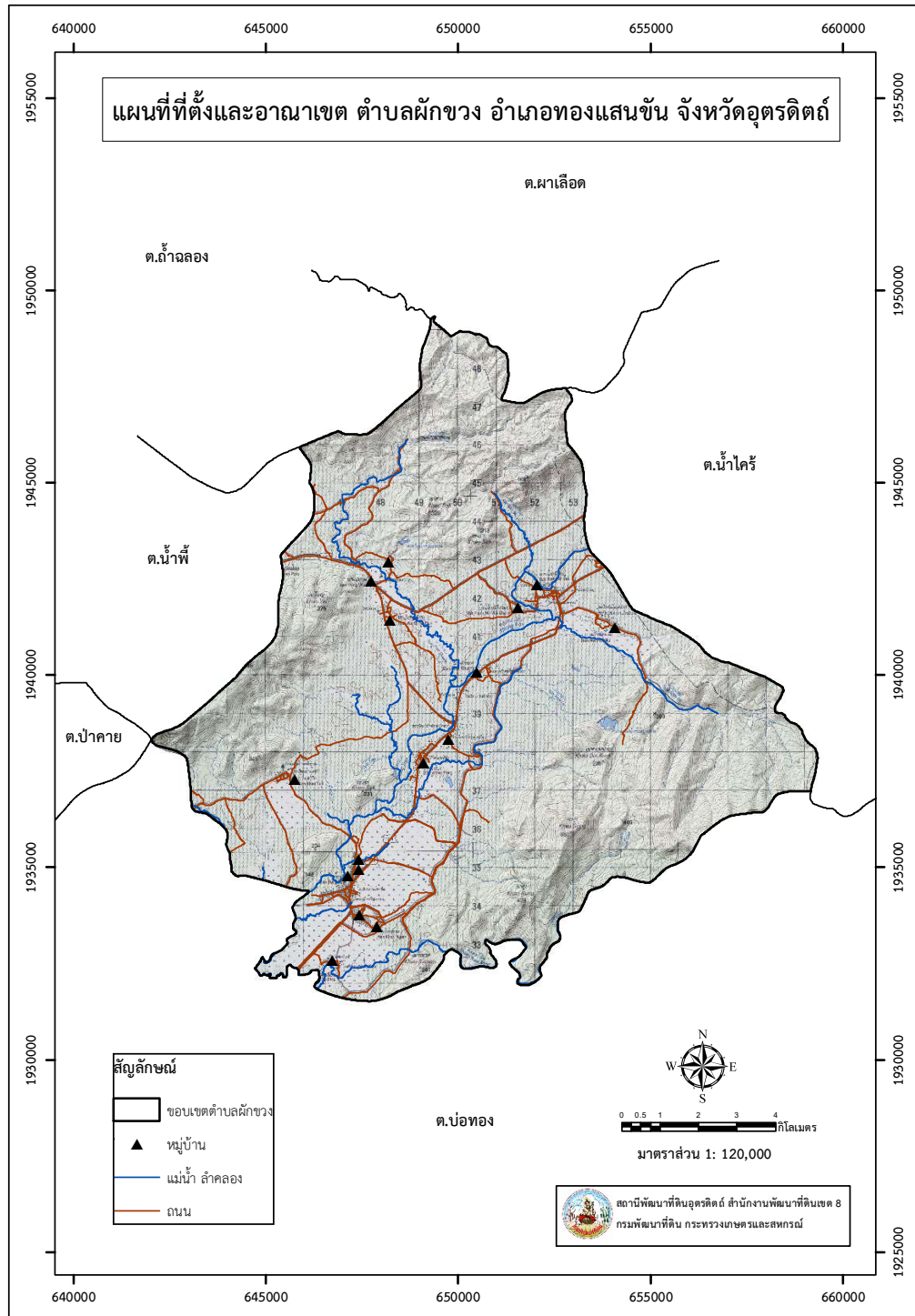

2.4 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศมีสภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบถึงพื้นที่สูงชัน โดยส่วนใหญ่มีความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาเป็น 2-5 เปอร์เซ็นต์ และ 20-35 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ ความสูงจากระดับทะเลปานกลาง 76-900 เมตร โดยมีเขาใหญ่ และเขาซากทอดตัวในแนวตะวันออกเฉียงเหนือตะวันตกเฉียงใต้ ทางด้านซ้ายของตำบล เขาสนาม เขาสูง และเขาตอยกุ่มทอดตัวในแนวเดียวกันทางด้านฝั่งขวาของตำบล ทำให้เกิดที่ราบในตอนกลางของพื้นที่ขนานไปกับเขาทั้งสองด้านซึ่งเป็นแหล่งปลูกข้าวที่สำคัญของตำบล มีแม่น้ำคลองตรอนไหลจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือลงมาทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ (รูปที่ 2-2 และรูปที่ 2-3)

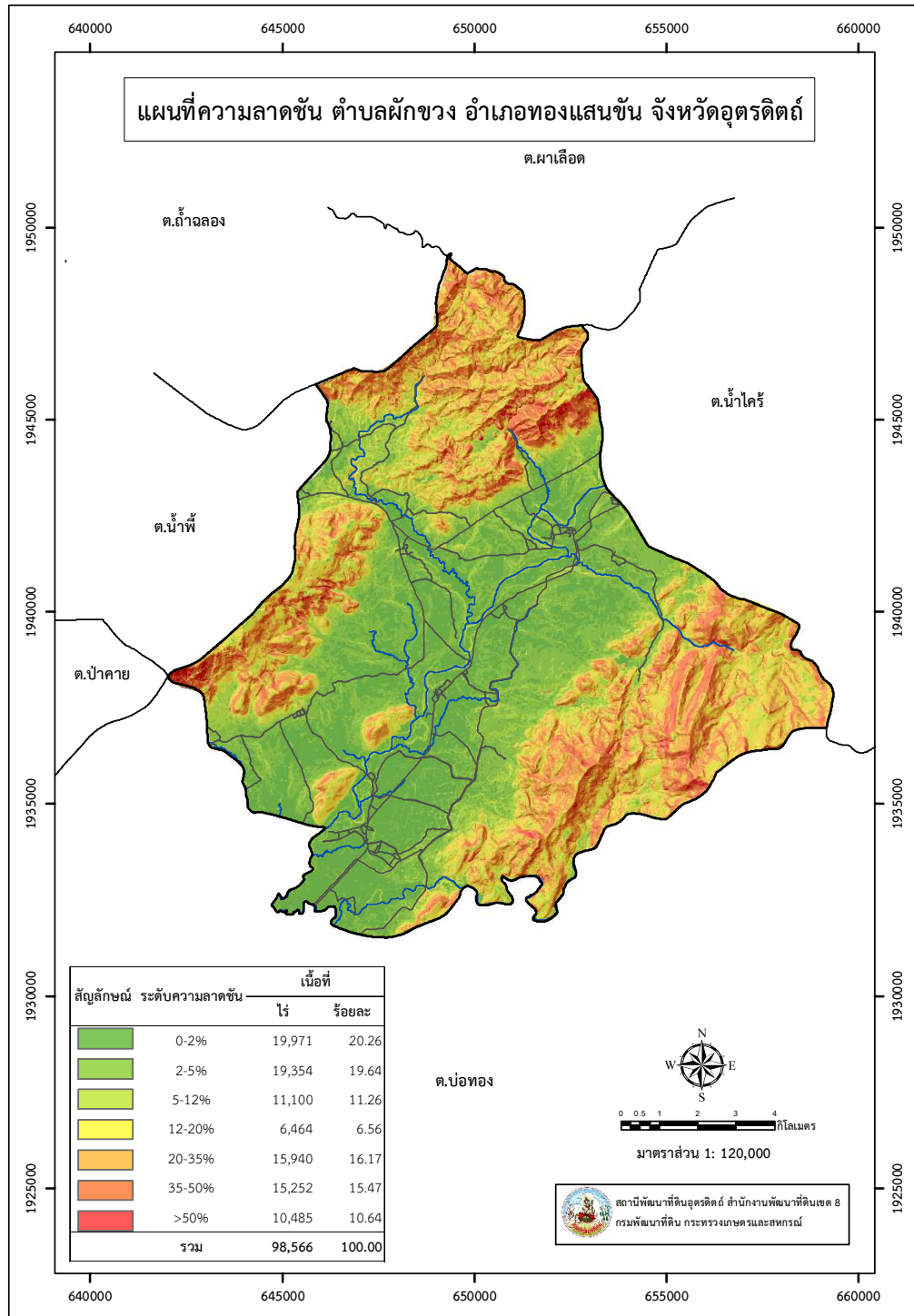
แผนการใช้ที่ดินตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

รูปที่ 2-1 ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

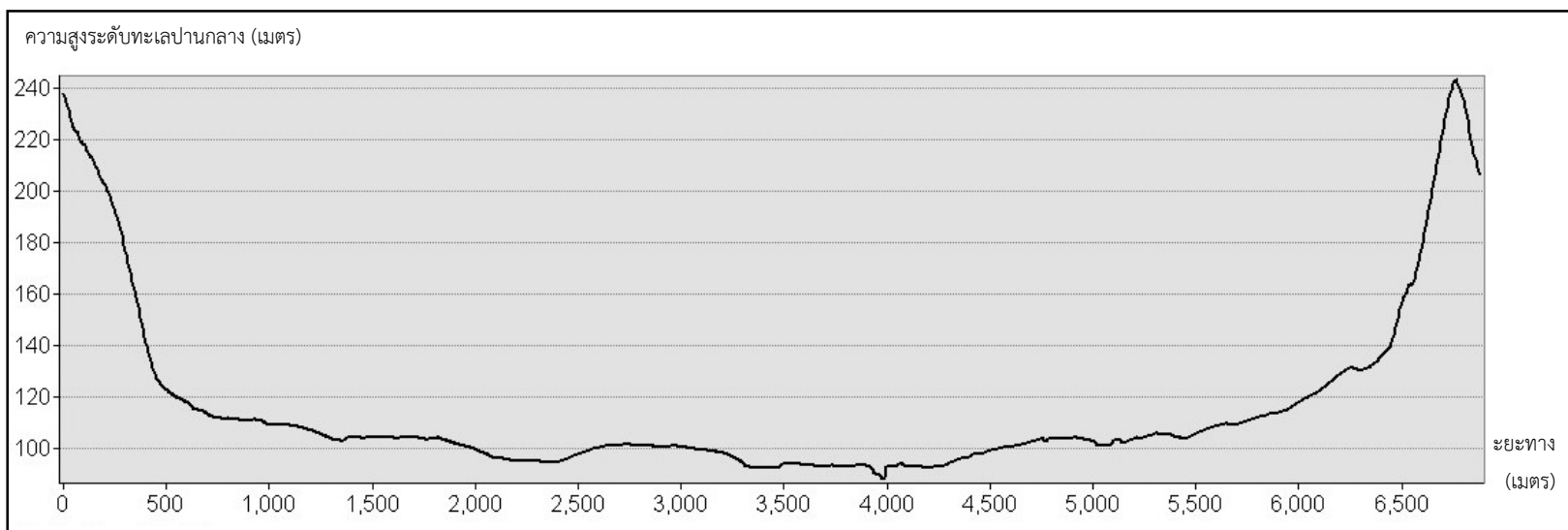
แผนการใช้ที่ดินตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

รูปที่ 2-2 ความลาดชัน ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

แผนการใช้ที่ดินตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

รูปที่ 2-3 ภูมิประเทศ ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

2.5 สภาพภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศจังหวัดอุตรดิตถ์ มีรายละเอียดดังนี้

2.5.1 สภาพอากาศทั่วไป

ลักษณะอากาศของจังหวัดอุตรดิตถ์ ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของลมมรสุมที่พัดประจำฤดูกาล 2 ชนิด ช่วงฤดูฝนจะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ พัดพาเอาความชื้นจากทะเลอันดามันและมหาสมุทรอินเดีย ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม ต่อจากนั้นอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจากประเทศจีนและไซบีเรียพัดผ่านทำให้อากาศเย็นและแห้งแล้ง ในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์

2.5.2 ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดอุตรดิตถ์ พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งออกได้เป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนมีนาคมถึงกลางเดือนพฤษภาคม จะมีอากาศร้อนอบอ้าวมาก โดยเฉพาะเดือนเมษายนอากาศร้อนจัดที่สุดในรอบปี

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม จะเป็นฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเข้าสู่ประเทศไทยอากาศจะชุ่มชื้น และมีฝนตกชุกโดยเฉพาะเดือนสิงหาคมเป็นเดือนที่มีฝนตกมากที่สุดในรอบปี

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนมีนาคม ซึ่งเป็นฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ อากาศจะหนาวเย็นและแห้ง อากาศจะเริ่มเย็นตั้งแต่ปลายเดือนตุลาคม เดือนมกราคมเป็นเดือนที่มีอากาศหนาวที่สุดของปี

2.5.3 อุณหภูมิ

เนื่องจากจังหวัดอุตรดิตถ์อยู่ทางภาคเหนือตอนบน พื้นที่ส่วนใหญ่มีภูเขาล้อมรอบ จึงทำให้มีอากาศหนาวเย็นในฤดูหนาว อุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 27.7 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 30.8 องศาเซลเซียส โดยมีอากาศร้อนที่สุดในเดือนเมษายน ส่วนในฤดูหนาวมีอากาศหนาวเย็น อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 24.4 องศาเซลเซียส

2.5.4 ฝน

บริเวณจังหวัดอุตรดิตถ์มีปริมาณฝนเฉลี่ย 1,383.9 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 117 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด คือ เดือนสิงหาคม มีปริมาณฝนเฉลี่ย 284.5 มิลลิเมตร และฝนตกประมาณ 21 วัน จากเส้นชั้นน้ำฝน พบว่า ตำบลฝักขวงมีฝนอยู่ในช่วง 1,350-1,400 มิลลิเมตร

(กรมอุตุนิยมวิทยา, 2560, 2562)

2.5.5 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (ปี 2533-2562) ณ สถานีตรวจอากาศอุตรดิตถ์ ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้จะเริ่มตั้งแต่ปลายเดือนมีนาคมถึงกลางเดือนพฤศจิกายน

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้จะเริ่มตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนถึงต้นเดือนตุลาคม และช่วงนี้อาจจะเกิดภาวะน้ำท่วมทำให้พืชเสียหายได้ในช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจจะเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ จะเริ่มตั้งแต่ต้นกลางเดือนพฤศจิกายนถึงปลายเดือนมีนาคม

(ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-4 ถึง รูปที่ 2-5)

ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดอุตรดิตถ์ ปี 2533-2562

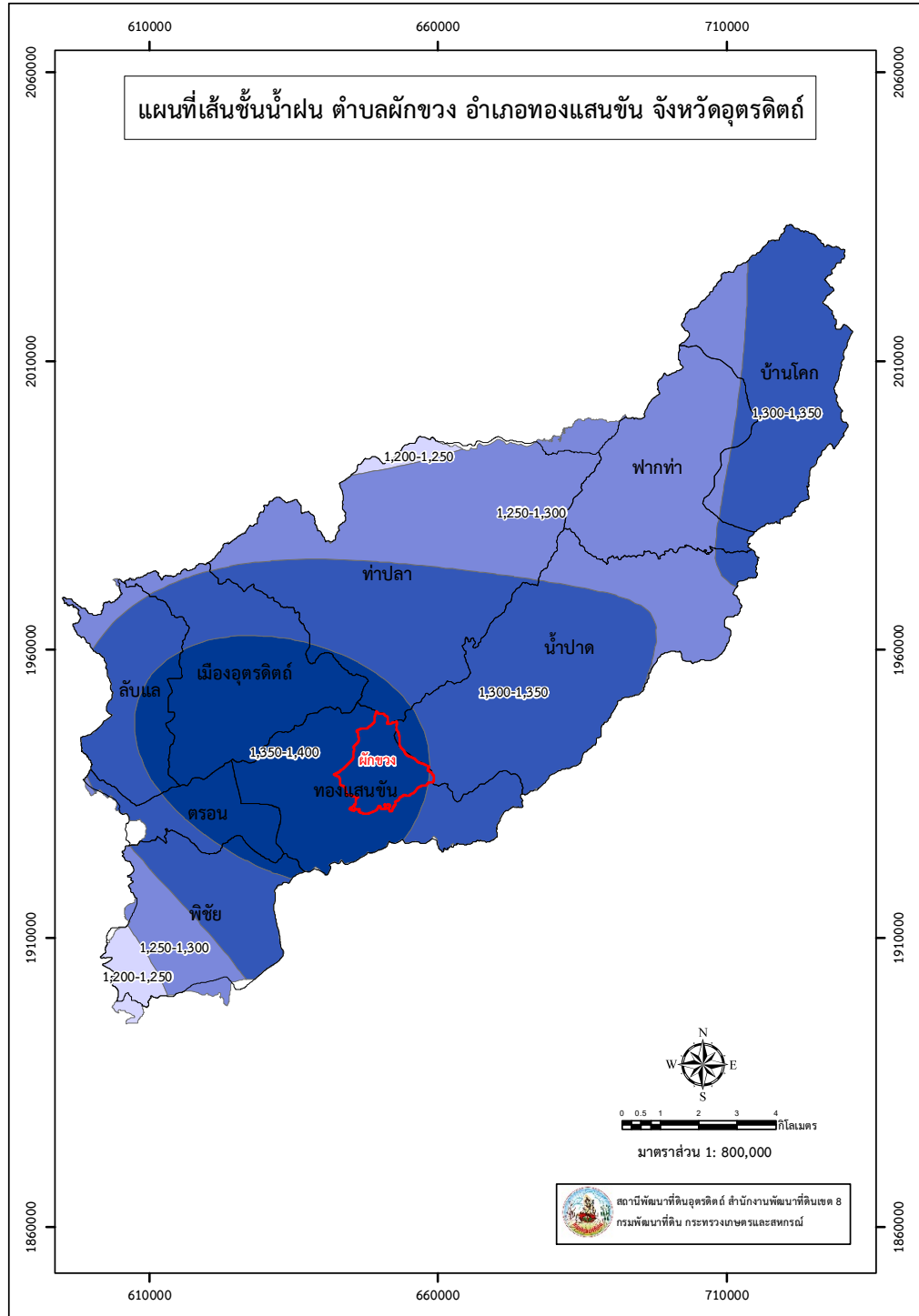
เดือน	อุณหภูมิ ต่ำสุด (°C)	อุณหภูมิ สูงสุด (°C)	อุณหภูมิ เฉลี่ย (°C)	ความชื้น สัมพัทธ์ (%)	ปริมาณ น้ำฝน (มม.)	จำนวน วัน ฝนตก (วัน)	ปริมาณ ฝนใช้ การ* (มม.)	การระเหย และการ คายน้ำ อ้างอิง* (มม.)
ม.ค.	18.4	32.2	24.4	68.0	10.1	1.9	51.8	9.9
ก.พ.	19.8	34.4	26.2	64.0	12.7	1.4	54.3	12.4
มี.ค.	22.6	36.4	28.8	63.0	31.8	3.6	70.7	30.2
เม.ย.	25.0	37.8	30.8	63.0	70.2	6.4	80.1	62.3
พ.ค.	25.4	36.3	30.0	72.0	220.5	14.3	82.2	142.7
มิ.ย.	25.3	34.6	29.1	77.0	197.3	16.8	75.9	135.0
ก.ค.	25.0	33.5	28.5	79.0	179.2	19.2	75.3	127.8
ส.ค.	24.7	33.0	28.0	82.0	284.5	20.7	71.9	153.4
ก.ย.	24.6	33.5	28.2	82.0	246.6	18.0	65.7	149.3
ต.ค.	23.8	33.7	27.9	78.0	105.1	9.6	62.9	87.4
พ.ย.	21.5	33.0	26.4	73.0	18.2	3.1	56.4	17.7
ธ.ค.	19.1	31.6	24.4	69.0	7.7	1.3	53.3	7.6
รวม	22.9	34.2	27.7	72.5	-	-	-	-
เฉลี่ย	-	-	-	-	1,383.9	116.3	800.5	935.7

หมายเหตุ: * จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

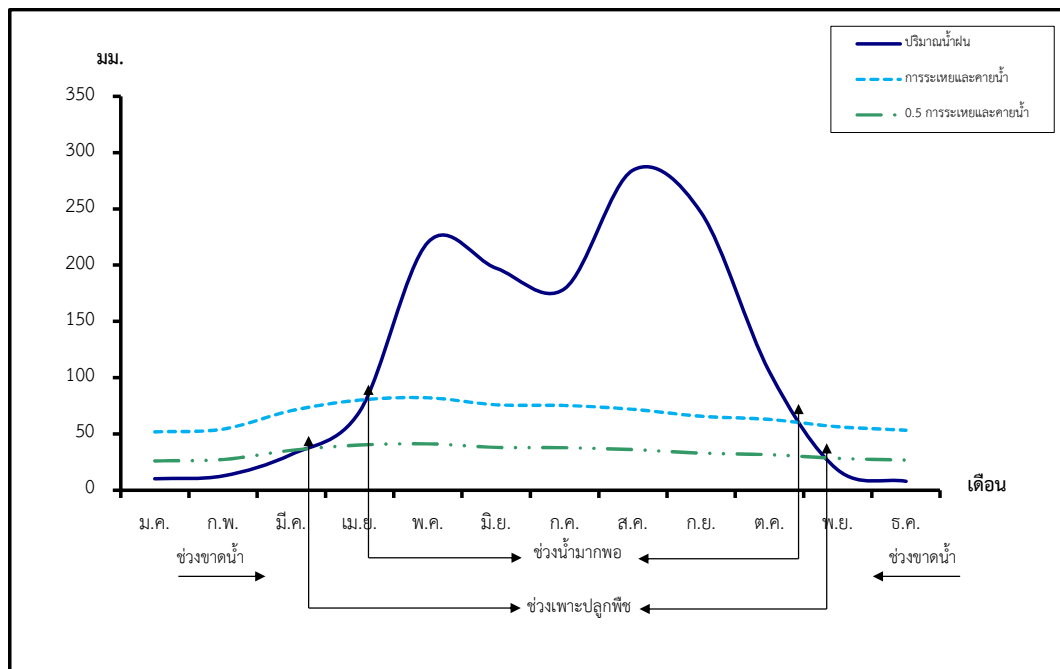
ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา (2563)

แผนการใช้ที่ดินตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

รูปที่ 2-4 เส้นชั้นน้ำฝน จังหวัดอุตรดิตถ์

รูปที่ 2-5 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดอุตรดิตถ์

2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

สภาพการใช้ที่ดินตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2561) ประกอบด้วย ประเภทการใช้ที่ดินต่างๆ ดังนี้

1) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 2,815 ไร่ หรือร้อยละ 2.85 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย หมู่บ้านบนพื้นราบ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ โรงงานอุตสาหกรรม ลานตาก และแหล่งรับซื้อทางการเกษตร สุสาน ป่าช้า

2) พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 47,313 ไร่ หรือร้อยละ 48.03 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย การใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.1) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 14,142 ไร่ หรือร้อยละ 14.35 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ นาร้าง และนาข้าว

2.2) พืชไร่ มีเนื้อที่ 26,614 ไร่ หรือร้อยละ 27.01 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ข้าวโพด อ้อย และมันสำปะหลัง

2.3) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 5,326 ไร่ หรือร้อยละ 5.41 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม ไม้ยืนต้นผสม ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ยูคาลิปตัส สัก กระจิน หม่อน และไม้ปลูกเพื่อการค้า

2.4) ไม้ผล มีเนื้อที่ 1,231 ไร่ หรือร้อยละ 1.26 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม ไม้ผลผสม มะพร้าว มะม่วง ส้มโอ มะม่วงหิมพานต์ กัลยัว มะขาม และมะนาว

3) พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 45,412 ไร่ หรือร้อยละ 46.05 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์ ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู และป่าผลัดใบสมบูรณ์

4) พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 1,114 ไร่ หรือร้อยละ 1.14 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา และคลองชลประทาน

5) พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 1,912 ไร่ หรือร้อยละ 1.93 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย พุ่มหญ้า สลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ และพื้นที่ลุ่มบ่อดิน

(ตารางที่ 2-2 และรูปที่ 2-6)

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	2,815	2.85
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	2,388	2.42
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	140	0.14
U502	โรงงานอุตสาหกรรม	179	0.18
U503	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร	97	0.10
U603	สุสาน ป่าช้า	11	0.01
A	พื้นที่เกษตรกรรม	47,313	48.03
A100	นาไร่	46	0.05
A101	นาข้าว	14,096	14.3
A200	ไร่ไร่	1,761	1.79
A202	ข้าวโพด	5,467	5.55
A203	อ้อย	13,666	13.87
A204	มันสำปะหลัง	5,720	5.80
A300	ไม้ยืนต้นไร่/เสื่อมโทรม	376	0.38
A301	ไม้ยืนต้นผสม	28	0.03
A302	ยางพารา	2,612	2.65
A302/A305	ยางพารา/สัก	6	0.01
A303	ปาล์มน้ำมัน	218	0.22
A304	ยูคาลิปตัส	217	0.22
A304/A305	ยูคาลิปตัส/สัก	6	0.01
A305	สัก	1,828	1.85
A308	กระถิน	6	0.01
A314	หม่อน	20	0.02
A315	ไผ่ปลูกเพื่อการค้า	9	0.01
A400	ไม้ผลไร่/เสื่อมโทรม	46	0.05
A401	ไม้ผลผสม	19	0.02
A405	มะพร้าว	10	0.01

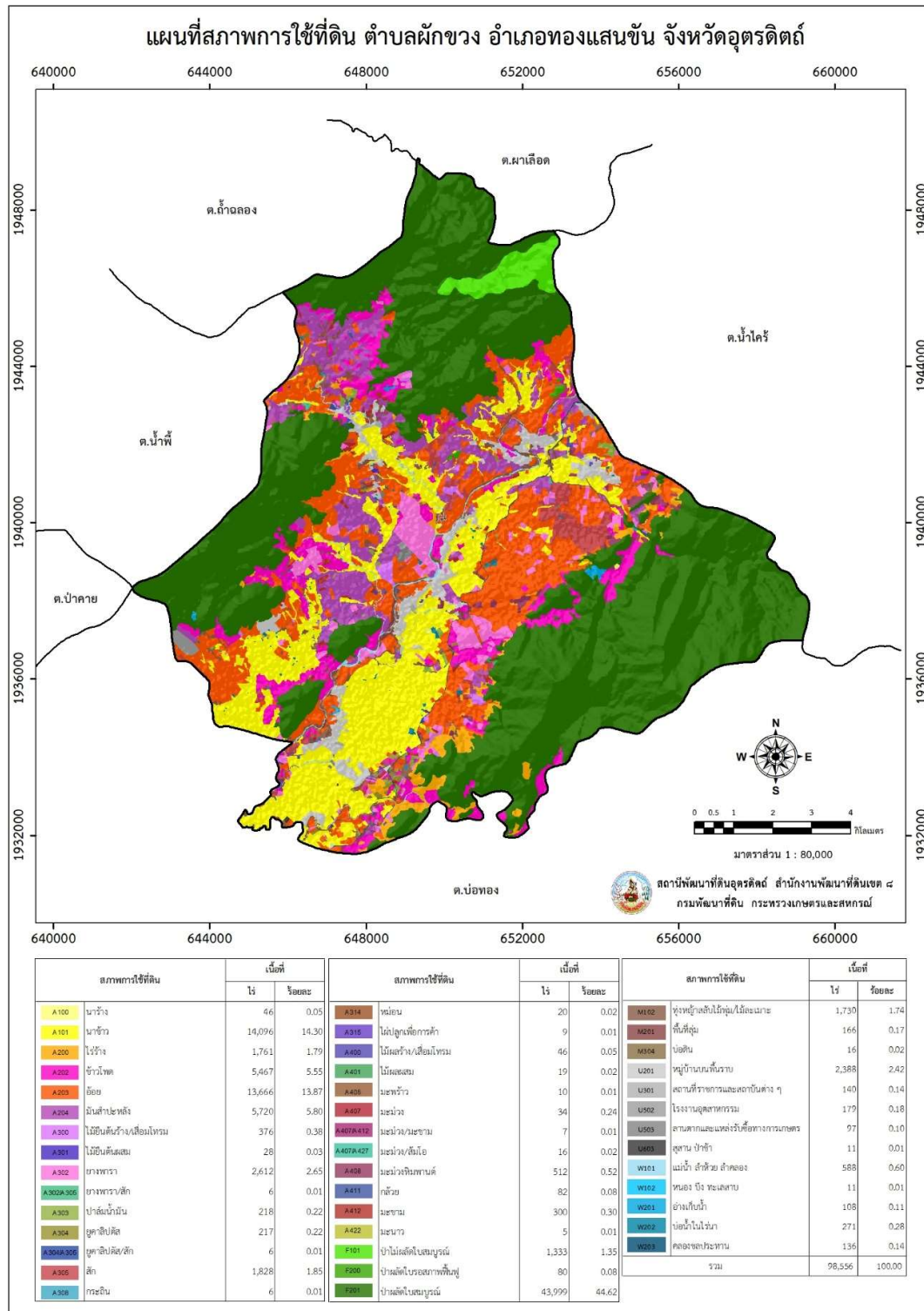
ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A407	มะม่วง	34	0.24
A407/A412	มะม่วง/มะขาม	7	0.01
A407/A427	มะม่วง/ส้มโอ	16	0.02
A408	มะม่วงหิมพานต์	512	0.52
A411	กล้วย	82	0.08
A412	มะขาม	300	0.30
A422	มะนาว	5	0.01
F	พื้นที่ป่าไม้	45,412	46.05
F101	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	1,333	1.35
F200	ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู	80	0.08
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	43,999	44.62
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1,912	1.93
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	1,730	1.74
M201	พื้นที่ลุ่ม	166	0.17
M304	บ่อดิน	16	0.02
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	1,114	1.14
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	588	0.6
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	11	0.01
W201	อ่างเก็บน้ำ	108	0.11
W202	บ่อน้ำในไรนา	271	0.28
W203	คลองชลประทาน	136	0.14
รวมเนื้อที่ทั้งหมด		98,566	100.00

ที่มา: กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2561)

แผนการใช้ที่ดินตำบลผักขวาง อำเภอลำสนธิ จังหวัดสุพรรณบุรี

รูปที่ 2-6 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลผักขวาง อำเภอลำสนธิ จังหวัดสุพรรณบุรี

2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.7.1 สภาพสังคมโดยทั่วไป

1) ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎร์ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2564 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลฝักขวง มีประชากรรวม 8,708 คน แยกเป็นชาย 4,364 คน เป็นหญิง 4,344 คน ความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 55.21 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,808 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,428 ครัวเรือน หรือร้อยละ 50.85 เป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,380 ครัวเรือน หรือร้อยละ 49.15 ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 ถึง 2-4 และรูปที่ 2-7

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ ปี 2564

พื้นที่	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลฝักขวง	2,808	4,364	4,344	8,708
หมู่ที่ 1 น้ำหมี่ใหญ่	260	384	405	789
หมู่ที่ 2 ฝักขวง	243	381	368	749
หมู่ที่ 3 วังโป่ง	290	450	440	890
หมู่ที่ 4 วังโป่ง	238	336	353	689
หมู่ที่ 5 น้ำหมี่น้อย	174	277	263	540
หมู่ที่ 6 ร้องลึก	238	331	348	679
หมู่ที่ 7 ปางวุ้น	198	324	324	648
หมู่ที่ 8 วังตะเคียน	142	236	221	457
หมู่ที่ 9 โคกกาม	165	242	251	493
หมู่ที่ 10 เขาสัก	121	206	206	412
หมู่ที่ 11 น้ำหมี่ใหม่เจริญ	154	213	207	420
หมู่ที่ 12 บุ่งประชานิมิตร	93	146	151	297
หมู่ที่ 13 ใหญ่เจริญ	133	227	221	448
หมู่ที่ 14 เนินทอง	110	165	154	319
หมู่ที่ 15 โคกกาม	142	264	247	511
หมู่ที่ 16 ปางวุ้นพัฒนา	107	182	185	367

ที่มา : กรมการปกครอง (2564)

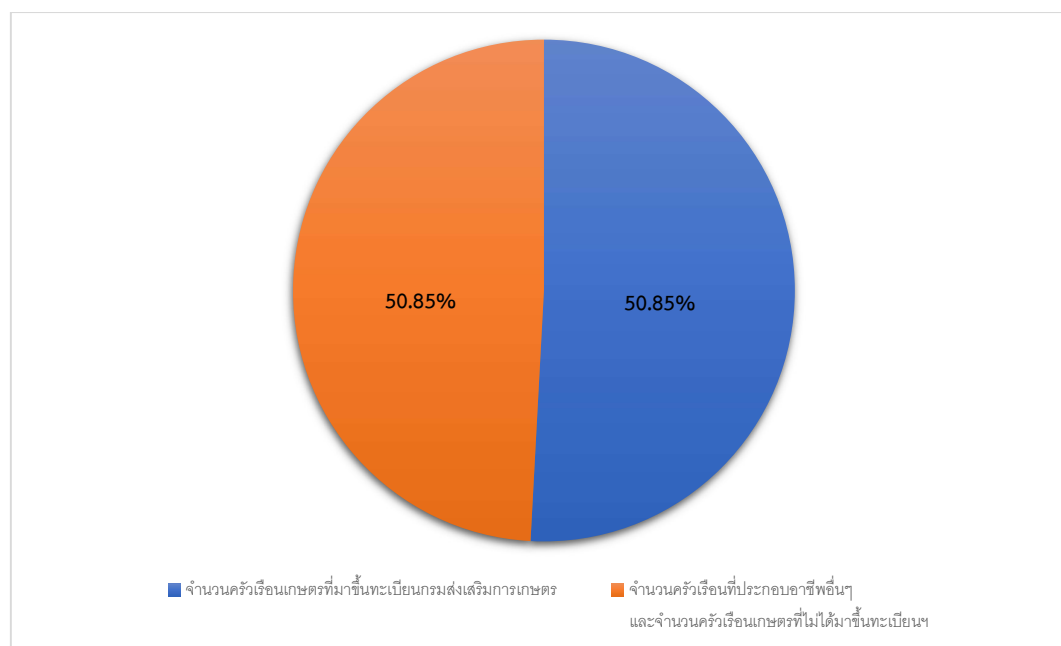

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรกร ตำบลผักขวาง อำเภอกองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์
ปี 2564

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	2,808	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	1,428	50.85
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	1,380	49.15

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2564)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2564)

รูปที่ 2-7 สัดส่วนครัวเรือนเกษตรกร ตำบลผักขวาง อำเภอกองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

2) สภาพทั่วไป

จากข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้านหรือชุมชน ปี 2564 สภาพทั่วไปของตำบลฝักขวง ได้แก่ แหล่งน้ำ โครงสร้างพื้นฐาน การประกอบอาชีพ สถานที่สำคัญ การคมนาคมขนส่ง ตำบลฝักขวง มีถนนสายหลัก คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1214 (แสนขัน-วังผาชัน) และ 1047 (ป่าขนุน-วังผาชัน) และได้ดำเนินการปรับปรุง พัฒนาเส้นทางคมนาคมให้ประชาชนสามารถสัญจรได้สะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยมากขึ้น การไฟฟ้าจัดให้มีไฟฟ้าสาธารณะภายในหมู่บ้านเพื่อทำให้เกิดแสงสว่างเพื่อสะดวกในการเดินทางและลดอุบัติเหตุ ลดปัญหาอาชญากรรม รวมถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตำบลฝักขวงมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน และมีการขยายเขตไฟฟ้าเป็นบางจุด และมีไฟฟ้าสายสาธารณะแต่ยังไม่ครอบคลุมทั่วหมู่บ้าน

3) แหล่งน้ำใช้ในครัวเรือนและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ตำบลฝักขวงมีแหล่งน้ำกิน น้ำใช้ หรือน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค จากระบบประปาหมู่บ้าน น้ำบาดาล บ่อน้ำตื้น และมีแหล่งน้ำ ได้แก่ คลองตรอน คลองน้ำมืด ห้วยตลับ ห้วยน้ำหมีใหญ่ ห้วยฝักขวง อ่างเก็บน้ำบ้านปางวุ้น และอ่างเก็บน้ำห้วยขุนลาด แต่ยังคงมีบางหมู่บ้านที่ขาดแคลนน้ำ ใช้อุปโภค-บริโภค ในช่วงฤดูแล้ง

4) สถาบันการศึกษา โรงเรียนระดับประถมศึกษา 3 แห่ง โรงเรียนขยายโอกาส 3 แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4 แห่ง

5) โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ 2 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 1 แห่ง มีวัด (มหานิกาย) 8 แห่ง สำนักสงฆ์ 3 แห่ง คริสตจักร 4 แห่ง สถานีตำรวจ 1 แห่ง ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน 16 แห่ง ใช้ถนนหลัก ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1214 (แสนขัน-วังผาชัน) และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1047 (ป่าขนุน-วังผาชัน)

6) สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ถ้ำจัน ซึ่งตั้งอยู่บริเวณเทือกเขาจัน บ้านน้ำหมีใหญ่ มีลักษณะเป็นถ้ำหินปูนมีความสวยงาม นอกจากนี้ราษฎรบ้านน้ำหมีใหญ่ และหมู่บ้านใกล้เคียง ยังมีความเชื่อว่าเป็นถ้ำศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งจะมีการประกอบพิธี บวงสรวงเป็นประจำทุกปี

ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-5 สภาพสังคมในพื้นที่ของตำบลผักขวาง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ ปี 2564

สภาพสังคม	จำนวน (แห่ง)
แหล่งน้ำตามธรรมชาติ	
คลอง (ตรอน, น้ำมีด)	2
ห้วย (น้ำหมีใหญ่, ผักขวาง, ตลับ)	3
อ่างเก็บน้ำ (บ้านปางวัน, ห้วยขุนลาด)	2
สถาบันการศึกษา	
โรงเรียนระดับประถมศึกษา	3
โรงเรียนขยายโอกาส	3
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4
โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะในหมู่บ้าน(แห่ง)	
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ	2
องค์การบริหารส่วนตำบล	1
วัด (มหานิกาย)	8
สำนักสงฆ์	3
คริสตจักร	4
สถานีตำรวจ	1
ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน	16
สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ	
ถ้ำจัน	1

ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลผักขวาง (2564)

7) หมอдинอาสา กรมพัฒนาที่ดิน

หมอดินอาสาในตำบลฝักขวงมีจำนวน 17 ราย คือ

1. นายสามารถ มโนรส	หมอดินอาสาระดับตำบล
2. นายนิคม คำสุข	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
3. นายสมทรง เกตุกอก	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
4. นายคำ คชหาญ	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
5. นายชูพันธ์ มาสุด	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
6. นายลำพอง ปาโมกษ์	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
7. นายวิโรจน์ รินนาศักดิ์	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
8. นายสนั่น ยาน้อย	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
9. นายสุพจน์ คำสูง	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
10. นายสุรพล เผ่าพวง	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
11. นายจันทา น้อยศรี	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
12. นายศฤงคาร กันจรรยา	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
13. นายสำรวย พัดแก้ว	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
14. นายจรูญ เชื้อผาเต่า	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
15. นายชาลี หันตุลา	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
16. นายสุธีร์ มาสุ	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน
17. นางแสงดา เอี่ยมม่อน	หมอดินอาสาระดับหมู่บ้าน

(กรมพัฒนาที่ดิน, 2563)

8) การถือครองที่ดิน

ปี 2564 ประชากรตำบลฝักขวงจำนวน 8,708 คน ถือครองที่ดินเฉลี่ยคนละ 11.32 ไร่

9) ลักษณะทางเศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจของตำบลฝักขวง ส่วนใหญ่ชาวบ้านมีอาชีพทำการเกษตรกรรม เป็นหลักคิดเป็นร้อยละ 97.61 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด คือ ได้แก่ ทำนา ทำไร่ ข้าวโพด อ้อย และมันสำปะหลัง อาชีพรอง คือ การเลี้ยงสัตว์ ส่วนใหญ่จะเลี้ยงไว้เพื่อจำหน่าย เพื่อการบริโภคและเลี้ยงไว้ใช้งาน ได้แก่ โคเนื้อ กระบือ สุกร เป็ด ไก่ ปลา เป็นต้น โดยสัตว์จำพวก โค กระบือ จะเลี้ยงไว้เพื่อการค้ามากกว่าใช้แรงงาน เนื่องจากในปัจจุบันเกษตรกรนิยมใช้แรงงานจากเครื่องมือเครื่องจักรในการทำไร่ทำนา มากกว่าการใช้แรงงานของสัตว์

9.1) การประกอบอาชีพ

ตำบลฝักขวง เป็นพื้นที่เหมาะทำการเกษตร ประชากรส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ที่อยู่ในเขตชลประทาน จำนวน 13,861 ไร่ แต่ในช่วงปี 2 ปีที่ผ่านมาอ่างเก็บน้ำคลองตรอนไม่สามารถส่งน้ำให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ชลประทานได้ ทำให้ไม่สามารถปลูกข้าวในฤดูนาปรังได้ และทำไร่ ทำสวน โดยมีการรวมกลุ่ม เช่น กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการผลิตข้าว กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และกลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการผลิตมันสำปะหลัง

9.1.1) อาชีพทำเกษตรกรรม ได้แก่ ปลูกข้าว อ้อย มันสำปะหลัง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ รองลงมาได้แก่ อาชีพการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ โคเนื้อ กระบือ สุกร เป็ด ไก่ ปลา และในตำบลจะมีอาสาสมัครปศุสัตว์ประจำหมู่บ้านเกี่ยวกับการรักษาโรค การผสมพันธุ์สัตว์ และด้านอาชีพประมงตำบลฝักขวง จะทำมาหากินตามแหล่งน้ำธรรมชาติ และเลี้ยงในสระน้ำประจำไร่นา เพื่อประกอบอาหารภายในครอบครัว

9.1.2) ด้านอุตสาหกรรม ตำบลฝักขวงมีอุตสาหกรรมครัวเรือน เช่น วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเกษตรกรปลูกพืชเลี้ยงสัตว์บ้านวังโป่ง (หมวกสานริบบิ้น) กลุ่มผลิตภัณฑ์น้ำพริก หมู่ 13 (น้ำพริกปราบ น้ำพริกแกง) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลผลิตการเกษตรน้ำหมี่ใหม่ (น้ำพริกปราบ) และผลิตภัณฑ์อื่นๆ เช่น น้ำมันไหล ข้าวลิ้มผิว ตะกร้าเชือกมักฟางทรงรี ข้าวไรซ์เบอร์รี่ กระเป๋าสะพาย

9.2) ด้านแรงงาน

ประชากรส่วนใหญ่จะใช้แรงงานจากคนภายในครอบครัวและภายในหมู่บ้าน เพราะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ นอกนั้นเป็นรับจ้างทั่วไป รับราชการ และงานอื่นๆ

9.3) ด้านแหล่งน้ำทางการเกษตร

แหล่งน้ำทางการเกษตรไม่เพียงพอ ในพื้นที่ตำบลฝักขวง มีแหล่งน้ำที่สำคัญหลายแห่ง คือ คลองตรอน คลองน้ำมิด ห้วยน้ำหมี่ใหญ่ ห้วยฝักขวง ห้วยตลับ อ่างเก็บน้ำบ้านปางวัน อ่างเก็บน้ำห้วยขุนลาด ซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญที่ใช้ในการเพาะปลูก แต่แหล่งน้ำธรรมชาติเหล่านี้ไม่เพียงพอต่อการอุปโภค-บริโภค และการทำการเกษตรของเกษตรกรตำบลฝักขวงในช่วงฤดูแล้ง และตำบลฝักขวงยังอยู่ในเขตชลประทาน จำนวน 13,861 ไร่ ที่ใช้น้ำจากอ่างเก็บน้ำคลองตรอนในตำบลน้ำไคร้ อำเภอน้ำปาด แต่ในช่วงปี 2 ปีที่ผ่านมาอ่างเก็บน้ำคลองตรอนไม่สามารถส่งน้ำให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ชลประทานได้ มีเพียงแต่ส่งน้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศเท่านั้น

9.4) ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2563 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 153,515.31 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 59,404.48 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 99,312.75 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 38,430.19 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่า

รายจ่ายครัวเรือนปีละ 54,202.56 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 20,974.29 บาท
ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-6, 2-7 และรูปที่ 2-8
(กรมการพัฒนาชุมชน, 2564)

แผนการใช้ที่ดินตำบลผักขวาง อำเภอกองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ตารางที่ 2-6 รายได้เฉลี่ยครัวเรือน ตำบลผักขวาง อำเภอกองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ ปี 2563

พื้นที่	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ปี)	รายได้บุคคลเฉลี่ย (บาท/ปี)
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง		
ตำบลผักขวาง	98,521.36	24,659.86	19,057.29	11,276.79	153,515.31	59,404.48
หมู่ที่ 1 น้ำหมีใหญ่	104,070.77	37,356.35	24,035.36	18,765.11	184,227.60	70,200.41
หมู่ที่ 2 ผักขวาง	139,952.18	34,088.83	16,801.33	12,184.84	203,027.18	76,953.85
หมู่ที่ 3 วังโป่ง	75,506.33	20,202.53	10,801.69	7,240.51	113,751.05	48,055.26
หมู่ที่ 4 วังโป่ง	110,174.27	25,494.15	13,859.65	6,852.63	156,380.70	59,557.02
หมู่ที่ 5 น้ำหมีน้อย	72,428.06	31,396.40	28,430.22	21,807.19	154,061.87	59,485.00
หมู่ที่ 6 ร้องลึก	74,547.50	26,561.25	26,687.50	12,612.50	140,408.75	53,362.00
หมู่ที่ 7 ปางวุ้น	55,981.01	22,550.63	23,765.82	16,575.95	118,873.42	49,687.83
หมู่ที่ 8 วังตะเคียน	113,870.72	22,721.98	30,888.06	10,889.12	178,369.88	62,854.15
หมู่ที่ 9 โคกกงาม	123,190.83	14,679.17	12,333.33	1,797.50	152,000.83	57,000.31
หมู่ที่ 10 เขาสัก	72,240.86	23,756.99	16,529.03	4,226.88	116,753.76	44,500.41
หมู่ที่ 11 น้ำหมีใหม่เจริญ	91,691.67	13,466.67	14,361.67	4,316.67	123,836.67	55,243.12
หมู่ที่ 12 ปุงประชานิมิตร	107,596.77	26,661.29	19,251.61	13,969.35	167,479.03	68,766.23
หมู่ที่ 13 ใหญ่เจริญ	189,094.29	26,702.86	18,070.00	14,100.95	247,968.10	69,062.73
หมู่ที่ 14 เนินทอง	62,230.00	25,350.00	22,662.50	14,337.50	124,580.00	53,012.77
หมู่ที่ 15 โคกกงาม	133,628.87	14,474.23	10,643.51	10,262.89	169,009.48	62,811.95
หมู่ที่ 16 ปางวุ้นพัฒนา	98,521.36	24,659.86	19,057.29	11,276.79	153,515.31	59,404.48

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2564)

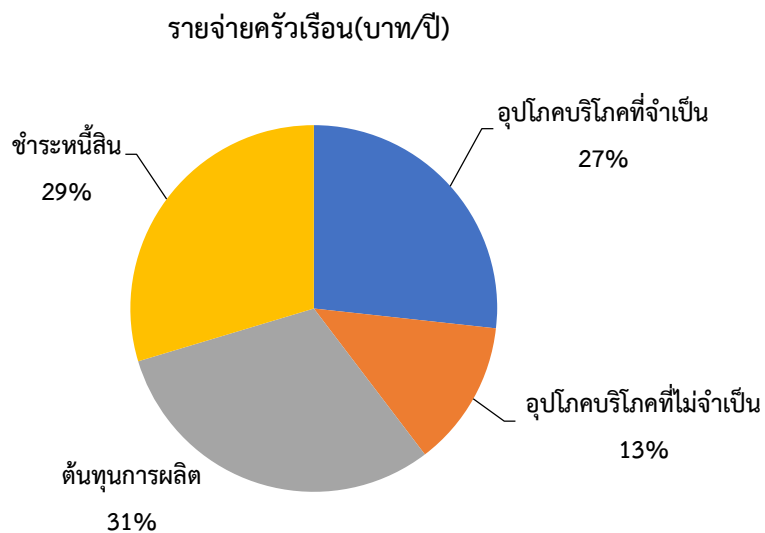
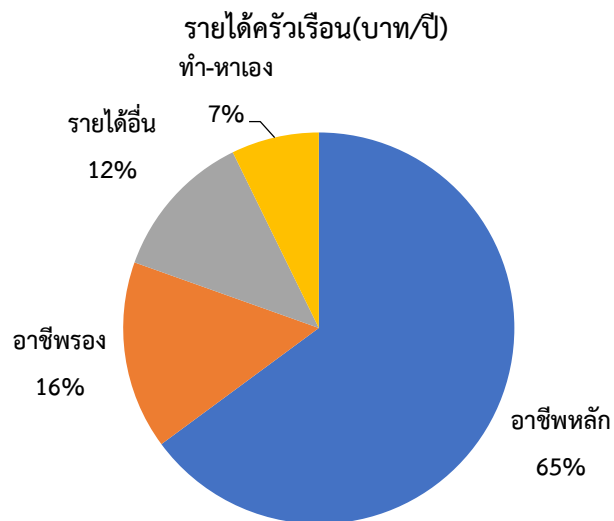

แผนการใช้ที่ดินตำบลผักขวาง อำเภอกองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ตารางที่ 2-7 รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลผักขวาง อำเภอกองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ ปี 2563

พื้นที่	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายจ่ายครัวเรือน เฉลี่ย (บาท/ปี)	รายจ่ายบุคคล เฉลี่ย (บาท/ปี)
	ต้นทุนการผลิต	อุปโภคบริโภคที่จำเป็น	อุปโภคบริโภคที่ไม่จำเป็น	ชำระหนี้สิน		
ตำบลผักขวาง	30,493.16	26,537.79	12,840.21	29,441.60	99,312.75	38,430.19
หมู่ที่ 1 น้ำหมีใหญ่	38,156.80	22,812.10	9,582.04	50,950.55	121,501.49	46,298.46
หมู่ที่ 2 ผักขวาง	37,724.26	35,555.85	19,927.98	29,896.33	123,104.41	46,660.54
หมู่ที่ 3 วังโป่ง	30,084.39	16,854.43	12,675.11	30,265.82	89,879.75	37,970.59
หมู่ที่ 4 วังโป่ง	32,730.41	18,585.96	7,072.51	44,008.77	102,397.66	38,997.77
หมู่ที่ 5 น้ำหมีน้อย	20,053.96	25,017.99	7,518.71	28,525.18	81,115.83	31,319.72
หมู่ที่ 6 ร้องลึก	27,628.13	31,906.25	11,413.75	14,543.75	85,491.88	32,490.97
หมู่ที่ 7 ปางวุ่น	30,341.77	27,401.90	16,531.65	16,063.29	90,338.61	37,760.58
หมู่ที่ 8 วังตะเคียน	47,307.75	62,604.32	24,184.63	33,878.29	167,974.99	59,191.19
หมู่ที่ 9 โคกกงาม	29,800.00	38,304.17	23,087.50	33,580.83	124,772.50	46,789.69
หมู่ที่ 10 เขาสัก	12,247.31	41,303.23	12,620.43	13,451.61	79,622.58	30,347.95
หมู่ที่ 11 น้ำหมีใหม่เจริญ	17,883.33	10,050.00	5,741.67	11,150.00	44,825.00	19,996.28
หมู่ที่ 12 บุ่งประชานิมิตร	25,259.68	14,661.29	4,766.13	33,290.32	77,977.42	32,017.22
หมู่ที่ 13 ใหญ่เจริญ	38,907.62	24,739.05	13,868.57	37,204.76	114,720.00	31,951.19
หมู่ที่ 14 เนินทอง	32,975.00	29,837.50	19,162.50	27,337.50	109,312.50	46,515.96
หมู่ที่ 15 โคกกงาม	28,020.62	12,453.61	4,520.62	26,226.80	71,221.65	26,469.35
หมู่ที่ 16 ปางวุ่นพัฒนา	30,493.16	26,537.79	12,840.21	29,441.60	99,312.75	38,430.19

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2564)

รูปที่ 2-8 รายได้-รายจ่ายของครัวเรือนเฉลี่ย ตำบลผักขวาง อำเภอกองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

บทที่ 3

ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ คือ
1) ทรัพยากรป่าไม้ 2) ทรัพยากรน้ำ และ 3) ทรัพยากรดิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

1) ป่าไม้ตามกฎหมาย ได้แก่ อุทยานแห่งชาติต้นสักใหญ่ (คลองตรอน) และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
เขาใหญ่-เขาหน้าผาตั้งและเขาตาพรหม

ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-1 และรูปที่ 3-1

ตารางที่ 3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

รายชื่อ	ราชกิจจานุเบกษา	เนื้อที่ (ไร่)
อุทยานแห่งชาติ		
ต้นสักใหญ่ (คลองตรอน)	เล่ม 120 ตอนที่ 119ก ลงวันที่ 4 ธันวาคม 2546	29,461
เขตห้ามล่าสัตว์ป่า		
เขาใหญ่-เขาหน้าผาตั้งและ เขาตาพรหม	เล่ม 101 ตอนที่ 30 วันที่ 8 มีนาคม 2527	5,219

2) ป่าตามมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่

2.1) การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ
(มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535)

- เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เนื้อที่ 38,634 ไร่

- เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 35,887 ไร่

ดังรายละเอียดในรูปที่ 3-2

2.2) ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ (มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 28 พฤษภาคม 2528)

- ชั้นที่ 1A เนื้อที่ 11,478 ไร่

- ชั้นที่ 1B เนื้อที่ 2,062 ไร่

- ชั้นที่ 2 เนื้อที่ 21,560 ไร่

- ชั้นที่ 3 เนื้อที่ 10,129 ไร่

- ชั้นที่ 4 เนื้อที่ 6,356 ไร่

- ชั้นที่ 5 เนื้อที่ 46,981 ไร่

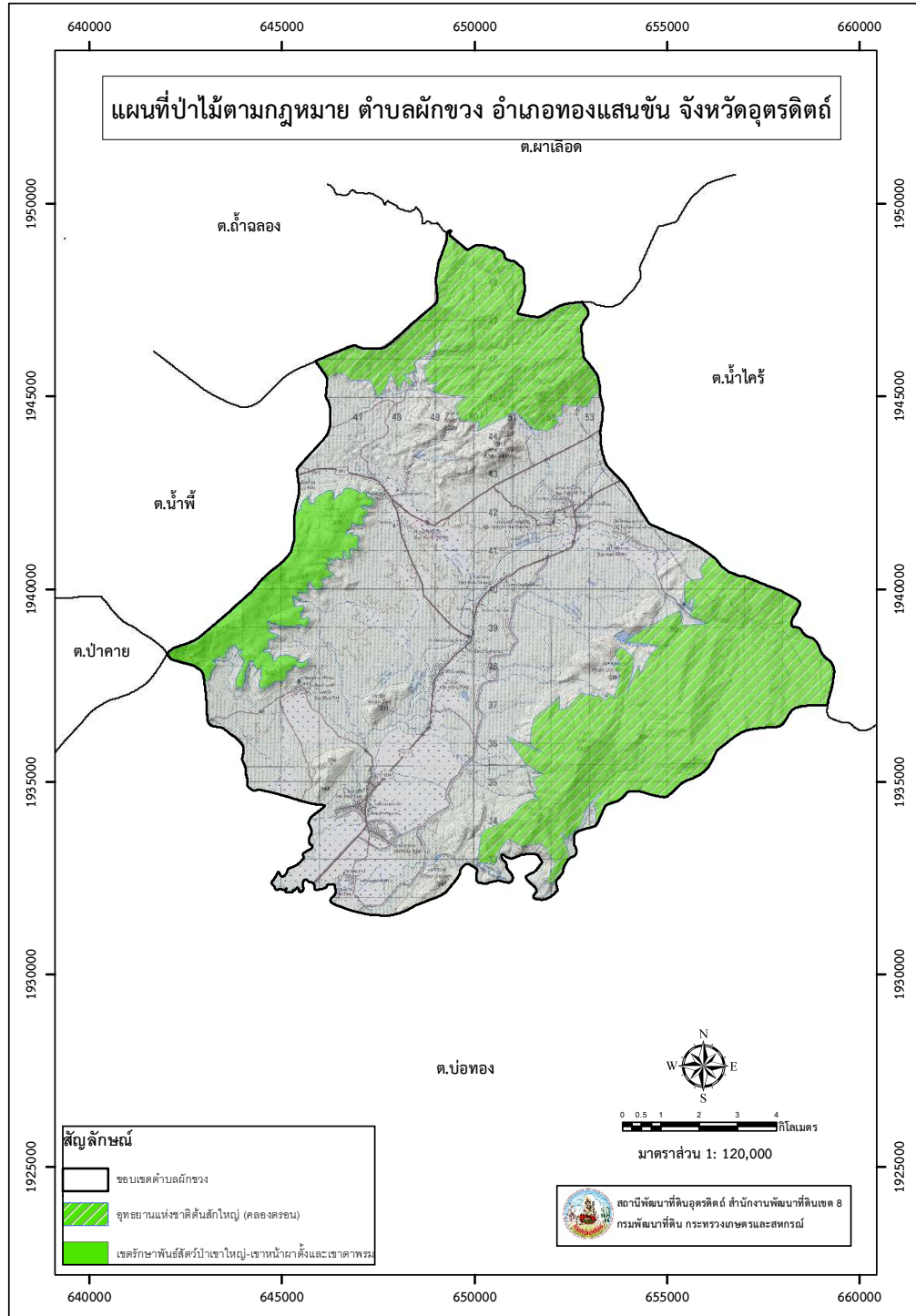

ดังรายละเอียดในรูปที่ 3-3

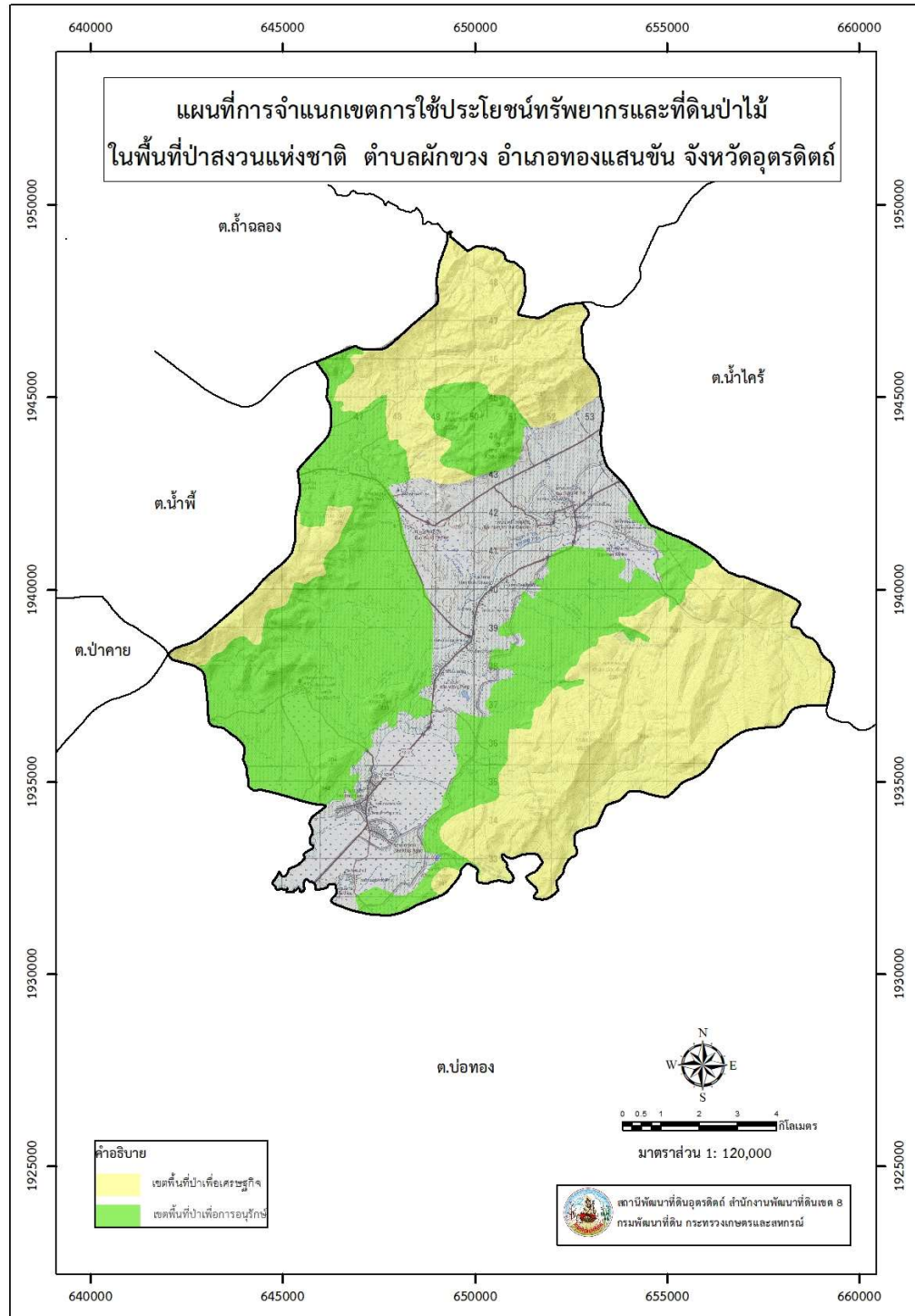
ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้น คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้น
เท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

แผนการใช้ที่ดินตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

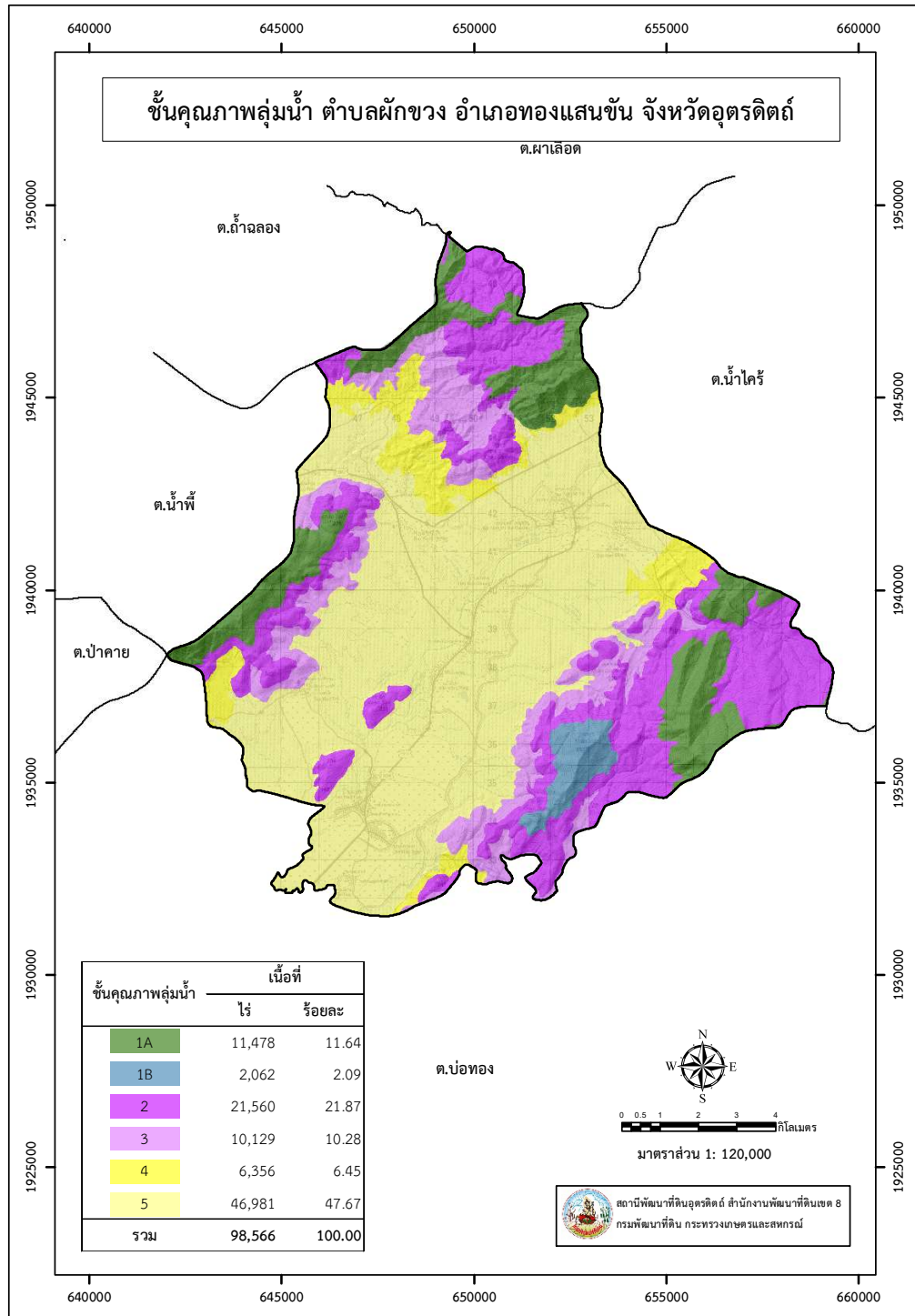
รูปที่ 3-1 ป่าไม้ตามกฎหมาย ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

รูปที่ 3-2 การจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

แผนการใช้ที่ดินตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

รูปที่ 3-3 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 น้ำผิวดิน

1) แหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ คลองตรอน คลองน้ำมืด ห้วยตลับ ห้วยน้ำหมีใหญ่ ห้วยฝักขวง

2) การพัฒนาแหล่งน้ำ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำบ้านปางวุ้น และอ่างเก็บน้ำห้วยขุนลาด บ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน จำนวน 111 บ่อ

ตั้งรายละเอียดในรูปที่ 3-4

3.2.2 น้ำใต้ดิน

ในปัจจุบันมีบ่อบาดาลจำนวน 8 บ่อ ปริมาณน้ำบาดาลที่คาดว่าจะพัฒนาได้อยู่ในเกณฑ์น้อยกว่า 10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง และมีปริมาณสารละลายทั้งหมดที่ละลายได้น้อยกว่า 500 มิลลิกรัมต่อลิตร

ตั้งรายละเอียดในตารางที่ 3-2

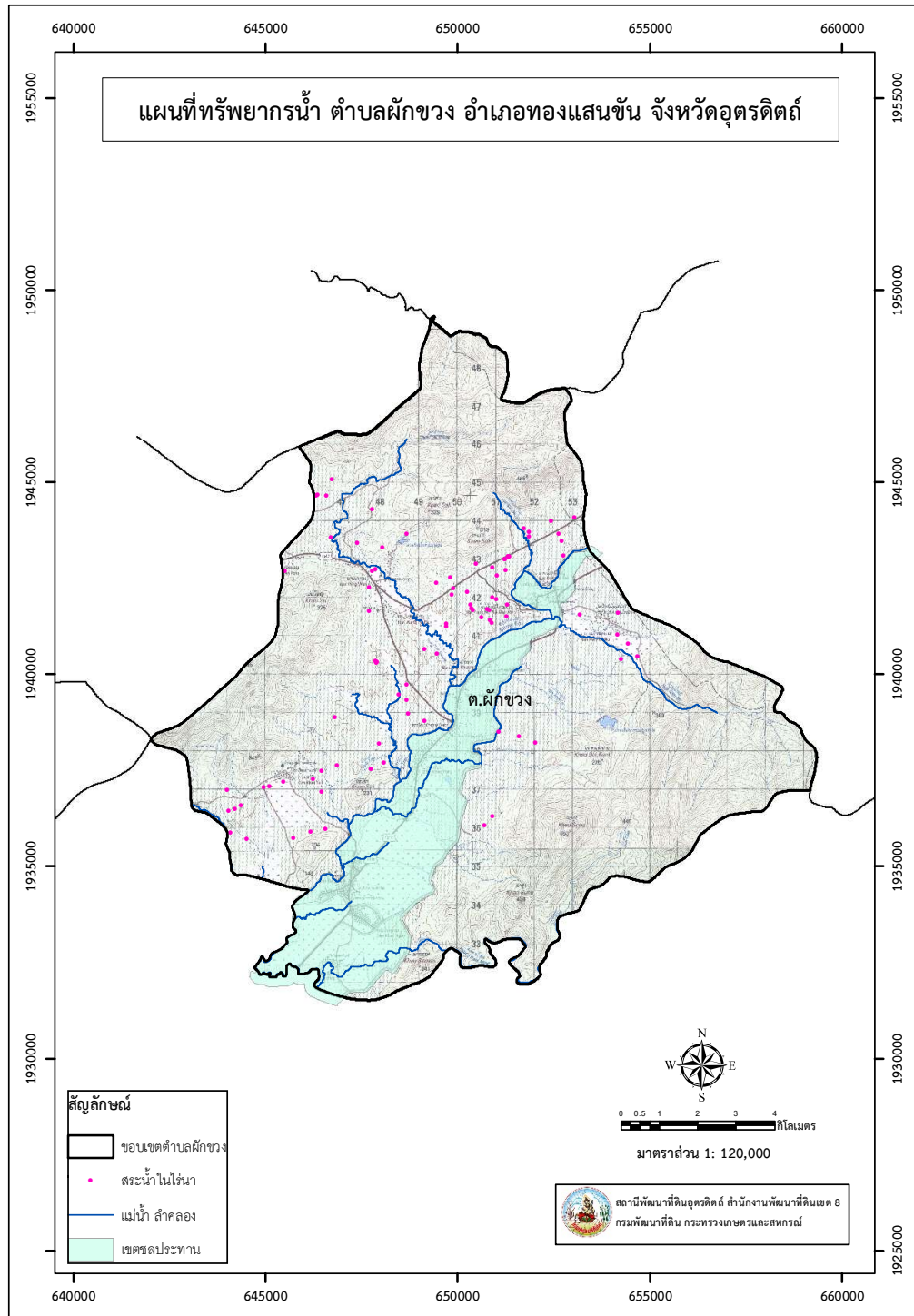

ตารางที่ 3-2 บ่อบาดาล ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ลำดับ	พิกัด		ประเภทบ่อ	สภาพน้ำ	ความลึกเจาะ (ม.)	ระดับ น้ำปกติ (ม.)
	Latitude	Longitude				
1	17.53490903	100.4153018	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	24.38	9.14
2	17.53490903	100.4153018	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	37.5	9
3	17.53508742	100.413099	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	66	2
4	17.52458605	100.4144494	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	12	3
5	17.52070266	100.4026553	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	30	
6	17.52668235	100.4094076	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	22.86	3.05
7	17.52721515	100.4107304	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	13.5	3.9
8	17.52227699	100.4049373	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	19	4.5
9	17.53066799	100.413159	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด		4.7
10	17.53490903	100.4153018	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	14	4
11	17.52037988	100.4022949	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	20	4
12	17.51279904	100.4072472	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	27.4	4.57
13	17.56763263	100.3727742	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	62	6
14	17.53596414	100.3939370	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	60	9
15	17.53490903	100.4153018	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	24.39	6.1
16	17.55743715	100.4279684	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	22.86	4.57
17	17.56017173	100.4006414	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	84	12
18	17.53753124	100.4150866	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	33.54	4.57
19	17.47410881	100.3832767	บ่ออุบโภาค-บริโภาค	ใช้ได้-น้ำจืด	9	3.81

หมายเหตุ: แสดงเฉพาะบ่อบาดาลที่มีข้อมูลสมบูรณ์

ที่มา: กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2564)

รูปที่ 3-4 ทรัพยากรน้ำ ตำบลผักขวาง อำเภอดงแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

3.3 ทรัพยากรดิน

3.3.1 สถานภาพทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ ประกอบด้วย

1) ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วและเป็นดินร่วนหยาบ (AC-spd,col) สภาพพื้นที่เป็นพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน AC-spd,col-sIA : ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วและเป็นดินร่วนหยาบ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 537 ไร่ ร้อยละ 0.55 ของพื้นที่ตำบล

2) ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วและเป็นดินร่วนละเอียด (AC-spd,fl) สภาพพื้นที่เป็นพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน AC-spd,fl-clA : ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วและเป็นดินร่วนละเอียด ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 96 ไร่ ร้อยละ 0.10 ของพื้นที่ตำบล

3) ดินดงยางเอนที่มีจุดประสีเทา (Don-gm) สภาพพื้นที่เป็นพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Don-gm-silA/b : ดินดงยางเอนที่มีจุดประสีเทา ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีคันทนา มีเนื้อที่ 18 ไร่ ร้อยละ 0.02 ของพื้นที่ตำบล

4) ดินด่านซ้ายที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง (Ds-mw) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดีปานกลาง คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Ds-mw-sIB : ดินด่านซ้ายที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,063 ไร่ ร้อยละ 1.08 ของพื้นที่ตำบล

5) ชุดดินด่านซ้าย (Ds) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Ds-sIB : ชุดดินด่านซ้าย ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 694 ไร่ ร้อยละ 0.70 ของพื้นที่ตำบล

6) ชุดดินหางดง (Hd) สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำเร็ว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Hd-sicIA : ชุดดินหางดง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 297 ไร่ ร้อยละ 0.30 ของพื้นที่ตำบล

7) ดินกบินทร์บุรีที่เป็นดินร่วนปนชื้นส่วนหยาบ (Kb-lsk) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Kb-lsk-gslB : ดินกบิรินทร์บุรีที่เป็นดินร่วนปนชื้นส่วนหยาบ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 443 ไร่ ร้อยละ 0.45 ของพื้นที่ตำบล

8) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Ly-sLB : ชุดดินลาดหญ้า ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 4,209 ไร่ ร้อยละ 4.27 ของพื้นที่ตำบล

9) ชุดดินแม่ริม (Mr) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนลาด มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 1,120 ไร่ หรือร้อยละ 1.13 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน คือ

9.1) หน่วยแผนที่ดิน Mr-sLB : ชุดดินแม่ริม ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 940 ไร่ ร้อยละ 0.95 ของพื้นที่ตำบล

9.2) หน่วยแผนที่ดิน Mr-sLC : ชุดดินแม่ริม ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 180 ไร่ ร้อยละ 0.18 ของพื้นที่ตำบล

10) ชุดดินแม่สาย (Ms) สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Ms-sIA : ชุดดินแม่สาย ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแข็ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 717 ไร่ ร้อยละ 0.73 ของพื้นที่ตำบล

11) ดินแม่แดงที่เป็นดินร่วนละเอียด (Mt-fl) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Mt-fl-sLB : ดินแม่แดงที่เป็นดินร่วนละเอียด ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5,211 ไร่ ร้อยละ 5.29 ของพื้นที่ตำบล

12) ดินแม่แดงมีจุดประสีเทาและเป็นดินร่วนละเอียด (Mt-gm,fl) สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 2,608 ไร่ หรือร้อยละ 2.65 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน คือ

12.1) หน่วยแผนที่ดิน Mt-gm,fl-sIA/b : ดินแม่แดงมีจุดประสีเทาและเป็นดินร่วนละเอียด ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีคันทนา มีเนื้อที่ 1,358 ไร่ ร้อยละ 1.38 ของพื้นที่ตำบล

12.2) หน่วยแผนที่ดิน Mt-gm,fl-sLB/b : ดินแม่แดงมีจุดประสีเทาและเป็นดินร่วนละเอียด ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีคันทนา มีเนื้อที่ 1,250 ไร่ ร้อยละ 1.27 ของพื้นที่ตำบล

13) ดินแพร์ที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง (Pae-mw) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดีปานกลาง คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Pae-mw-sLB : ดินแพร์ที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5,554 ไร่ ร้อยละ 5.64 ของพื้นที่ตำบล

14) ชุดดินแพร์ (Pae) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 13,927 ไร่ หรือร้อยละ 14.13 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน คือ

14.1) หน่วยแผนที่ดิน Pae-sLB : ชุดดินแพร์ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 10,662 ไร่ ร้อยละ 10.82 ของพื้นที่ตำบล

14.2) หน่วยแผนที่ดิน Pae-sLB/d3c : ชุดดินแพร์ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ พบชั้นกรวดหนาแน่นที่ความลึกภายใน 100 เซนติเมตร มีเนื้อที่ 3,265 ไร่ ร้อยละ 3.31 ของพื้นที่ตำบล

15) ดินโพงงามที่เป็นดินร่วนปนชื้นส่วนหยาบ (Png-lsk) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนชัน มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 803 ไร่ หรือร้อยละ 0.81 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 3 หน่วยแผนที่ดิน คือ

15.1) หน่วยแผนที่ดิน Png-lsk-gslB : ดินโพงงามที่เป็นดินร่วนปนชื้นส่วนหยาบ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 141 ไร่ ร้อยละ 0.14 ของพื้นที่ตำบล

15.2) หน่วยแผนที่ดิน Png-lsk-gslC : ดินโพงงามที่เป็นดินร่วนปนชื้นส่วนหยาบ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 640 ไร่ ร้อยละ 0.65 ของพื้นที่ตำบล

15.3) หน่วยแผนที่ดิน Png-lsk-gslD : ดินโพงงามที่เป็นดินร่วนปนชื้นส่วนหยาบ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 22 ไร่ ร้อยละ 0.02 ของพื้นที่ตำบล

16) ชุดดินโพงงาม (Png) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนชัน มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 3,452 ไร่ หรือร้อยละ 3.50 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 3 หน่วยแผนที่ดิน คือ

16.1) หน่วยแผนที่ดิน Png-sLB : ชุดดินโพงงาม ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,152 ไร่ ร้อยละ 1.17 ของพื้นที่ตำบล

16.2) หน่วยแผนที่ดิน Png-sLC : ชุดดินโพงงาม ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,489 ไร่ ร้อยละ 1.51 ของพื้นที่ตำบล

16.3) หน่วยแผนที่ดิน Png-sLD : ชุดดินโพนงาม ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 811 ไร่ ร้อยละ 0.82 ของพื้นที่ตำบล

17) ดินภูสะนาที่เป็นดินร่วนหยาบ (Ps-col) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Ps-col-sLB : ดินภูสะนาที่เป็นดินร่วนหยาบ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,877 ไร่ ร้อยละ 1.90 ของพื้นที่ตำบล

18) ดินสันทรายที่เป็นดินร่วนละเอียด (Sai-fl) สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Sai-fl-sLA : ดินสันทรายที่เป็นดินร่วนละเอียด ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,688 ไร่ ร้อยละ 1.71 ของพื้นที่ตำบล

19) ชุดดินสันทราย (Sai) สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Sai-sLA : ชุดดินสันทราย ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 269 ไร่ ร้อยละ 0.27 ของพื้นที่ตำบล

20) ชุดดินสุโขทัย (Skt) สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Skt-sicLA : ชุดดินสุโขทัย ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,298 ไร่ ร้อยละ 1.32 ของพื้นที่ตำบล

21) ดินสันป่าตองที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง (Sp-mw) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดีปานกลาง คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Sp-mw-sLB : ดินสันป่าตองที่มีการระบายน้ำดีปานกลาง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 171 ไร่ ร้อยละ 0.17 ของพื้นที่ตำบล

22) ชุดดินสันป่าตอง (Sp) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Sp-sLB : ชุดดินสันป่าตอง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 709 ไร่ ร้อยละ 0.72 ของพื้นที่ตำบล

23) ชุดดินท่าลี่ (TL) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนชัน มีการระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน TL-gcLD : ชุดดินท่าลี่ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 896 ไร่ ร้อยละ 0.91 ของพื้นที่ตำบล

24) ดินตะพานหินที่เป็นดินร่วนหยาบ (Tph-col) สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Tph-col-sA : ดินตะพานหินที่เป็นดินร่วนหยาบ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 610 ไร่ ร้อยละ 0.62 ของพื้นที่ตำบล

25) ดินตะพานหินที่เป็นดินร่วนละเอียด (Tph-fl) สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 4,606 ไร่ หรือร้อยละ 4.67 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 2 หน่วยแผนที่ดิน คือ

25.1) หน่วยแผนที่ดิน Tph-fl-sA : ดินตะพานหินที่เป็นดินร่วนละเอียด ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 4,242 ไร่ ร้อยละ 4.30 ของพื้นที่ตำบล

25.2) หน่วยแผนที่ดิน Tph-fl-sB : ดินตะพานหินที่เป็นดินร่วนละเอียด ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 364 ไร่ ร้อยละ 0.37 ของพื้นที่ตำบล

26) ดินตะพานหินที่มีจุดประสีเทา (Tph-gm) สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีการระบายน้ำดีค่อนข้างเร็ว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Tph-gm-silA/b : ดินตะพานหินที่มีจุดประสีเทา ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีคันทนา มีเนื้อที่ 287 ไร่ ร้อยละ 0.29 ของพื้นที่ตำบล

27) ชุดดินตะพานหิน (Tph) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย มีการระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Tph-silB: ชุดดินตะพานหิน ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 624 ไร่ ร้อยละ 0.63 ของพื้นที่ตำบล

28) ชุดดินท่ายาง (Ty) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนชัน มีการระบายน้ำดี มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 4,188 ไร่ หรือร้อยละ 4.25 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 3 หน่วยแผนที่ดิน คือ

28.1) หน่วยแผนที่ดิน Ty-gclB : ชุดดินท่ายาง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,414 ไร่ ร้อยละ 1.44 ของพื้นที่ตำบล

28.2) หน่วยแผนที่ดิน Ty-gslC : ชุดดินท่ายาง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 366 ไร่ ร้อยละ 0.37 ของพื้นที่ตำบล

28.3) หน่วยแผนที่ดิน Ty-gslD : ชุดดินท่ายาง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,408 ไร่ ร้อยละ 2.44 ของพื้นที่ตำบล

29) ชุดดินวังน้ำเขียว (Wk) สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนชัน มีการระบายน้ำดี คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Wk-sD : ชุดดินวังน้ำเขียว ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินทรายปนดินร่วน ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 402 ไร่ ร้อยละ 0.41 ของพื้นที่ตำบล

30) พื้นที่เบ็ดเตล็ด (Miscellaneous areas) มีเนื้อที่ 40,194 ไร่ ร้อยละ 40.78 ของพื้นที่ตำบล คือ

- หน่วยแผนที่ดิน SC : พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ 40,192 ไร่ ร้อยละ 40.78 ของพื้นที่ตำบล

ตั้งรายละเอียดในตารางที่ 3-3, 3-4 และรูปที่ 3-5 ถึง 3-6

แผนการใช้ที่ดินตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ตารางที่ 3-3 หน่วยแผนที่ดิน ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

หน่วยแผนที่ดิน	คำอธิบาย	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
AC-spd,col-sIA	ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเลวและเป็นดินร่วนหยาบ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	537	0.55
AC-spd,fl-clA	ดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อนที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเลวและเป็นดินร่วนละเอียด ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	96	0.10
Don-gm-silA/b	ดินดงยางเอนที่มีจุดประสีเทา ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแข็ง มีคันทนา ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	18	0.02
Ds-mw-sIB	ดินดำนซำที่มีการระบายน้ำปานกลาง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	1,063	1.08
Ds-sIB	ชุดดินดำนซำ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	694	0.70
Hd-sicIA	ชุดดินทางดง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแข็ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	297	0.30
Kb-lsk-gsIB	ดินกบิรินทร์บุรีที่เป็นดินร่วนปนชื้นส่วนหยาบ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	443	0.45
Ly-sIB	ชุดดินลาดหญ้า ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	4,209	4.27
Mr-sIB	ชุดดินแม่ริม ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	940	0.95
Mr-sIC	ชุดดินแม่ริม ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	180	0.18
Ms-silA	ชุดดินแม่สาย ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแข็ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	717	0.73
Mt-fl-sIB	ดินแม่แตงที่เป็นดินร่วนละเอียด ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	5,211	5.29
Mt-gm,fl-sIA/b	ดินแม่แตงมีจุดประสีเทาและเป็นดินร่วนละเอียด ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	1,358	1.38

แผนการใช้ที่ดินตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ตารางที่ 3-3 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	คำอธิบาย	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
Mt-gm,fl-sLB/b	ดินแม่แต่มีจุดประสีเทาและเป็นดินร่วนละเอียด ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	1,250	1.27
Pae-mw-sLB	ดินแพร์ที่มีการระบายน้ำปานกลาง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	5,554	5.64
Pae-sLB	ชุดดินแพร์ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	10,662	10.82
Pae-sLB/d3c	ชุดดินแพร์ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ พบชั้นกรวดหนาแน่นที่ความลึกภายใน 100 เซนติเมตร	3,265	3.31
Png-lsk-gsLB	ดินโพนงามที่เป็นดินร่วนปนชื้นส่วนหยาบ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 2-5	141	0.14
Png-lsk-gsLC	ดินโพนงามที่เป็นดินร่วนปนชื้นส่วนหยาบ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	640	0.65
Png-lsk-gsLD	ดินโพนงามที่เป็นดินร่วนปนชื้นส่วนหยาบ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์	22	0.02
Png-sLB	ชุดดินโพนงาม ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	1,152	1.17
Png-sLC	ชุดดินโพนงาม ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	1,489	1.51
Ps-col-sLB	ดินภูสะนาที่เป็นดินร่วนหยาบ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	811	0.82
Sai-fl-sLA	ดินสันทรายที่เป็นดินร่วนละเอียด ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	1,877	1.90
Sai-sLA	ชุดดินสันทราย ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	1,688	1.71
Skt-sicLA	ชุดดินสุโขทัย ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	269	0.27

แผนการใช้ที่ดินตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ตารางที่ 3-3 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	คำอธิบาย	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
Sp-mw-slB	ดินสันป่าตองที่เป็นดินลึกลับปานกลาง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	1,298	1.32
Sp-slB	ชุดดินสันป่าตอง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	171	0.17
Tl-gclD	ชุดดินท่าลี่ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์	709	0.72
Tph-col-sIA	ดินตะพานหินที่เป็นดินร่วนหยาบ ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	896	0.91
Tph-fl-slB	ดินตะพานหินที่เป็นดินร่วนละเอียด ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	610	0.62
Tph-gm-silA/b	ดินตะพานหินที่มีจุดประสีเทา ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง มีคันนา ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	4,242	4.30
Tph-slB	ชุดดินตะพานหิน ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	364	0.37
Ty-gclB	ชุดดินท่ายาง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์	287	0.29
Ty-gslC	ชุดดินท่ายาง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์	624	0.63
Ty-gslD	ชุดดินท่ายาง ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์	2,408	2.44
Wk-slD	ชุดดินวังน้ำเขียว ที่มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินทราย ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์	402	0.41
SC	พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน	40,192	40.78
รวมเนื้อที่ทั้งหมด		98,566	100.00

ที่มา: กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน (2564)

แผนการใช้ที่ดินตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ตารางที่ 3-4 สมบัติดิน ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	การระบายน้ำ	CEC (meq/g)	BS (%)	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ฟอสฟอรัส ที่เป็นประโยชน์ (P ₂ O ₅)	โพแทสเซียม ที่เป็นประโยชน์ (K ₂ O)	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	เนื้อที่	
										ไร่	ร้อยละ
AC-spd,col-slA	0-2	ค่อนข้างเลว	<10	<35	>150	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	537	0.55
AC-spd,fl-clA	0-2	ค่อนข้างเลว	<10	<35	>150	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	96	0.10
Don-gm-silA/b	0-2	ดีปานกลาง-ค่อนข้างเลว	10-20	35-75	>150	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	18	0.02
Ds-mw-slB	2-5	ดีปานกลาง	<10	<35	>150	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	1,063	1.08
Ds-slB	2-5	ดี	<10	<35	>150	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	694	0.70
Hd-siclA	0-2	เลว	10-20	35-75	>150	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	297	0.30
Kb-lsk-gslB	2-5	ดี	<10	<35	0-50	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	443	0.45
Ly-slB	2-5	ดี	<10	<35	50-100	ต่ำ	สูง	ต่ำ	ต่ำ	4,209	4.27
Mr-slB	2-5	ดี	<10	<35	25-50	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	940	0.95
Mr-slC	5-12	ดี	<10	<35	25-50	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	180	0.18
Ms-silA	0-2	ค่อนข้างเลว	10-20	>75	>150	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	717	0.73
Mt-fl-slB	2-5	ดี	<10	<35	>150	ต่ำ	สูง	ต่ำ	ต่ำ	5,211	5.29
Mt-gm,fl-silA/b	0-2	ดีปานกลาง-ค่อนข้างเลว	<10	<35	>150	ต่ำ	สูง	ต่ำ	ต่ำ	1,358	1.38
Mt-gm,fl-slB/b	2-5	ดีปานกลาง-ค่อนข้างเลว	<10	<35	>150	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	1,250	1.27

แผนการใช้ที่ดินตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ตารางที่ 3-4 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	การระบายน้ำ	CEC (meq/g)	BS (%)	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ฟอสฟอรัส ที่เป็นประโยชน์ (P ₂ O ₅)	โพแทสเซียม ที่เป็นประโยชน์ (K ₂ O)	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	เนื้อที่	
										ไร่	ร้อยละ
Pae-mw-slB	2-5	ดีปานกลาง	<10	<35	>150	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	5,554	5.64
Pae-slB	2-5	ดี	<10	<35	>150	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	10,662	10.82
Pae-slB/d3c	2-5	ดี	<10	<35	50-100	ต่ำ	สูง	ต่ำ	ต่ำ	3,265	3.31
Png-lsk-gslB	2-5	ดี	<10	<35	0-53	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	141	0.14
Png-lsk-gslC	5-12	ดี	<10	<35	0-54	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	640	0.65
Png-lsk-gslD	12-20	ดี	<10	<35	0-56	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	22	0.02
Png-slB	2-5	ดี	<10	<35	50-100	ต่ำ	สูง	ต่ำ	ต่ำ	1,152	1.17
Png-slC	5-12	ดี	<10	<35	50-100	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	1,489	1.51
Ps-col-slB	2-5	ดี	<10	<35	50-100	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	811	0.82
Sai-fl-slA	0-2	ค่อนข้างเลว	<10	>35	>150	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	1,877	1.90
Sai-slA	0-2	ค่อนข้างเลว	<10	>35	>150	ต่ำ	สูง	ต่ำ	ต่ำ	1,688	1.71
Skt-sic1A	0-2	ค่อนข้างเลว	<10	35-75	>150	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	269	0.27
Sp-mw-slB	2-5	ดีปานกลาง	<10	<35	>150	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	1,298	1.32
Sp-slB	2-5	ดี	<10	<35	>150	ต่ำ	สูง	ต่ำ	ต่ำ	171	0.17
TL-gclD	12-20	ดี	10-20	35-75	0-50	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	709	0.72
Tph-col-slA	0-2	ดี	10-20	35-75	>150	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	896	0.91
Tph-fl-slB	2-5	ดี	10-20	35-75	>150	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	610	0.62

แผนการใช้ที่ดินตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ตารางที่ 3-4 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	การระบายน้ำ	CEC (meq/g)	BS (%)	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ฟอสฟอรัส ที่เป็นประโยชน์ (P ₂ O ₅)	โพแทสเซียม ที่เป็นประโยชน์ (K ₂ O)	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	เนื้อที่	
										ไร่	ร้อยละ
Tph-gm-silA/b	0-2	ดีปานกลาง-ค่อนข้างเลว	10-20	35-75	>150	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	4,242	4.30
Tph-silB	2-5	ดี	10-20	35-75	>150	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	364	0.37
Ty-gclB	2-5	ดี	<10	<35	0-50	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	287	0.29
Ty-gslC	5-12	ดี	<10	<35	25-50	ต่ำ	สูง	ต่ำ	ปานกลาง	624	0.63
Ty-gslD	12-20	ดี	<10	<35	25-50	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	2,408	2.44
Wk-slD	12-20	ดี	<10	<35	0-50	ต่ำ	สูง	ต่ำ	ต่ำ	402	0.41
SC	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40,192	40.78
รวมเนื้อที่ทั้งหมด										98,566	100.00

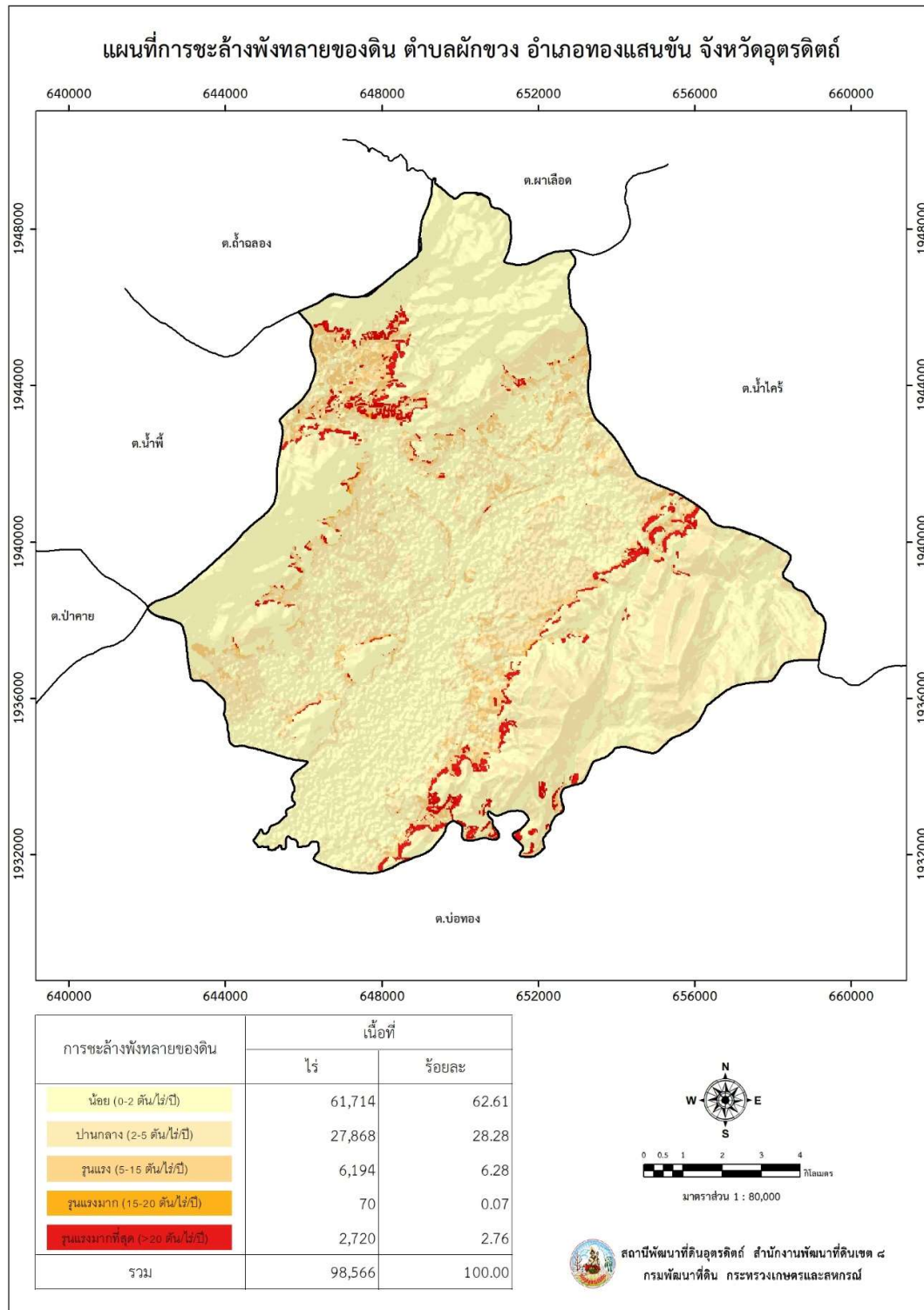

3.3.2 การชะล้างพังทลายของดิน

จากการประเมินการชะล้างพังทลายของดินโดยใช้สมการการสูญเสียดินสากล (Universal Soil Loss Equation; USLE) ตำบลผักขวาง อำเภอกองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ มีการชะล้างพังทลายของดิน ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-5 และรูปที่ 3-6

ตารางที่ 3-5 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลผักขวาง อำเภอกองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

การชะล้างพังทลายของดิน	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
น้อย (0-2 ตัน/ไร่/ปี)	61,714	62.61
ปานกลาง (2-5 ตัน/ไร่/ปี)	27,868	28.28
รุนแรง (5-15 ตัน/ไร่/ปี)	6,194	6.28
รุนแรงมาก (15-20 ตัน/ไร่/ปี)	70	0.07
รุนแรงมากที่สุด (>20 ตัน/ไร่/ปี)	2,720	2.76
รวม	98,566	100.00

รูปที่ 3-6 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1. หลักการ

กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ

- 1) พื้นที่ (Area)
- 2) หน้าที่ขององค์กร หรือภารกิจ (Function)
- 3) ความร่วมมือ (Participation)

การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีสาระสำคัญที่จำเป็นในการจัดทำโครงการ เช่น

- 1) สภาพปัญหาของชุมชนหรือเกษตรกร
- 2) ความต้องการของชุมชน
- 3) โครงการที่จะแก้ไขปัญหาที่เป็นไปตามความต้องการของประชาชน
- 4) พื้นที่ที่จะดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ ผู้ที่จำเป็นต้องเข้าร่วมกระบวนการ คือ เกษตรกรในพื้นที่ตำบล ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในกรณีของแผนการใช้ที่ดินตำบลนั้น การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนจะมีสาระสำคัญของชุมชนในภาพรวม และเกษตรกรแต่ละราย เช่น

- 1) ปัญหาทรัพยากรดิน
- 2) ปัญหาการประกอบอาชีพ
- 3) ความต้องการของชุมชนหรือเกษตรกรแต่ละราย
- 4) แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน

จากสาระสำคัญใน 4 ประการ ดังกล่าว แผนการใช้ที่ดินตำบลจะต้องจัดทำขึ้นโดยมี “กิจกรรมตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน หรือเกษตรกรแต่ละราย รวมทั้งตอบสนองต่อแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ตรงตามอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน และโดยความร่วมมือของส่วนราชการต่างๆ

4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2564 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.2.1 ปัญหาหลักของตำบลฝักขวง คือ

- 1) ขาดแคลนน้ำ
- 2) ดินเสื่อมโทรม
- 3) ราคาผลผลิตตกต่ำ
- 4) ถนนระหว่างหมู่บ้านชำรุด
- 5) ไร่กรรมสิทธิ์ที่ดิน

4.2.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และองค์การบริหารส่วนตำบลฝักขวง มีความต้องการ 5 ประการ คือ

- 1) แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ
- 2) ต้องการปรับปรุงบำรุงดิน
- 3) ต้องการลดต้นทุนการเกษตร
- 4) ซ่อมแซมถนนระหว่างหมู่บ้าน
- 5) แก้ไขปัญหาการไร่กรรมสิทธิ์

1) กรณีการแก้ไขการขาดแคลนน้ำ

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรที่ได้ดำเนินการในพื้นที่ตำบลฝักขวง คือ สนับสนุนให้เกษตรกรขุดแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร

ทั้งนี้ แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน มิได้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้มีน้ำใช้ตลอดทั้งปี แต่จะเป็นการกักเก็บน้ำเพื่อเสริมในช่วงขาดแคลนเท่านั้น จากการตรวจสอบแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานในปัจจุบันที่ดำเนินการแล้ว มีจำนวน 111 บ่อ (ตารางที่ 4-1)

กรณีปัญหาการขาดแคลนนํานั้น ได้มีข้อเสนอจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการดำเนินการ ดังนี้

- 1.1) การพัฒนาแหล่งน้ำ
- 1.2) การพัฒนาระบบส่งน้ำ
- 1.3) จัดหาและเพิ่มขนาดความจุบ่อน้ำในไร่นา

2) กรณีต้องการปรับปรุงบำรุงดิน

ดินปัญหาที่พบในพื้นที่ตำบลฝักขวงส่วนใหญ่เป็น ดินตื้นหรือดินปนกรวด มีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ ดินมีสภาพเป็นกรด และเป็นพื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนทำให้พืชเจริญเติบโตได้ไม่ดี ให้ผลผลิตต่ำ จึงจำเป็นต้องให้คำแนะนำเรื่องการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อสร้างอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ในดิน

กรณีต้องการปรับปรุงบำรุงดินนั้น ได้มีข้อเสนอจากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีการดำเนินการ ดังนี้

- 2.1) การให้ความรู้ด้านการจัดการดินและปรับปรุงบำรุงดิน
- 2.2) การตรวจวิเคราะห์ดินรายแปลง
- 2.3) การส่งเสริมและสนับสนุนผลิตภัณฑ์เพื่อการปรับปรุงบำรุงดิน

3) กรณีต้องการลดต้นทุนการเกษตร

4) กรณีต้องการซ่อมแซมถนนระหว่างหมู่บ้าน

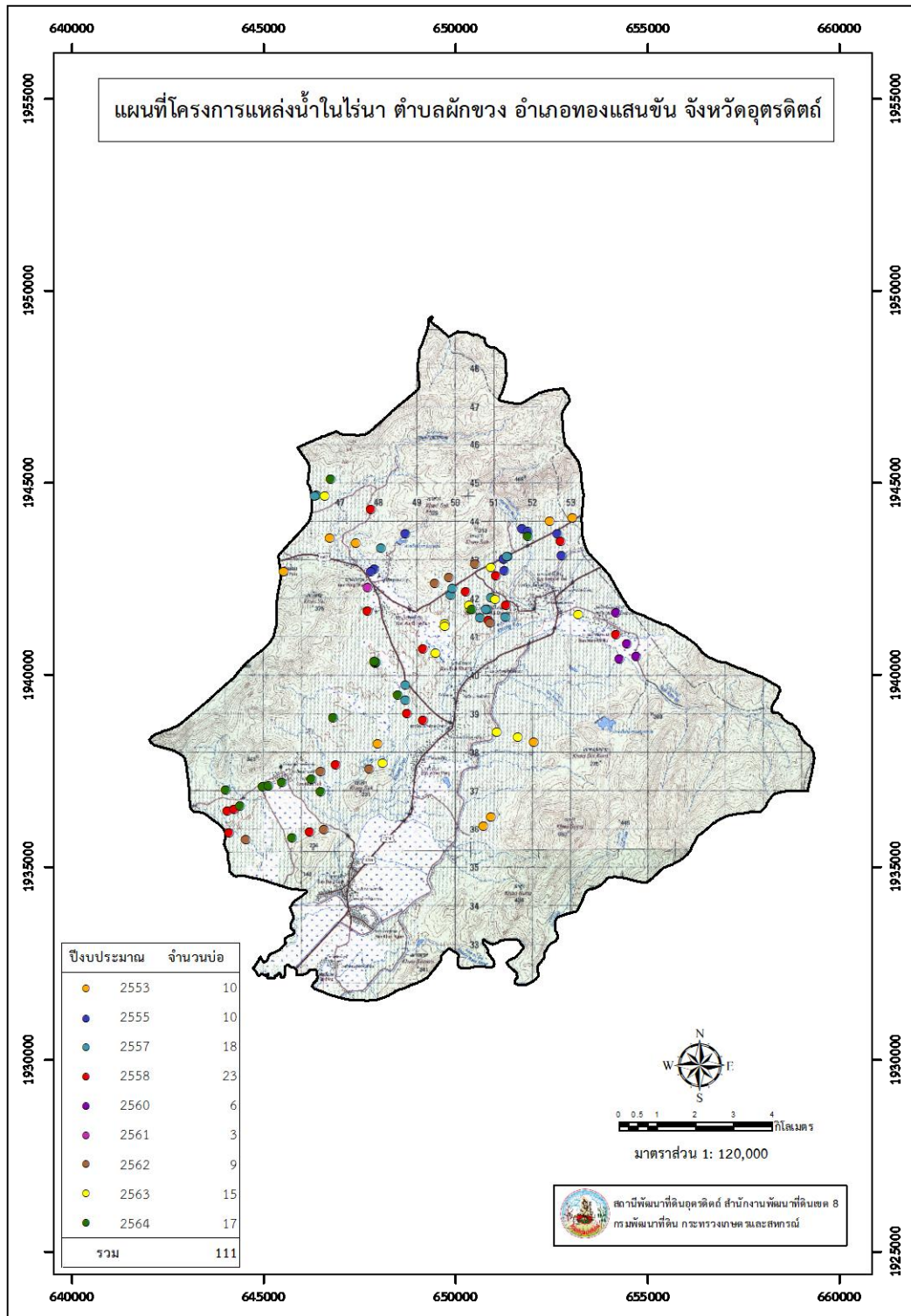
5) กรณีต้องการกรรมสิทธิ์ในที่ดินทำกินนั้น ควรจะเป็นภาระหน้าที่ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

ตารางที่ 4-1 แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตำบลผักขวาง อำเภอกองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ปี พ.ศ.	จำนวน (บ่อ)
2553	10
2555	10
2557	18
2558	23
2560	6
2561	3
2562	9
2563	15
2564	17

แผนการใช้ที่ดินตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

รูปที่ 4-1 โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

จากการจัดทำการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ของตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

- 1) **แรงขับเคลื่อน (Driver)** มี 5 ประการ คือ
 - 1.1) ขาดแคลนน้ำ
 - 1.2) ดินเสื่อมโทรม
 - 1.3) ราคาผลผลิตตกต่ำ
 - 1.4) ถนนระหว่างหมู่บ้านชำรุด
 - 1.5) ไร่กรรมสิทธิ์ที่ดิน
- 2) **แรงกดดัน (Pressure)** ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 5 ประการ คือ
 - 2.1) ความต้องการน้ำเพื่อการเกษตร
 - 2.2) ต้องการลดต้นทุนการเกษตร
 - 2.3) การปรับปรุงบำรุงดิน
 - 2.4) ซ่อมแซมถนนระหว่างหมู่บ้าน
 - 2.5) แก้ปัญหาการไร่กรรมสิทธิ์
- 3) **สถานะ (State)** ที่เกิดแรงกดดัน มี 5 ประการ คือ
 - 3.1) ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร
 - 3.2) ขาดแคลนน้ำอุปโภค/บริโภค
 - 3.3) ความเสื่อมโทรมของดินทางกายภาพ/เคมี/ชีวภาพ
 - 3.4) เส้นทางคมนาคมไม่สะดวก
 - 3.5) ราษฎรเรียกร้องสิทธิ์ในที่ดิน
- 4) **ผลกระทบ (Impact)** ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 4 ประการ คือ
 - 4.1) แหล่งน้ำที่มีอยู่ต้นเขินจากตะกอนและไม่เพียงพอ
 - 4.2) ผลผลิตพืชต่ำ ต้นทุนสูง
 - 4.3) รายได้น้อย
 - 4.4) มีปัญหาต่อคุณภาพชีวิต
- 5) **การตอบสนอง (Response)** ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้
 - อดีต-ปัจจุบัน**
 - 5.1) ขุดลอกลำน้ำ/คลองส่งน้ำ/แหล่งน้ำ
 - 5.2) ฝายชะลอน้ำ
 - 5.3) อ่างเก็บน้ำ

5.4) บ่อน้ำในไร่นา

5.5) ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสดและปุ๋ยโดโลไมท์

5.6) ปกคลุมหญ้าแฝกเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน รักษาความชื้น กักเก็บน้ำ

5.7) ปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชเป็นเกษตรผสมผสาน

5.8) ปฏิรูปที่ดิน (สปก.)

อนาคต

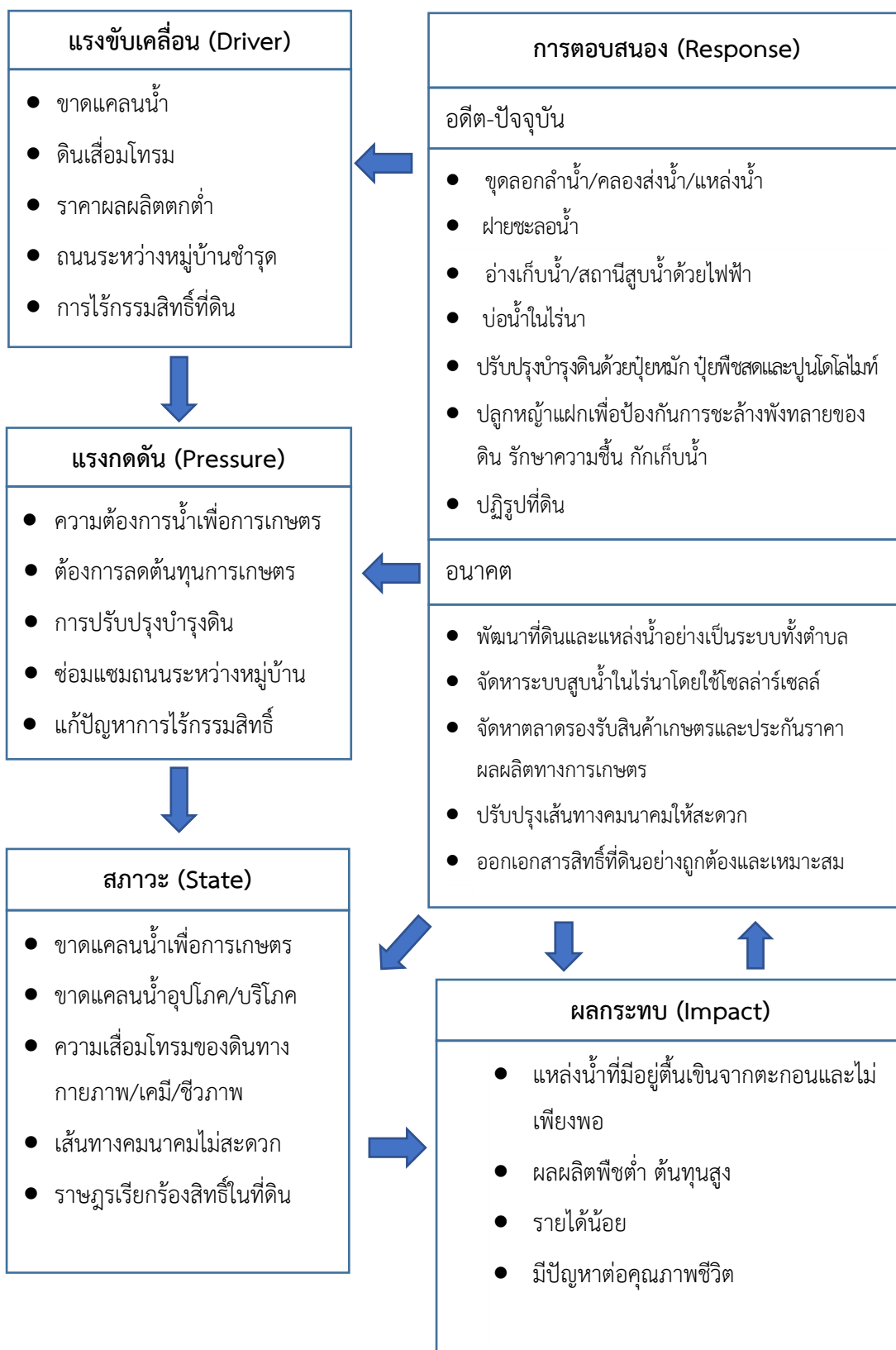
(1) พัฒนาที่ดิน แหล่งน้ำ และระบบส่งน้ำอย่างเป็นระบบทั้งตำบล

(2) จัดหาระบบสูบน้ำในไร่นาโดยใช้โซลาร์เซลล์

(3) จัดหาลาดรองรับสินค้าเกษตรและประกันราคาผลผลิตทางการเกษตร

(4) ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมให้สะดวก

(5) ออกเอกสารสิทธิ์ที่ดินอย่างถูกต้องและเหมาะสม

รูปที่ 4-2 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลผักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

4.3.1 พื้นที่ลุ่ม

1) ข้าวนาปี เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีในช่วงฤดูฝน โดยปลูกระหว่างเดือนมิถุนายนถึงกรกฎาคม และจะเก็บเกี่ยวช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคม พันธุ์ข้าวที่ปลูก ได้แก่ ข้าวเหนียวพันธุ์ข้าวเหนียวเขี้ยวงู ข้าวเหนียวสันป่าตอง และข้าวเจ้าพันธุ์ข้าวหอมปทุมธานี หอมมะลินอกพื้นที่ และข้าวอื่นๆ

2) ข้าวนาปรัง-ข้าวนาปี เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปรังในช่วงฤดูแล้ง โดยสูบน้ำจากคลอง ส่งน้ำ และคลองตรอน เป็นหลัก ระหว่างเดือนมกราคมถึงพฤษภาคม แต่จะมีปัญหาการขาดแคลนน้ำโดยเฉพาะในช่วง 2 ปีที่ผ่านมาที่อ่างเก็บน้ำคลองตรอนไม่สามารถปล่อยน้ำสำหรับทำนาปรังได้ และจะปลูกข้าวนาปีในช่วงฤดูฝนระหว่างเดือนมิถุนายนถึงธันวาคม

3) พืชผัก-ข้าวนาปี เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีระหว่างเดือนมิถุนายนถึงธันวาคม และจะปลูกพืชผักหลังการเก็บเกี่ยวข้าว ได้แก่ กระเทียม หอมแดง ข้าวโพดหวาน ผักกาด กะหล่ำ ระหว่างเดือนธันวาคมถึงพฤษภาคม

4) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์-ข้าวนาปี เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีระหว่างเดือนมิถุนายนถึงธันวาคม และจะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังการเก็บเกี่ยวข้าว

4.3.2 พื้นที่ดอน

1) อ้อย เกษตรกรจะปลูกอ้อยในช่วงต้นฤดูฝน โดยปลูกตั้งแต่เดือนมีนาคม และจะเก็บเกี่ยวในช่วงตุลาคมถึงกุมภาพันธ์ และจะเก็บเป็นอ้อยต่อ 1-2 รอบ

2) มันสำปะหลัง เกษตรกรจะปลูกมันสำปะหลังช่วงต้นฤดูฝนระหว่างเดือนเมษายนถึงพฤษภาคม ซึ่งจะมีอายุจากวันปลูกถึงเก็บเกี่ยวประมาณ 10-14 เดือน เกษตรกรนิยมปลูกพันธุ์เกษตรศาสตร์, ระยอง 5 และระยอง 11 โดยไม่นำเข้าพันธุ์จากแหล่งอื่น เพื่อป้องกันการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง

3) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรจะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในช่วงฤดูฝน โดยปลูกตั้งแต่เดือนพฤษภาคม และจะเก็บเกี่ยวช่วงเดือนกันยายนถึงตุลาคม

4) ไม้ยืนต้น ที่นิยมปลูก ได้แก่ ยางพารา สัก ปาล์มน้ำมัน หม่อน ใผ่ ยูคาลิปตัส

5) ไม้ผล ที่นิยมปลูก ได้แก่ มะม่วง มะขาม มะม่วงหิมพานต์ กัลย

(รูปที่ 4-3)

แผนการใช้ที่ดินตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ชนิดพืช	เดือน													
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		
บริเวณพื้นที่ราบลุ่ม														
1.ข้าว													ข้าวนาปี	
2.ข้าว-ข้าว													ข้าวนาปรัง	ข้าวนาปี
3.ข้าว-พืชผัก													พืชผัก	ข้าวนาปี
4.ข้าว-ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์													ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	ข้าวนาปี
บริเวณพื้นที่ดอน														
1.อ้อย													อ้อย	
2.มันสำปะหลัง													มันสำปะหลัง	
3.ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์													ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	
4.ไม้ยืนต้น													ยางพารา สัก ปาล์มน้ำมัน หม่อน ไม้ ยูคาลิปตัส	
5.ไม้ผล													มะม่วง มะขาม มะม่วงหิมพานต์ กัลลวย	

รูปที่ 4-3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 ทรัพยากรดิน

จากการสำรวจทรัพยากรดินตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยกองสำรวจดิน และวิจัยทรัพยากรดิน พบว่า มีดิน 20 ชุดดิน และ 19 ดินคล้ายชุดดิน โดยมีการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังรายละเอียดในตารางที่ 5-1

5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน

ประเภทการใช้ที่ดิน ประกอบด้วย พืชเศรษฐกิจที่ปลูกอยู่ในปัจจุบันของตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ มี 23 ชนิด ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อย มันสำปะหลัง โกโก้ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ยูคาลิปตัส สัก หม่อน ไม้ ทูเรียน เงาะ มะพร้าว มะม่วง มะม่วงหิมพานต์ กล้วย มะขาม ลำไย ลองกอง มะนาว ส้มโอ และมะยงชิด

5.3 การประเมินคุณภาพที่ดิน

จากการใช้คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับพืชเศรษฐกิจ (บัณฑิต ต้นศิริ และคำธณ ไทรพิภ, 2542) ประเมินคุณภาพที่ดิน ได้จำแนกชั้นความเหมาะสมทางกายภาพและข้อจำกัด ของประเภทการใช้ที่ดิน ดังนี้

ข้าว

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) และความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน AC-spd,col-sIA, AC-spd, fl-clA, Don-gm-silA/b, Ds-mw-sIB, Hd-sicIA, Ms-silA, Mt-gm,fl-sIA/b, Mt-gm,fl-sIB/b, Pae-mw-sIB, Sai-fl-sIA, Sai-sIA, Skt-sicIA, Sp-mw-sIB และ Tph-gm-silA/b

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ds-sIB, Kb-lsk-gslB, Ly-sIB, Mr-sIB, Mr-sIC, Mt-fl-sIB, Pae-sIB, Pae-sIB/d3 c, Png-lsk-gslB, Png-lsk-gslC, Png-sIB, Png-sIC, Ps-col-sIB, Sp-sIB, Tph-col-sIA, Tph-fl-sIA, Tph-fl-sIB, Tph-silB, Ty-gclB และ Ty-gslC

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Png-lsk-gslD, Png-slD, Tl-gclD, Ty-gslD และ Wk-slD

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ชั้นที่มีความเหมาะสมสูง (S1)

ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ds-slB, Pae-slB, Sp-slB, Tph-col-slA, Tph-fl-slA, Tph-fl-slB และ Tph-silB

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Don-gm-silA/b, Ds-mw-slB, Ly-slB, Mt-fl-slB, Mt-gm,fl-slA/b, Mt-gm,fl-slB/b, Pae-mw-slB, Pae-slB/d3 c, Png-slB, Png-slC, Ps-col-slB, Sp-mw-slB และ Tph-gm-silA/b

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน AC-spd,col-slA, AC-spd,fl-clA, Kb-lsk-gslB, Mr-slB, Mr-slC, Ms-silA, Png-lsk-gslB, Png-lsk-gslC, Png-lsk-gslD, Png-slD, Sai-fl-slA, Sai-slA, Skt-sic1A, Tl-gclD, Ty-gclB, Ty-gslC, Ty-gslD และ Wk-slD

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Hd-sic1A

อ้อย

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) และความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน AC-spd,col-slA, AC-spd,fl-clA, Don-gm-silA/b, Ds-mw-slB, Ds-slB, Ly-slB, Ms-silA, Mt-fl-slB, Mt-gm,fl-slA/b, Mt-gm,fl-slB/b, Pae-mw-slB, Pae-slB, Pae-slB/d3 c, Png-slB,

Png-slC, Ps-col-slB, Sai-fl-sIA, Sai-sIA, Skt-sicIA, Sp-mw-slB, Sp-slB, Tph-col-sIA, Tph-fl-sIA, Tph-fl-slB, Tph-gm-silA/b และ Tph-silB

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Hd-sicIA, Kb-lsk-gslB, Mr-slB, Mr-slC, Png-lsk-gslB, Png-lsk-gslC, Png-lsk-gslD, Png-slD, TL-gclD, Ty-gclB, Ty-gslC, Ty-gslD และ Wk-slD

มันสำปะหลัง

ชั้นที่มีความเหมาะสมสูง (S1)

ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ds-slB, Pae-slB, Sp-slB, Tph-col-sIA, Tph-fl-sIA, Tph-fl-slB และ Tph-silB

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Don-gm-silA/b, Ds-mw-slB, Ly-slB, Mt-fl-slB, Mt-gm,fl-sIA/b, Mt-gm,fl-slB/b, Pae-mw-slB, Pae-slB/d3c, Png-slB, Png-slC, Ps-col-slB, Sp-mw-slB และ Tph-gm-silA/b

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) และสภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kb-lsk-gslB, Mr-slB, Mr-slC, Png-lsk-gslB, Png-lsk-gslC, Png-lsk-gslD, Png-slD, TL-gclD, Ty-gclB, Ty-gslC, Ty-gslD และ Wk-slD

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน AC-spd,col-sIA, AC-spd,fl-clA, Hd-sicIA, Ms-silA, Sai-fl-sIA, Sai-sIA และ Skt-sicIA

โกโก้

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์

ต่อพืช (m) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน AC-spd,col-sIA, AC-spd,fl-clA, Don-gm-silA/b, Ds-mw-sIB, Ds-sIB, Ly-sIB, Ms-silA, Mt-fl-sIB, Mt-gm,fl-sIA/b, Mt-gm,fl-sIB/b, Pae-mw-sIB, Pae-sIB, Pae-sIB/d3 c, Png-sIB, Png-sIC, Png-sID, Ps-col-sIB, Sai-fl-sIA, Sai-sIA, Skt-sicIA, Sp-mw-sIB, Sp-sIB, Tph-col-sIA, Tph-fl-sIA, Tph-fl-sIB, Tph-gm-silA/b และ Tph-silB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Hd-sicIA, Kb-lsk-gslB, Mr-sIB, Mr-sIC, Png-lsk-gslB, Png-lsk-gslC, Png-lsk-gslD, Tl-gclD, Ty-gclB, Ty-gslC, Ty-gslD และ Wk-sID

ยางพารา

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) และความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Don-gm-silA/b, Ds-mw-sIB, Ds-sIB, Mt-fl-sIB, Mt-gm,fl-sIA/b, Mt-gm,fl-sIB/b, Pae-mw-sIB, Pae-sIB, Sp-mw-sIB, Sp-sIB, Tph-col-sIA, Tph-fl-sIA, Tph-fl-sIB, Tph-gm-silA/b และ Tph-silB

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน AC-spd,col-sIA, AC-spd,fl-clA, Ly-sIB, Ms-silA, Pae-sIB/d3c, Png-sIB, Png-sIC, Png-sID, Ps-col-sIB, Sai-fl-sIA, Sai-sIA และ Skt-sicIA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Hd-sicIA, Kb-lsk-gslB, Mr-sIB, Mr-sIC, Png-lsk-gslB, Png-lsk-gslC, Png-lsk-gslD, Tl-gclD, Ty-gclB, Ty-gslC, Ty-gslD และ Wk-sID

ปาล์มน้ำมัน

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์

ต่อพืช (m) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน AC-spd,col-sIA, AC-spd,fl-clA, Don-gm-silA/b, Ds-mw-sIB, Ds-sIB, Hd-sicIA, Ly-sIB, Ms-silA, Mt-fl-sIB, Mt-gm,fl-sIA/b, Mt-gm,fl-sIB/b, Pae-mw-sIB, Pae-sIB, Pae-sIB/d3 c, Png-sIB, Png-sIC, Png-sID, Ps-col-sIB, Sai-fl-sIA, Sai-sIA, Skt-sicIA, Sp-mw-sIB, Sp-sIB, Tph-col-sIA, Tph-fl-sIA, Tph-fl-sIB, Tph-gm-silA/b และ Tph-silB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kb-lsk-gslB, Mr-sIB, Mr-sIC, Png-lsk-gslB, Png-lsk-gslC, Png-lsk-gslD, TL-gclD, Ty-gclB, Ty-gslC, Ty-gslD และ Wk-sID

ยูคาลิปตัส

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) และความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน AC-spd,col-sIA, AC-spd,fl-clA, Don-gm-silA/b, Ds-mw-sIB, Ds-sIB, Ly-sIB, Ms-silA, Mt-fl-sIB, Mt-gm,fl-sIA/b, Mt-gm,fl-sIB/b, Pae-mw-sIB, Pae-sIB, Pae-sIB/d3 c, Png-sIB, Png-sIC, Png-sID, Ps-col-sIB, Sai-fl-sIA, Sai-sIA, Skt-sicIA, Sp-mw-sIB, Sp-sIB, Tph-col-sIA, Tph-fl-sIA, Tph-fl-sIB, Tph-gm-silA/b และ Tph-silB

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Hd-sicIA, Kb-lsk-gslB, Mr-sIB, Mr-sIC, Png-lsk-gslB, Png-lsk-gslC, Png-lsk-gslD, TL-gclD, Ty-gclB, Ty-gslC, Ty-gslD และ Wk-sID

สัก

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) และความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน AC-spd,col-sIA, AC-spd,fl-clA, Don-gm-silA/b, Ds-mw-sIB, Ds-sIB, Ms-silA, Mt-fl-sIB, Mt-gm,fl-sIA/b, Mt-gm,fl-sIB/b, Pae-mw-sIB, Pae-sIB, Sai-fl-sIA, Sai-sIA, Skt-sicIA, Sp-mw-sIB, Sp-sIB, Tph-col-sIA, Tph-fl-sIA, Tph-fl-sIB, Tph-gm-silA/b และ Tph-silB

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ly-slB, Pae-slB/d3c, Png-slB, Png-slC, Png-slD และ Ps-col-slB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Hd-sic1A, Kb-lsk-gslB, Mr-slB, Mr-slC, Png-lsk-gslB, Png-lsk-gslC, Png-lsk-gslD, Tl-gclD, Ty-gclB, Ty-gslC, Ty-gslD และ Wk-slD

หม่อน

ชั้นที่มีความเหมาะสมสูง (S1)

ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Don-gm-silA/b, Ds-mw-slB, Ds-slB, Mt-gm,fl-slB/b, Pae-mw-slB, Pae-slB, Sp-mw-slB, Sp-slB, Tph-col-s1A, Tph-fl-s1A, Tph-fl-slB, Tph-gm-silA/b และ Tph-silB

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และ ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน AC-spd,col-s1A, AC-spd,fl-clA, Ly-slB, Ms-silA, Mt-fl-slB, Mt-gm,fl-s1A/b, Pae-slB/d3 c, Png-slB, Png-slC, Png-slD, Ps-col-slB, Sai-fl-s1A, Sai-s1A และ Skt-sic1A

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Hd-sic1A, Kb-lsk-gslB, Mr-slB, Mr-slC, Png-lsk-gslB, Png-lsk-gslC, Png-lsk-gslD, Tl-gclD, Ty-gclB, Ty-gslC, Ty-gslD และ Wk-slD

ไผ่

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) และความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน AC-spd,col-s1A, AC-spd,fl-clA, Don-gm-silA/b, Ds-mw-slB, Ds-slB, Ly-slB, Ms-silA, Mt-fl-slB, Mt-gm,fl-s1A/b, Mt-gm,fl-slB/b, Pae-mw-slB, Pae-slB, Pae-slB/d3 c, Png-slB,

Png-slC, Png-slD, Ps-col-slB, Sai-fl-sIA, Sai-slA, Skt-sicIA, Sp-mw-slB, Sp-slB, Tph-col-sIA, Tph-fl-sIA, Tph-fl-slB, Tph-gm-silA/b และ Tph-silB

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Hd-sicIA, Kb-lsk-gslB, Mr-slB, Mr-slC, Png-lsk-gslB, Png-lsk-gslC, Png-lsk-gslD, Tl-gclD, Ty-gclB, Ty-gslC, Ty-gslD และ Wk-slD

ทุเรียน

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดินทั้งหมดของตำบลผักขวาง จำนวน 39 หน่วยแผนที่ดิน

เงาะ

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดินทั้งหมดของตำบลผักขวาง จำนวน 39 หน่วยแผนที่ดิน

มะพร้าว

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) และความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Don-gm-silA/b, Ds-mw-slB, Ds-slB, Mt-fl-slB, Mt-gm,fl-sIA/b, Mt-gm,fl-slB/b, Pae-mw-slB, Pae-slB, Sp-mw-slB, Sp-slB, Tph-col-sIA, Tph-fl-sIA, Tph-fl-slB, Tph-gm-silA/b และ Tph-silB

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน AC-spd,col-sIA, AC-spd,fl-clA, Ly-slB, Ms-silA, Pae-slB/d3c, Png-slB, Png-slC, Png-slD, Ps-col-slB, Sai-fl-sIA, Sai-slA และ Skt-sicIA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Hd-sic1A, Kb-lsk-gslB, Mr-slB, Mr-slC, Png-lsk-gslB, Png-lsk-gslC, Png-lsk-gslD, Tl-gclD, Ty-gclB, Ty-gslC, Ty-gslD และ Wk-slD

มะม่วง

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Don-gm-silA/b, Ds-mw-slB, Ds-slB, Mt-fl-slB, Mt-gm,fl-slA/b, Mt-gm,fl-slB/b, Pae-mw-slB, Pae-slB, Sp-mw-slB, Sp-slB, Tph-col-s1A, Tph-fl-s1A, Tph-fl-slB, Tph-gm-silA/b และ Tph-silB

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน AC-spd,col-s1A, AC-spd,fl-clA, Ly-slB, Ms-silA, Pae-slB/d3 c, Png-slB, Png-slC, Png-slD, Ps-col-slB, Sai-fl-s1A, Sai-s1A และ Skt-sic1A

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Hd-sic1A, Kb-lsk-gslB, Mr-slB, Mr-slC, Png-lsk-gslB, Png-lsk-gslC, Png-lsk-gslD, Tl-gclD, Ty-gclB, Ty-gslC, Ty-gslD และ Wk-slD

มะม่วงทิมพานต์

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) และความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน AC-spd,col-s1A, AC-spd,fl-clA, Don-gm-silA/b, Ds-mw-slB, Ds-slB, Hd-sic1A, Ms-silA, Mt-fl-slB, Mt-gm,fl-slA/b, Mt-gm,fl-slB/b, Pae-mw-slB, Pae-slB, Sai-fl-s1A, Sai-s1A, Skt-sic1A, Sp-mw-slB, Sp-slB, Tph-col-s1A, Tph-fl-s1A, Tph-fl-slB, Tph-gm-silA/b และ Tph-silB

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ly-slB, Pae-slB/d3c, Png-slB, Png-slC, Png-slD และ Ps-col-slB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kb-lsk-gslB, Mr-slB, Mr-slC, Png-lsk-gslB, Png-lsk-gslC, Png-lsk-gslD, Tl-gclD, Ty-gclB, Ty-gslC, Ty-gslD และ Wk-slD

กล้วย

ชั้นที่มีความเหมาะสมสูง (S1)

ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Don-gm-silA/b, Ds-mw-slB, Ds-slB, Mt-gm,fl-slB/b, Pae-mw-slB, Pae-slB, Sp-mw-slB, Sp-slB, Tph-col-sIA, Tph-fl-sIA, Tph-fl-slB, Tph-gm-silA/b และ Tph-silB

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน AC-spd, col-sIA, AC-spd,fl-clA, Ms-silA, Mt-fl-slB, Mt-gm,fl-sIA/b, Sai-fl-sIA, Sai-sIA และ Skt-sicIA

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e) สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Hd-sicIA, Ly-slB, Pae-slB/d3c, Png-slB, Png-slC, Png-slD และ Ps-col-slB

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Kb-lsk-gslB, Mr-slB, Mr-slC, Png-lsk-gslB, Png-lsk-gslC, Png-lsk-gslD, Tl-gclD, Ty-gclB, Ty-gslC, Ty-gslD และ Wk-slD

มะขาม

ชั้นที่มีความเหมาะสมสูง (S1)

ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ds-slB, Pae-slB, Sp-slB, Tph-col-sIA, Tph-fl-sIA, Tph-fl-slB และ Tph-silB

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Don-gm-silA/b, Ds-mw-slB, Mt-fl-slB, Mt-gm,fl-silA/b, Mt-gm,fl-slB/b, Pae-mw-slB, Sp-mw-slB และ Tph-gm-silA/b

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน AC-spd,col-silA, AC-spd,fl-clA, Ly-slB, Ms-silA, Pae-slB/d3c, Png-slB, Png-slC, Png-slD, Ps-col-slB, Sai-fl-silA, Sai-silA และ Skt-sicilA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Hd-sicilA, Kb-lsk-gslB, Mr-slB, Mr-slC, Png-lsk-gslB, Png-lsk-gslC, Png-lsk-gslD, Tl-gclD, Ty-gclB, Ty-gslC, Ty-gslD และ Wk-slD

ลำไย

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ อุณหภูมิ (t) และความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Don-gm-silA/b, Ds-mw-slB, Ds-slB, Mt-fl-slB, Mt-gm,fl-silA/b, Mt-gm,fl-slB/b, Pae-mw-slB, Pae-slB, Sp-mw-slB, Sp-slB, Tph-col-silA, Tph-fl-silA, Tph-fl-slB, Tph-gm-silA/b และ Tph-silB

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน AC-spd,col-silA, AC-spd,fl-clA, Ly-slB, Ms-silA, Pae-slB/d3c, Png-slB, Png-slC, Png-slD, Ps-col-slB, Sai-fl-silA, Sai-silA และ Skt-sicilA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Hd-sicilA, Kb-lsk-gslB, Mr-slB, Mr-slC, Png-lsk-gslB, Png-lsk-gslC, Png-lsk-gslD, Tl-gclD, Ty-gclB, Ty-gslC, Ty-gslD และ Wk-slD

ลองกอง

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) และความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดินทั้งหมดของตำบลฝักขวง จำนวน 39 หน่วยแผนที่ดิน

มะนาว

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) และความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Don-gm-silA/b, Ds-mw-sLB, Ds-sLB, Mt-fl-sLB, Mt-gm,fl-sLA/b, Mt-gm,fl-sLB/b, Pae-mw-sLB, Pae-sLB, Sp-mw-sLB, Sp-sLB, Tph-col-sLA, Tph-fl-sLA, Tph-fl-sLB, Tph-gm-silA/b และ Tph-silB

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน AC-spd,col-sLA, AC-spd,fl-clA, Ly-sLB, Ms-silA, Pae-sLB/d3c, Png-sLB, Png-sLC, Png-sLD, Ps-col-sLB, Sai-fl-sLA, Sai-sLA และ Skt-sicLA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Hd-sicLA, Kb-lsk-gslB, Mr-sLB, Mr-sLC, Png-lsk-gslB, Png-lsk-gslC, Png-lsk-gslD, TL-gclD, Ty-gclB, Ty-gslC, Ty-gslD และ Wk-sLD

ส้มโอ

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m) และความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Don-gm-silA/b, Ds-mw-sLB, Ds-sLB, Mt-fl-sLB, Mt-gm,fl-sLA/b, Mt-gm,fl-sLB/b, Pae-mw-sLB, Pae-sLB, Sp-mw-sLB, Sp-sLB, Tph-col-sLA, Tph-fl-sLA, Tph-fl-sLB, Tph-gm-silA/b และ Tph-silB

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน AC-spd,col-sIA, AC-spd,fl-clA, Ly-slB, Ms-silA, Pae-slB/d3c, Png-slB, Png-slC, Png-slD, Ps-col-slB, Sai-fl-sIA, Sai-sIA และ Skt-sicIA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Hd-sicIA, Kb-lsk-gslB, Mr-slB, Mr-slC, Png-lsk-gslB, Png-lsk-gslC, Png-lsk-gslD, Tl-gclD, Ty-gclB, Ty-gslC, Ty-gslD และ Wk-slD

มเยงขีด

ชั้นที่มีความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร (s) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Don-gm-silA/b, Ds-mw-slB, Ds-slB, Mt-fl-slB, Mt-gm,fl-sIA/b, Mt-gm,fl-slB/b, Pae-mw-slB, Pae-slB, Sp-mw-slB, Sp-slB, Tph-col-sIA, Tph-fl-sIA, Tph-fl-slB, Tph-gm-silA/b และ Tph-silB

ชั้นที่มีความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน AC-spd,col-sIA, AC-spd,fl-clA, Ly-slB, Ms-silA, Pae-slB/d3c, Png-slB, Png-slC, Png-slD, Ps-col-slB, Sai-fl-sIA, Sai-sIA และ Skt-sicIA

ชั้นที่ไม่มีความเหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ สภาวะการหยั่งลึกของราก (r) และความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Hd-sicIA, Kb-lsk-gslB, Mr-slB, Mr-slC, Png-lsk-gslB, Png-lsk-gslC, Png-lsk-gslD, Tl-gclD, Ty-gclB, Ty-gslC, Ty-gslD และ Wk-slD

แผนการใช้ที่ดินตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ตารางที่ 5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดิน ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

หน่วยแผนที่ดิน	ข้าว	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	อ้อย	มันสำปะหลัง	โกโก้	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ยูคาลิปตัส
AC-spd,col-slA	S2m	S3o	S2oms	N	S3om	S3o	S3m	S2om
AC-spd,fl-clA	S2m	S3o	S2oms	N	S3om	S3o	S3m	S2om
Don-gm-silA/b	S2om	S2o	S2oms	S2o	S3m	S2om	S3m	S2m
Ds-mw-slB	S2eom	S2o	S2oms	S2o	S3m	S2om	S3m	S2m
Ds-slB	S3o	S1	S2ms	S1	S3m	S2m	S3m	S2m
Hd-sicLA	S2m	N	S3o	N	N	N	S3om	S3o
Kb-lsk-gslB	S3o	S3r	S3r	S3r	N	N	N	S3r
Ly-slB	S3o	S2r	S2rms	S2r	S3rm	S3r	S3rm	S2rm
Mr-slB	S3o	S3r	S3r	S3r	N	N	N	S3r
Mr-slC	S3eo	S3r	S3r	S3r	N	N	N	S3r
Ms-silA	S2m	S3o	S2oms	N	S3om	S3o	S3m	S2om
Mt-fl-slB	S3o	S2s	S2ms	S2s	S3m	S2ms	S3m	S2ms
Mt-gm,fl-slA/b	S2oms	S2os	S2oms	S2os	S3m	S2oms	S3m	S2ms
Mt-gm,fl-slB/b	S2eom	S2o	S2oms	S2o	S3m	S2om	S3m	S2m
Pae-mw-slB	S2eom	S2o	S2oms	S2o	S3m	S2om	S3m	S2m
Pae-slB	S3o	S1	S2ms	S1	S3m	S2m	S3m	S2m
Pae-slB/d3c	S3o	S2r	S2rms	S2r	S3rm	S3r	S3rm	S2rm
Png-lsk-gslB	S3o	S3r	S3r	S3r	N	N	N	S3r
Png-lsk-gslC	S3eo	S3r	S3r	S3r	N	N	N	S3r
Png-lsk-gslD	N	S3er	S3er	S3er	N	N	N	S3r
Png-slB	S3o	S2rs	S2rms	S2rs	S3rm	S3r	S3rm	S2rms

แผนการใช้ที่ดินตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ตารางที่ 5-1 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ข้าว	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	อ้อย	มันสำปะหลัง	โกโก้	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ยูคาลิปตัส
Png-slC	S3eo	S2er	S2erms	S2er	S3rm	S3r	S3rm	S2erm
Png-slD	N	S3e	S3e	S3e	S3rm	S3r	S3rm	S2erm
Ps-col-slB	S3o	S2r	S2rms	S2r	S3rm	S3r	S3rm	S2rm
Sai-fl-slA	S2m	S3o	S2oms	N	S3om	S3o	S3m	S2om
Sai-slA	S2m	S3o	S2oms	N	S3om	S3o	S3m	S2om
Skt-siclA	S2m	S3o	S2oms	N	S3om	S3o	S3m	S2om
Sp-mw-slB	S2eom	S2o	S2oms	S2o	S3m	S2om	S3m	S2m
Sp-slB	S3o	S1	S2ms	S1	S3m	S2m	S3m	S2m
TL-gclD	N	S3er	S3er	S3er	N	N	N	S3r
Tph-col-slA	S3o	S1	S2ms	S1	S3m	S2m	S3m	S2m
Tph-fl-slA	S3o	S1	S2ms	S1	S3m	S2m	S3m	S2m
Tph-fl-slB	S3o	S1	S2ms	S1	S3m	S2m	S3m	S2m
Tph-gm-silA/b	S2om	S2o	S2oms	S2o	S3m	S2om	S3m	S2m
Tph-silB	S3o	S1	S2ms	S1	S3m	S2m	S3m	S2m
Ty-gclB	S3o	S3r	S3r	S3r	N	N	N	S3r
Ty-gslC	S3eo	S3r	S3r	S3r	N	N	N	S3r
Ty-gslD	N	S3er	S3er	S3er	N	N	N	S3r
Wk-slD	N	S3er	S3er	S3er	N	N	N	S3r

หมายเหตุ: 1) สมบัติดินจากตารางที่ 3-4

2) ข้อจำกัดในการประเมินคุณภาพที่ดิน:

t = อุณหภูมิ

e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน

r = สภาวะการหยั่งลึกของราก

o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช

m = ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช

s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

แผนการใช้ที่ดินตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ตารางที่ 5-1 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ลี้ก	หม่อน	ไผ่	ทุเรียน	เงาะ	มะพร้าว	มะม่วง	มะม่วงหิมพานต์
AC-spd,col-slA	S2om	S2o	S2om	N	N	S3o	S3o	S2om
AC-spd,fl-clA	S2om	S2o	S2om	N	N	S3o	S3o	S2om
Don-gm-silA/b	S2m	S1	S2m	N	N	S2om	S2s	S2m
Ds-mw-slB	S2m	S1	S2m	N	N	S2om	S2s	S2m
Ds-slB	S2m	S1	S2m	N	N	S2m	S2s	S2m
Hd-sicLA	N	S3o	S3o	N	N	N	N	S2om
Kb-lsk-gslB	N	S3r	S3r	N	N	N	N	N
Ly-slB	S3r	S2r	S2rm	N	N	S3r	S3r	S3r
Mr-slB	N	S3r	S3r	N	N	N	N	N
Mr-slC	N	S3r	S3r	N	N	N	N	N
Ms-silA	S2om	S2o	S2om	N	N	S3o	S3o	S2om
Mt-fl-slB	S2ms	S2s	S2ms	N	N	S2ms	S2s	S2ms
Mt-gm,fl-slA/b	S2ms	S2s	S2ms	N	N	S2oms	S2s	S2ms
Mt-gm,fl-slB/b	S2m	S1	S2m	N	N	S2om	S2s	S2m
Pae-mw-slB	S2m	S1	S2m	N	N	S2om	S2s	S2m
Pae-slB	S2m	S1	S2m	N	N	S2m	S2s	S2m
Pae-slB/d3c	S3r	S2r	S2rm	N	N	S3r	S3r	S3r
Png-lsk-gslB	N	S3r	S3r	N	N	N	N	N
Png-lsk-gslC	N	S3r	S3r	N	N	N	N	N
Png-lsk-gslD	N	S3r	S3r	N	N	N	N	N
Png-slB	S3r	S2rs	S2rms	N	N	S3r	S3r	S3r

แผนการใช้ที่ดินตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ตารางที่ 5-1 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	ลี้ก	หมอน	ไผ่	ทุเรียน	เงาะ	มะพร้าว	มะม่วง	มะม่วงหิมพานต์
Png-slC	S3r	S2r	S2erm	N	N	S3r	S3r	S3r
Png-slD	S3r	S2er	S2erm	N	N	S3er	S3r	S3r
Ps-col-slB	S3r	S2r	S2rm	N	N	S3r	S3r	S3r
Sai-fl-sIA	S2om	S2o	S2om	N	N	S3o	S3o	S2om
Sai-sIA	S2om	S2o	S2om	N	N	S3o	S3o	S2om
Skt-sicIA	S2om	S2o	S2om	N	N	S3o	S3o	S2om
Sp-mw-slB	S2m	S1	S2m	N	N	S2om	S2s	S2m
Sp-slB	S2m	S1	S2m	N	N	S2m	S2s	S2m
TL-gclD	N	S3r	S3r	N	N	N	N	N
Tph-col-sIA	S2m	S1	S2m	N	N	S2m	S2s	S2m
Tph-fl-sIA	S2m	S1	S2m	N	N	S2m	S2s	S2m
Tph-fl-slB	S2m	S1	S2m	N	N	S2m	S2s	S2m
Tph-gm-siIA/b	S2m	S1	S2m	N	N	S2om	S2s	S2m
Tph-silB	S2m	S1	S2m	N	N	S2m	S2s	S2m
Ty-gclB	N	S3r	S3r	N	N	N	N	N
Ty-gslC	N	S3r	S3r	N	N	N	N	N
Ty-gslD	N	S3r	S3r	N	N	N	N	N
Wk-slD	N	S3r	S3r	N	N	N	N	N

หมายเหตุ: 1) สมบัติดินจากตารางที่ 3-4

2) ข้อจำกัดในการประเมินคุณภาพที่ดิน:

t = อุณหภูมิ

e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน

r = สภาวะการหยั่งลึกของราก

o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช

m = ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช

s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

แผนการใช้ที่ดินตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ตารางที่ 5-1 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	กล้วย	มะขาม	ลำไย	ลองกอง	มะนาว	ส้มโอ	มะยงชิด
AC-spd,col-slA	S2o	S3o	S3o	N	S3o	S3o	S3o
AC-spd,fl-clA	S2o	S3o	S3o	N	S3o	S3o	S3o
Don-gm-silA/b	S1	S2o	S2ts	N	S2oms	S2oms	S2s
Ds-mw-slB	S1	S2o	S2ts	N	S2oms	S2oms	S2s
Ds-slB	S1	S1	S2ts	N	S2ms	S2ms	S2s
Hd-sicLA	S3o	N	N	N	N	N	N
Kb-lsk-gslB	N	N	N	N	N	N	N
Ly-slB	S3r	S3r	S3r	N	S3r	S3r	S3r
Mr-slB	N	N	N	N	N	N	N
Mr-slC	N	N	N	N	N	N	N
Ms-silA	S2o	S3o	S3o	N	S3o	S3o	S3o
Mt-fl-slB	S2s	S2s	S2ts	N	S2ms	S2ms	S2s
Mt-gm,fl-slA/b	S2s	S2os	S2ts	N	S2oms	S2oms	S2s
Mt-gm,fl-slB/b	S1	S2o	S2ts	N	S2oms	S2oms	S2s
Pae-mw-slB	S1	S2o	S2ts	N	S2oms	S2oms	S2s
Pae-slB	S1	S1	S2ts	N	S2ms	S2ms	S2s
Pae-slB/d3c	S3r	S3r	S3r	N	S3r	S3r	S3r
Png-lsk-gslB	N	N	N	N	N	N	N
Png-lsk-gslC	N	N	N	N	N	N	N
Png-lsk-gslD	N	N	N	N	N	N	N
Png-slB	S3r	S3r	S3r	N	S3r	S3r	S3r

แผนการใช้ที่ดินตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ตารางที่ 5-1 (ต่อ)

หน่วยแผนที่ดิน	กล้วย	มะขาม	ลำไย	ลองกอง	มะนาว	ส้มโอ	มะยงชิด
Png-slC	S3r	S3r	S3r	N	S3r	S3r	S3r
Png-slD	S3er	S3r	S3r	N	S3r	S3r	S3r
Ps-col-sLB	S3r	S3r	S3r	N	S3r	S3r	S3r
Sai-fl-sLA	S2o	S3o	S3o	N	S3o	S3o	S3o
Sai-sLA	S2o	S3o	S3o	N	S3o	S3o	S3o
Skt-sicLA	S2o	S3o	S3o	N	S3o	S3o	S3o
Sp-mw-sLB	S1	S2o	S2ts	N	S2oms	S2oms	S2s
Sp-sLB	S1	S1	S2ts	N	S2ms	S2ms	S2s
TL-gclD	N	N	N	N	N	N	N
Tph-col-sLA	S1	S1	S2ts	N	S2ms	S2ms	S2s
Tph-fl-sLA	S1	S1	S2ts	N	S2ms	S2ms	S2s
Tph-fl-sLB	S1	S1	S2ts	N	S2ms	S2ms	S2s
Tph-gm-silA/b	S1	S2o	S2ts	N	S2oms	S2oms	S2s
Tph-silB	S1	S1	S2ts	N	S2ms	S2ms	S2s
Ty-gclB	N	N	N	N	N	N	N
Ty-gslC	N	N	N	N	N	N	N
Ty-gslD	N	N	N	N	N	N	N
Wk-sLD	N	N	N	N	N	N	N

หมายเหตุ: 1) สมบัติดินจากตารางที่ 3-4

2) ข้อจำกัดในการประเมินคุณภาพที่ดิน:

t = อุณหภูมิ

e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน

r = สภาวะการหยั่งลึกของราก

o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช

m = ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช

s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร

บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน

6.1 ปรัชญาในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล

ในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลฉบับนี้ได้ใช้ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”¹ เป็นหลัก โดยมีรายละเอียดดังนี้

“เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุก ระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความ พอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกัน ใน ตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ใ น การวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดย เฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และ ความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี”

¹ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550: 6-7) ได้หมายความว่า “ประมวและกลั่นกรองจากพระราช ดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปใช้และเผยแพร่ได้ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุก ฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป

6.2 นโยบายแห่งรัฐในการกำหนดแผนการใช้ที่ดินตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ตารางที่ 6-1 นโยบายแห่งรัฐที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดิน ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ลำดับ ที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
1	รัฐธรรมนูญแห่งอาณาจักร ไทย พ.ศ. 2560 ²	มาตรา 72 (1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศไทยเหมาะสมกับ สภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2	ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561- 2580) ³	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม
3	คำแถลงนโยบายของ คณะรัฐมนตรี แถลงต่อ รัฐสภา วันที่ 25 กรกฎาคม 2562	<u>นโยบายหลัก</u> 5. การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย 5.3 พัฒนาภาคเกษตร 5.3.2 ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสม และไม่ก่อให้เกิดภาระทางการเงินการคลังของภาครัฐ 5.3.4 ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร 5.3.5 ดูแลเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงและ ใช้ประโยชน์ในที่ดินทำกิน แหล่งเงินทุน โครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัย การผลิตต่างๆ 10. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้าง การเติบโตอย่างยั่งยืน 10.2 ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและลดความเหลื่อมล้ำด้านการ ถือครองที่ดิน 10.3 ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำชุมชน และ ทะเล <u>นโยบายเร่งด่วน</u> 4. การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม

² ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 134 ตอน 40 ก หน้า 18 ลงวันที่ 6 เมษายน 2560

³ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 82 ก หน้า 8 วันที่ 13 ตุลาคม 2561

ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

ลำดับ ที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
4	แผนการปฏิรูปประเทศด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ⁴	ประเด็นย่อยที่ 2.1 จัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้ สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศประเด็นย่อยที่ 2.2 ส่งเสริมการใช้ ประโยชน์ที่ดินให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
5	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้ อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนา อย่างยั่งยืน
6	นโยบายและแผนการบริหาร จัดการที่ดินและทรัพยากรดิน ของประเทศ (พ.ศ. 2560- 2579)	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการใช้ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุด ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
7	แผนพัฒนาภาคเหนือ พ.ศ. 2560-2565 ฉบับทบทวน 2 ธันวาคม 2562	ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับเป็นฐานการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์และ เกษตรปลอดภัยเชื่อมโยงสู่อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สร้างมูลค่าเพิ่ม สูง ยุทธศาสตร์ที่ 5 อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าต้นน้ำให้คงความสมบูรณ์ จัดระบบ การบริหารจัดการน้ำอย่างเหมาะสมและเชื่อมโยงพื้นที่เกษตรให้ทั่วถึง ป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันอย่างยั่งยืน
8	แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ภาคเหนือตอนล่าง 1 (พ.ศ. 2561 - 2565) ฉบับทบทวน ปี 2564	ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรอัจฉริยะ อาหารปลอดภัย มาตรฐานสากล บนความต้องการของตลาดและส่งเสริมระบบตลาด อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 3 อนุรักษ์ ฟื้นฟูและบริหารการใช้ประโยชน์ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและพลังงานอย่างยั่งยืน
9	แผนพัฒนาจังหวัดอุตรดิตถ์ (พ.ศ. 2561-2565)	ประเด็นการพัฒนาที่ 2 พัฒนาเกษตรกรรม อุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ OTOP ให้มีคุณภาพปลอดภัยได้มาตรฐาน และมีการบริหารจัดการด้าน การตลาดที่มีประสิทธิภาพ ประเด็นการพัฒนาที่ 4 อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ และแหล่ง น้ำ และส่งเสริมพัฒนาพลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

⁴ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 24 ก หน้า 98. 102-103 ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 (เล่มที่ 4)

ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

ลำดับ ที่	กฎหมาย/ยุทธศาสตร์/ แผนการปฏิบัติ/แผนแม่บท	รายละเอียด
10	แผนพัฒนาการเกษตรและ สหกรณ์ของจังหวัดอุตรดิตถ์ (พ.ศ. 2561-2565) ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และยกระดับ มาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและ สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
11	ยุทธศาสตร์องค์การบริหาร ส่วนจังหวัดอุตรดิตถ์ (พ.ศ. 2561-2565)	ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
12	ยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์ ปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต จังหวัดอุตรดิตถ์ (พ.ศ. 2561-2565)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
13	ยุทธศาสตร์ขององค์การ บริหาร ส่วนตำบลฝักขวง	ยุทธศาสตร์ที่ 5 ยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์ที่ 6 ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

6.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน

การวางแผนการใช้ที่ดินเป็นกระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ตัดสินใจในการกำหนดรูปแบบหรือกิจกรรมการใช้ที่ดินที่เหมาะสมไว้ล่วงหน้า โดยมีพื้นฐานจากศักยภาพการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรดินตามธรรมชาติ สภาพเศรษฐกิจและสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีการใช้ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด การวางแผนการใช้ที่ดินมิได้สิ้นสุดลงในขั้นตอนการตัดสินใจว่าที่ดินจะทำอะไรดีที่สุด แต่จะต้องรวมถึงการจัดทำมาตรการทุกด้านในการใช้ที่ดินเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการใช้ที่ดินนั้น จำเป็นต้องระบุถึงมาตรการ กิจกรรม โครงการ แผนงาน และนโยบายที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้บรรลุถึงความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล เป็นการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนดการใช้พื้นที่อย่างเป็นระบบ เป็นการตัดสินใจในการใช้พื้นที่ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ และตรงตามความต้องการของชุมชน โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการที่จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ โดยมีความมุ่งหมายให้การใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นนั้น ตอบสนองความต้องการของชุมชนมากที่สุด การกำหนดเขตการใช้ที่ดินตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ ใช้รัฐธรรมนูญแห่งอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันที่ 25 กรกฎาคม 2562 แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. 2560-2579) แผนพัฒนาภาคเหนือ พ.ศ. 2560-2565 ฉบับทบทวน 2 ธันวาคม 2562 แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 (พ.ศ. 2561 - 2565) ฉบับทบทวน ปี 2564 แผนพัฒนาจังหวัดอุตรดิตถ์ (พ.ศ. 2561-2565) แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดอุตรดิตถ์ (พ.ศ. 2561-2565) ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุตรดิตถ์ (พ.ศ. 2561-2565) ยุทธศาสตร์การพัฒนากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดอุตรดิตถ์ (พ.ศ. 2561-2565) และยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลฝักขวงเป็นแนวทาง

6.4 เขตการใช้ที่ดิน

แผนการใช้ที่ดินตำบลผักขวาง อำเภอกองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ ได้กำหนดออกเป็น 5 เขต ได้แก่ เขตพื้นที่ป่าไม้ เขตพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตพื้นที่แหล่งน้ำ และเขตพื้นที่อื่น ๆ รายละเอียดดังตารางที่ 6-2 และรูปที่ 6-1

ตารางที่ 6-2 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลผักขวาง อำเภอกองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1. เขตพื้นที่ป่าไม้	54,165	54.95
2. เขตพื้นที่เกษตรกรรม	40,316	40.91
2.1 เขตนาข้าว	13,710	13.91
1) เขตทำนาพื้นที่ลุ่ม	4,096	4.16
2) เขตทำนาพื้นที่ดอน	9,614	9.75
2.2 เขตปลูกพืชไร่	20,807	21.11
1) เขตปลูกข้าวโพด	3,874	3.93
2) เขตปลูกมันสำปะหลัง	4,702	4.77
3) เขตปลูกอ้อย	12,231	12.41
2.3 เขตปลูกไม้ผล	963	0.98
1) เขตปลูกมะขาม	317	0.32
2) เขตปลูกมะม่วง	209	0.21
3) เขตปลูกมะม่วงหิมพานต์	437	0.45
2.4 เขตปลูกไม้ยืนต้น	4,836	4.91
1) เขตปลูกยางพารา	2,355	2.39
2) เขตปลูกสัก	2,481	2.52
3. เขตพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	2,813	2.85
4. เขตพื้นที่แหล่งน้ำ	1,112	1.13
5. เขตพื้นที่อื่น ๆ	160	0.16
5.1 เขตพื้นที่เบ็ดเตล็ด	160	0.16
รวม	98,566	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

6.4.1 เขตพื้นที่ป่าไม้

มีเนื้อที่ 54,165 ไร่ หรือร้อยละ 54.95 ของเนื้อที่ตำบล สามารถกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ออกเป็น 3 เขตย่อย คือ เขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ เขตพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ และเขตพื้นที่คงสภาพป่าไม้นอกเขตป่าตามกฎหมาย โดยมีรายละเอียดดังนี้

- **เขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์** มีเนื้อที่ 42,268 ไร่ หรือร้อยละ 42.88 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ อุทยานแห่งชาติต้นสักใหญ่ (คลองตรอน) และเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาใหญ่-เขาหน้าผาตั้งและเขาตาพรหม พื้นที่เขตนี้กำหนดไว้เพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ พันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ป่าที่หายาก ตลอดจนการรักษาความสมดุลของระบบนิเวศน์เพื่อป้องกันภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย ดินถล่ม การพังทลายของดิน รวมถึงประโยชน์ด้านการศึกษาวิจัยและนันทนาการของประชาชน พื้นที่ในเขตนี้ครอบคลุมบริเวณเขตป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกเขตการใช้ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

- **เขตพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ** มีเนื้อที่ 9,112 ไร่ หรือร้อยละ 9.24 ของเนื้อที่ตำบล พื้นที่เขตนี้กำหนดไว้เพื่อเป็นแหล่งผลิตไม้และของป่า โดยจัดทำในรูปแบบของป่าชุมชนเพื่อให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้และของป่า หรือให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการปลูกป่าที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหรือให้ภาคเอกชนทำการปลูกป่าในบริเวณป่าเสื่อมโทรม โดยบริเวณที่ยังคงเป็นสภาพป่าสมบูรณ์ก็ควรอนุรักษ์ไว้เพื่อรักษาสมดุลของสภาพแวดล้อม โดยพื้นที่นี้เป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติเฉพาะบริเวณที่เป็นป่าเศรษฐกิจตามมติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกเขตการใช้ทรัพยากรและที่ดิน ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ

- **เขตพื้นที่คงสภาพป่าไม้นอกเขตป่าตามกฎหมาย** มีเนื้อที่ 2,785 ไร่ หรือร้อยละ 2.83 ของเนื้อที่ตำบล พื้นที่เขตนี้อยู่ภายใต้ข้อกำหนด เป็นบริเวณที่อยู่นอกเขตป่าตามกฎหมาย แต่มีสภาพการใช้ที่ดินเป็นป่าผลัดใบสมบูรณ์ ป่าผลัดใบรอสภาพฟื้นฟู และทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละมעה พบว่าบางพื้นที่มีการอนุรักษ์ไว้เป็นป่าชุมชน และอาศัยป่าดังกล่าวในการหาของป่าเพื่อมาบริโภคภายในครัวเรือนหรือจำหน่าย

6.4.2 เขตพื้นที่เกษตรกรรม

มีเนื้อที่ 40,316 ไร่ หรือร้อยละ 40.91 ของเนื้อที่ตำบล แบ่งออกเป็น 4 เขต ดังนี้

1) เขตนาข้าว

1.1) **เขตทำนาพื้นที่ลุ่ม** มีเนื้อที่ 4,096 ไร่ หรือร้อยละ 4.16 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินสันทราย (Sai) ชุดดินสุโขทัย (Skt) ชุดดินแม่สาย (Ms) ชุดดินหางดง (Hd) และดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน (Ac) ตามลำดับ

1.2) **เขตทำนาพื้นที่ดอน** มีเนื้อที่ 9,614 ไร่ หรือร้อยละ 9.75 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินแพร์ (Pae) ชุดดินแม่แตง (Mt) ชุดดินตะพานหิน (Tph)

ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินกบินทร์บุรี (Kb) ชุดดินสันป่าตอง (Sp) ชุดดินด่านซ้าย (Ds) ชุดดินแมริม (Mr) ชุดดินโพนงาม (Png) ชุดดินดงยางเอน (Don) และชุดดินภูสะนา (Ps) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- แหล่งกักเก็บน้ำธรรมชาติ มีสภาพตื้นเขิน ไม่สามารถกักเก็บน้ำได้ไม่เพียงพอต่อการทำเกษตรในฤดูแล้ง และเนื่องจากปัญหาฝนทิ้งช่วง

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และได้ชั้นไทรพรวนมักแน่นทึบ รากพืชชอนไชได้ยาก

- ดินในเขตทำนาพื้นที่ลุ่มที่เป็นดินตะกอนน้ำพาเชิงซ้อน มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และเป็นดินเนื้อหยาบ อาจมีความเสี่ยงเรื่องน้ำท่วมฉับพลัน

- ดินในเขตทำนาพื้นที่ดอนที่เป็นชุดดินกบินทร์บุรีเป็นดินตื้นถึงชั้นลูกรังหนาแน่น ชุดดินแมริมเป็นดินตื้นถึงชั้นกรวดและหินมนเล็ก และชุดดินภูสะนาเป็นดินมีกรวดเหลี่ยมปะปน รากพืชชอนไชได้ยาก

- พื้นที่ที่มีความลาดชันสูง ดินจะถูกชะล้างพังทลายได้ง่าย

การจัดการที่ดินในอนาคต

- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

- ปรับปรุงบำรุงดินโดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยพืชสด เพื่อช่วยปรับปรุงโครงสร้างของดินเพิ่มการอุ้มน้ำของดินและเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์สำหรับพืช ร่วมกับการใส่ปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- จัดระบบการปลูกพืชและระบบอนุรักษ์ดินและน้ำให้เหมาะสมกับสภาพความลาดชันของพื้นที่

- การปลูกพืชหลังนาเพื่อเป็นรายได้เสริมหรือเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน เช่น พืชไร่ (ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวโพดหวาน ข้าวโพดฝักอ่อน ถั่วเขียว ถั่วเหลืองฝักสด) พืชผัก และพืชปรับปรุงดิน (ปอเทือง)

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- สนับสนุนการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก บ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน และฝายกักเก็บน้ำ

- จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำให้เหมาะสมกับสภาพความลาดชันของพื้นที่

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ และธาตุอาหารในดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด

- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมกรมพัฒนาที่ดินในการผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ

- ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดและรณรงค์การไถกลบตอซัง

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ๆ

- 1) กรมชลประทาน สนับสนุนเรื่องการขุดลอกแหล่งน้ำ คลองส่งน้ำและระบายน้ำ
- 2) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล สนับสนุนขุดเจาะบ่อบาดาล
- 3) กรมการข้าว สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดเทคโนโลยีในการป้องกัน และกำจัดโรคแมลงของข้าว การใช้พันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่
- 4) องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น สนับสนุนเรื่องการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กและถึงเก็บน้ำเพื่อการเกษตร

2) เขตปลูกพืชไร่

2.1) เขตปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 3,874 ไร่ หรือร้อยละ 3.93 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินแพร์ (Pae) ชุดดินโพนงาม (Png) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินแม่แตง (Mt) ชุดดินตะพานหิน (Tph) ชุดดินสันป่าตอง (Sp) ชุดดินท่ายาง (Ty) ชุดดินด่านซ้าย (Ds) ชุดดินภูสะนา (Ps) ชุดดินแม่ริม (Mr) ชุดดินกบินทร์บุรี (Kb) ชุดดินสันทราย (Sai) และชุดดินวังน้ำเขียว (Wk) ตามลำดับ

2.2) เขตปลูกมันสำปะหลัง มีเนื้อที่ 4,702 ไร่ หรือร้อยละ 4.77 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินแพร์ (Pae) ชุดดินภูสะนา (Ps) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินตะพานหิน (Tph) ชุดดินแม่แตง (Mt) ชุดดินสันป่าตอง (Sp) ชุดดินแม่ริม (Mr) ชุดดินท่ายาง (Ty) ชุดดินโพนงาม (Png) ชุดดินด่านซ้าย (Ds) ชุดดินทางดง (Hd) ชุดดินสันทราย (Sai) และชุดดินกบินทร์บุรี (Kb) ตามลำดับ

2.3) เขตปลูกอ้อย มีเนื้อที่ 12,231 ไร่ หรือร้อยละ 12.41 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินแพร์ (Pae) ชุดดินแม่แตง (Mt) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินตะพานหิน (Tph) ชุดดินภูสะนา (Ps) ชุดดินแม่ริม (Mr) ชุดดินด่านซ้าย (Ds) ชุดดินโพนงาม (Png) ชุดดินท่ายาง (Ty) ชุดดินสันป่าตอง (Sp) ชุดดินทางดง (Hd) ชุดดินสันทราย (Sai) ชุดดินวังน้ำเขียว (Wk) ชุดดินกบินทร์บุรี (Kb) และชุดดินสุโขทัย (Skt) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- แหล่งกักเก็บน้ำธรรมชาติ มีสภาพตื้นเขิน ไม่สามารถกักเก็บน้ำได้ ไม่เพียงพอต่อการทำเกษตรในฤดูแล้ง และเนื่องจากปัญหาฝนทิ้งช่วง
- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และใต้ชั้นไทรพรวนมักแน่นทึบ รากพืชซอนไชไต่ยาก
- ดินในเขตปลูกพืชไร่ที่เป็นชุดดินกบินทร์บุรีเป็นดินตื้นถึงชั้นลูกรังหนาแน่น ชุดดินแม่ริมเป็นดินตื้นถึงชั้นกรวดและหินมนเล็ก ชุดดินภูสะนาเป็นดินมีกรวดเหลี่ยมปะปน และชุดดินวังน้ำเขียวเป็นดินตื้นถึงชั้นเศษหิน รากพืชซอนไชไต่ยาก
- พื้นที่ที่มีความลาดชันสูง ดินจะถูกชะล้างพังทลายได้ง่าย

การจัดการที่ดินในอนาคต

- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
- ปรับปรุงบำรุงดินโดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยพืชสด เพื่อช่วยปรับปรุงโครงสร้างของดินเพิ่มการอุ้มน้ำของดินและเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์สำหรับพืช ร่วมกับการใส่ปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม
- จัดระบบการปลูกพืชและระบบอนุรักษ์ดินและน้ำให้เหมาะสมกับสภาพความลาดชันของพื้นที่

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- สนับสนุนการสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็ก และบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำให้เหมาะสมกับสภาพความลาดชันของพื้นที่
- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ และธาตุอาหารในดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมกรมพัฒนาที่ดินในการผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ๆ

- 1) กรมชลประทาน สนับสนุนเรื่องขุดลอกแหล่งน้ำ คลองส่งน้ำและระบายน้ำ
- 2) กรมวิชาการเกษตร การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง และอ้อยให้เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่
- 3) กรมส่งเสริมการเกษตร การถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดทำแปลงพันธุ์อ้อยสะอาด

3) เขตปลูกไม้ผล

3.1) เขตปลูกมะขาม มีเนื้อที่ 317 ไร่ หรือร้อยละ 0.32 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินแพร์ (Pae) ชุดดินแม่แตง (Mt) ชุดดินตะพานหิน (Tph) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินภูสะนา (Ps) ชุดดินโพนงาม (Png) ชุดดินสันป่าตอง (Sp) ชุดดินแม่ริม (Mr) และชุดดินท่ายาง (Ty) ตามลำดับ

3.2) เขตปลูกมะม่วง มีเนื้อที่ 209 ไร่ หรือร้อยละ 0.21 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินแพร์ (Pae) ชุดดินโพนงาม (Png) ชุดดินภูสะนา (Ps) ชุดดินสันป่าตอง (Sp) ชุดดินตะพานหิน (Tph) ชุดดินแม่แตง (Mt) และชุดดินลาดหญ้า (Ly) ตามลำดับ

3.3) เขตปลูกมะม่วงหิมพานต์ มีเนื้อที่ 437 ไร่ หรือร้อยละ 0.45 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินแม่แตง (Mt) ชุดดินโพนงาม (Png) ชุดดินแพร์ (Pae)

ชุดดินดำนซ้าย (Ds) ชุดดินท่ายาง (Ty) ชุดดินแม่ริม (Mr) ชุดดินตะพานหิน (Tph) และชุดดินลาดหญ้า (Ly) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- แหล่งกักเก็บน้ำธรรมชาติ มีสภาพตื้นเขิน ไม่สามารถกักเก็บน้ำได้ ไม่เพียงพอต่อการทำเกษตรในฤดูแล้ง และเนื่องจากปัญหาฝนทิ้งช่วง

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และได้ชั้นไทรพรวนมักแน่นทึบ รากพืชซอนไซได้ยาก

- ดินในเขตปลูกไม้ผลที่เป็นชุดดินแม่ริมเป็นดินตื้นถึงชั้นกรวดและหินมนเล็ก และชุดดินภูสะนาเป็นดินมีกรวดเหลี่ยมปะปน รากพืชซอนไซได้ยาก

- พื้นที่ที่มีความลาดชันสูง ดินจะถูกชะล้างพังทลายได้ง่าย

การจัดการที่ดินในอนาคต

- พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

- ปรับปรุงบำรุงดินโดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก หรือ ปุ๋ยพืชสด เพื่อช่วยปรับปรุงโครงสร้างของดินเพิ่มการอุ้มน้ำของดินและเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์สำหรับพืช ร่วมกับการใส่ปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- ปลูกพืชคลุมดินเพื่อรักษาความชุ่มชื้นของดิน

- ในพื้นที่ลาดชัน ปลูกหญ้าแฝกเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน และรักษาความชื้นในดิน

- ปรับเปลี่ยนเป็นการทำเกษตรแบบผสมผสาน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- สนับสนุนบ่อน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เพื่อทำการเกษตรผสมผสาน

- จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำให้เหมาะสมกับสภาพความลาดชันของพื้นที่

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ และธาตุอาหารในดิน

โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด

- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมพัฒนาที่ดินในการผลิตและการใช้ปุ๋ย

อินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ

กิจกรรมที่ขอสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ๆ

1) กรมชลประทาน สนับสนุนเรื่องขุดลอกแหล่งน้ำ คลองส่งน้ำและระบายน้ำ

2) กรมทรัพยากรน้ำบาดาล สนับสนุนขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล

3) กรมส่งเสริมการเกษตร สนับสนุนและอบรมเกษตรกรในการทำเกษตร

ผสมผสาน

4) เขตปลูกไม้ยืนต้น

4.1) เขตปลูกยางพารา มีเนื้อที่ 2,355 ไร่ หรือร้อยละ 2.39 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินแพร์ (Pae) ชุดดินแม่แตง (Mt) ชุดดินตะพานหิน (Tph) ชุดดินโพนงาม (Png) ชุดดินสันป่าตอง (Sp) ชุดดินแม่ริม (Mr) ชุดดินด่านซ้าย (Ds) ชุดดินท่ายาง (Ty) ชุดดินกบินทร์บุรี (Kb) ชุดดินดงยางเอน (Don) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) และชุดดินภูสะนา (Ps) ตามลำดับ

4.2) เขตปลูกสัก มีเนื้อที่ 2,481 ไร่ หรือร้อยละ 2.52 ของเนื้อที่ตำบล ชุดดินในเขตนี้ส่วนใหญ่ คือ ชุดดินแพร์ (Pae) ชุดดินแม่แตง (Mt) ชุดดินตะพานหิน (Tph) ชุดดินโพนงาม (Png) ชุดดินลาดหญ้า (Ly) ชุดดินแม่ริม (Mr) ชุดดินภูสะนา (Ps) ชุดดินสันป่าตอง (Sp) ชุดดินด่านซ้าย (Ds) ชุดดินท่ายาง (Ty) ชุดดินสันทราย (Sai) และชุดดินกบินทร์บุรี (Kb) ตามลำดับ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และใต้ชั้นไทรพรวนมักแน่นทึบ รากพืชชอนไชได้ยาก
- ดินในเขตปลูกไม้ยืนต้นที่เป็นชุดดินแม่ริมเป็นดินตื้นถึงชั้นกรวดและหินมนเล็ก และชุดดินภูสะนาเป็นดินมีกรวดเหลี่ยมปะปน รากพืชชอนไชได้ยาก
- ในสภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง ดินอาจถูกชะล้างพังทลายได้ง่าย

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดินโดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยพืชสด เพื่อช่วยปรับปรุงโครงสร้างของดินเพิ่มการอุ้มน้ำของดินและเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์สำหรับพืช ร่วมกับการใส่ปุ๋ยเคมีในอัตราส่วนที่เหมาะสม

- ปลูกพืชคลุมดินเพื่อรักษาความชุ่มชื้นของดิน
- ป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ และธาตุอาหารในดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด

- ถ่ายทอดเทคโนโลยีนวัตกรรมกรมพัฒนาที่ดินในการผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ

- ส่งเสริมและสนับสนุนมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ๆ

การยางแห่งประเทศไทย ส่งเสริมและอบรมเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี ในการปลูกยางพาราคุณภาพดี และให้ผลผลิตสูง

6.4.3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง

มีเนื้อที่ 2,813 ไร่ หรือร้อยละ 2.85 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย หมู่บ้านบนพื้นราบ สุสาน ป่าช้า รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์ สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร และโรงงานอุตสาหกรรม

ข้อเสนอแนะในการใช้พื้นที่

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ควรเร่งศึกษาปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นตลอดจน จัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อนำมากำหนดแนวทางในการพัฒนาได้อย่างถูกต้องตามความต้องการของชุมชน ในประเด็นปัญหาบางเรื่องที่เกิดขีดความสามารถของท้องถิ่น ควรทำเรื่องถึงส่วนราชการที่เกี่ยวข้องโดยตรงเพื่อขอรับการสนับสนุนในการศึกษาปัญหาแนวทางการแก้ไขจัดทำโครงการ และงบประมาณเพื่อการดำเนินการต่อไป

6.4.4 เขตแหล่งน้ำ

มีเนื้อที่ 1,112 ไร่ หรือร้อยละ 1.13 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ คลองตรอน คลองน้ำมีด ห้วยน้ำหมีใหญ่ ห้วยตลับ ห้วยฝักขวง อ่างเก็บน้ำห้วยขุนลาด อ่างเก็บน้ำบ้านปางวัน คลองชลประทาน บ่อน้ำในไร่นา และแหล่งน้ำตามธรรมชาติอื่น ๆ แหล่งน้ำเหล่านี้ใช้ประโยชน์ทั้งทางด้านเก็บกักน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และใช้ในด้านเกษตรกรรม ตลอดจนเป็นแหล่งอาหารตามธรรมชาติและแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของชุมชน

ข้อเสนอแนะในการใช้พื้นที่

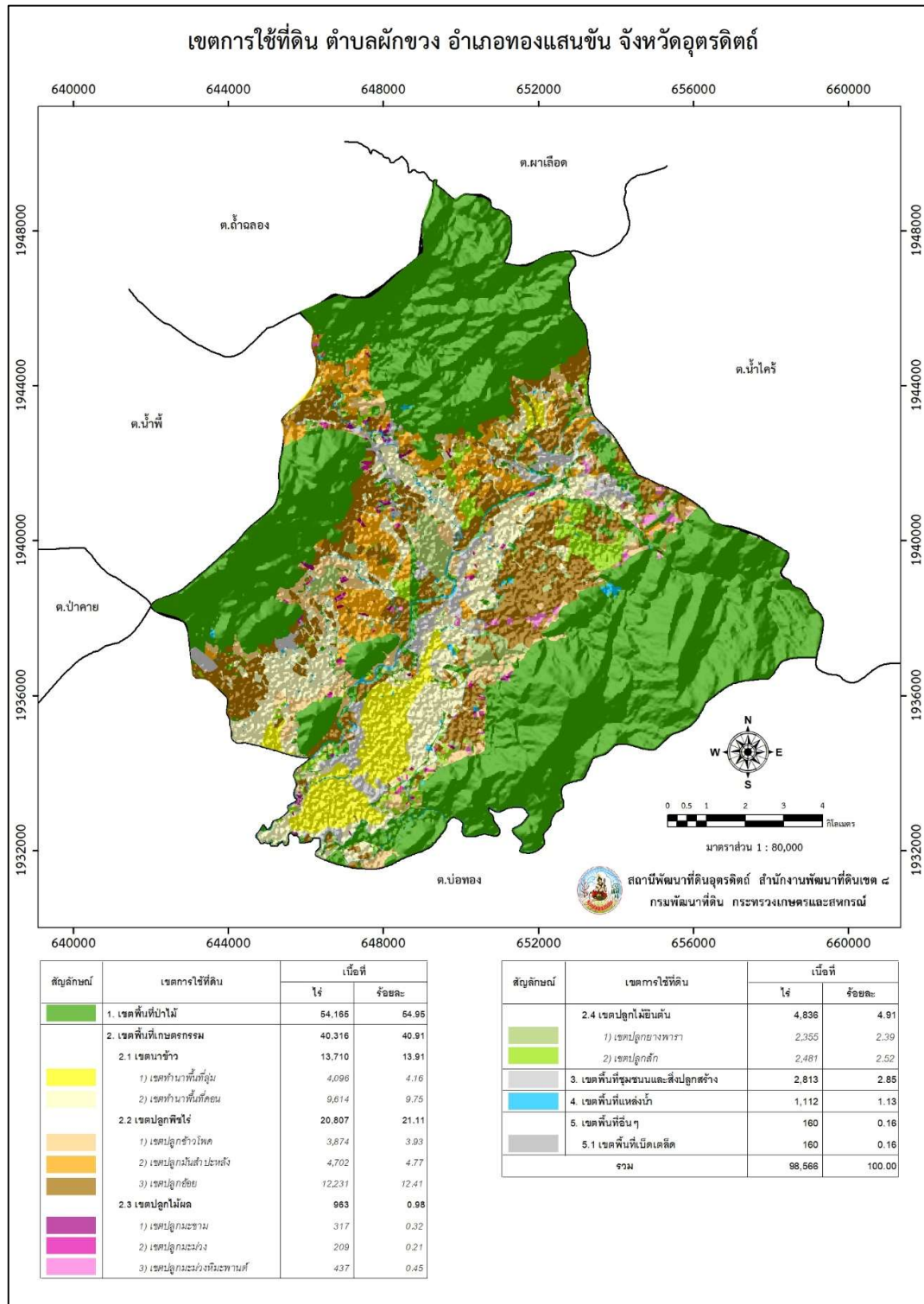
ควรดูแลรักษาแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นไม่ให้เสื่อมโทรมทั้งด้านคุณภาพของน้ำและการกักเก็บน้ำ ไม่ปล่อยให้ตื้นเขิน หมั่นขุดลอก ไม่ทิ้งขยะหรือปล่อยน้ำเสียลงในแหล่งน้ำ เร่งรัดพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กให้กระจายอยู่ทั่วพื้นที่ เพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภคและการเพาะปลูกในช่วงขาดน้ำ

6.4.5 เขตพื้นที่อื่น ๆ

1) เขตพื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 160 ไร่ หรือร้อยละ 0.16 ของเนื้อที่ตำบล เขตนี้เป็นพื้นที่ชนิดอื่นนอกจากที่กล่าวมาแล้ว ประกอบด้วย พื้นที่ลุ่ม และบ่อดิน

แผนการใช้ที่ดินตำบลฝักขวง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดอุดรธานี

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลฝักขวง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดอุดรธานี

6.5 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน

เดือน ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
บริเวณพื้นที่ราบลุ่ม												
1. ข้าว-ข้าว-ปอเทือง	ข้าวนาปรัง			ปอเทือง			ข้าวนาปี					
2. ข้าว-ข้าวโพด- ปอเทือง	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์			ปอเทือง			ข้าวนาปี					
3. ข้าว-พืชผัก- ปอเทือง	พืชผัก			ปอเทือง			ข้าวนาปี					
4. กล้าย	กล้าย											
5. เกษตรผสมผสาน	เกษตรผสมผสาน											
บริเวณพื้นที่ดอน												
1. ข้าว-ปอเทือง	ปอเทือง			ข้าวนาปี								
2. ข้าวโพดเลี้ยง สัตว์-ปอเทือง	ปอเทือง			ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์								
3. มันสำปะหลัง	มันสำปะหลัง											
4. ไม้ยืนต้น	ยางพารา สัก ไม้ ยูคาลิปตัส											
5. ไม้ผล	ลำไย ลิ้นจี่ มะม่วง มะขาม											

รูปที่ 6-2 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน ตำบลฝักขวง อำเภอกองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ แล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลฝักขวงไปเสนอต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลฝักขวง เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินอุตรดิตถ์ เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.2 ตัวชี้วัด

กิจกรรมที่กรมพัฒนาที่ดินจะดำเนินการในตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 3 โครงการ ดังนี้

- 1) การบริหารจัดการน้ำ
- 2) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 3) พื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตนาข้าว มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

- 1.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
 - 1.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
 - 1.1.2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
 - 1.1.3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
 - 1.1.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 1.1.5) การจัดหาปุ๋ยอินโดไมท์
 - 1.1.6) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด

- 1.2) การบริหารจัดการน้ำ
 - 1.2.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
- 1.3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
 - 1.3.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- 2) เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้
 - 2.1) การปรับปรุงบำรุงดิน
 - 2.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
 - 2.1.2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
 - 2.1.3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
 - 2.1.4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
 - 2.1.5) การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์
 - 2.1.7) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
 - 2.2) การบริหารจัดการน้ำ
 - 2.2.1) การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน
 - 2.3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
 - 2.3.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น

7.4.1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตทำนา มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

1.1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดอุดรธานี/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุดรธานี/กรมส่งเสริมการเกษตร)

1.2) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)

1.3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการรักษาป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/แมลง (กรมการข้าว)

1.4) ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)

2) เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

2.1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดอุดรธานี/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุดรธานี)

2.2) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)

2.3) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)

2.4) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

7.4.2 พื้นที่แหล่งน้ำ มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้ สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานอุดรธานี)

(ตารางที่ 7-2)

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ
1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม	1. การปรับปรุงบำรุงดิน	
1.1 เขตนาข้าว เนื้อที่ 13,710 ไร่	1.1 การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	26,250
1.2 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 20,807 ไร่	1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	148,750
1.3 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 963 ไร่	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	15,000
1.4 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 4,836 ไร่	1.4 การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	25,000
	1.5 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์	34,000
	1.6 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	600
	2. การบริหารจัดการน้ำ	
	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	270,400
	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน	
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	240,000

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นค่าประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม 1.1 เขตนาข้าว เนื้อที่ 13,710 ไร่	1. ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชหลังนาและหาตลาดรองรับ (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดอุตรดิตถ์/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุตรดิตถ์/กรมส่งเสริมการเกษตร) 2. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว (กรมการข้าว) 3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/แมลง (กรมการข้าว) 4. ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)
1.2 เขตปลูกพืชไร่ เนื้อที่ 20,807 ไร่ 1.3 เขตปลูกไม้ผล เนื้อที่ 963 ไร่ 1.4 เขตปลูกไม้ยืนต้น เนื้อที่ 4,836 ไร่	1. ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดอุตรดิตถ์/สำนักงานสหกรณ์จังหวัดอุตรดิตถ์) 2. การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร) 3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร) 4. สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา/กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

แผนการใช้ที่ดินตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ตาราง 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์ แผน 5 ปี (พ.ศ. 2565-2569)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ	
			2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569			
	1. การปรับปรุงบำรุงดิน															
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	1.1 การส่งเสริมการผลิต และการใช้สารอินทรีย์	ราย	75	75	75	75	75	375	26,250	26,250	26,250	26,250	26,250	131,250	พด.	
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่	1.2 การผลิต-จัดหาเมล็ด พันธุ์พืชปุ๋ยสด	ตัน	5	5	5	5	5	25	148,750	148,750	148,750	148,750	148,750	743,750	พด.	
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ ไม้ยืนต้น	1.3 การส่งเสริมการ ปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ย สด	ไร่	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	5,000	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	75,000	พด.	
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	1.4 การพัฒนากลุ่ม เกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลด การใช้สารเคมีทาง การเกษตร	กลุ่ม	5	5	5	5	5	25	25,000	25,000	25,000	25,000	25,000	125,000	พด.	
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ ไม้ยืนต้น	1.6 การจัดหาปุ๋ยโดโลไมท์	ตัน	20	20	20	20	20	100	34,000	34,000	34,000	34,000	34,000	170,000	พด.	
เขตนาข้าว,เขต ปลูกพืชไร่/ไม้ผล/ ไม้ยืนต้น	1.7 การส่งเสริมการ ปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	ไร่	40	40	40	40	40	200	600	600	600	600	600	3,000	พด.	

แผนการใช้ที่ดินตำบลฝักขวง อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุตรดิตถ์

ตาราง 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569		
	2. การบริหารจัดการน้ำ														
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม	2.1 การก่อสร้างแหล่งน้ำ ในไร่นานอกเขต ชลประทาน	บ่อ	13	10	10	10	10	53	270,400	208,000	208,000	208,000	208,000	1,289,000	พด.
	3. การฟื้นฟูและป้องกัน การชะล้างพังทลายของ ดิน														
เขตพื้นที่ เกษตรกรรม, พื้นที่แหล่งน้ำ	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อ การอนุรักษ์ดินและน้ำ 3.2 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อ การอนุรักษ์ดินและน้ำ (แจกจ่าย)	กล้า	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000	1,000,000	240,000	240,000	240,000	240,000	240,000	1,200,000	พด.

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

บทที่ 1

คณะกรรมการจัดทำปทานุกรมปฐพีวิทยา. 2551. **ปทานุกรมปฐพีวิทยา**. สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

FAO. 1974. **A Land Capability Appraisal Indonesia: Interim Report**. (AGL/INS),
Rome.

_____. 1993. **Guidelines for Land Use Planning**. Rome.

ADB. 2012. **The State of Pacific Towns and Cities: Urbanization in ADB's Pacific
Developing Member Countries**. Mandaluyong City, Philippines.

NRC. 1975. **Land Use Planning**. The National Academies of Sciences, Engineering,
and Medicine, Washington, D.C.

Vink, A.P.A. 1975. **Land Use in Advancing Agriculture**. Springer-Verlag Berlin
Heidelberg.

บทที่ 2

กรมการปกครอง. 2561. **ข้อมูลจำนวนประชากรและบ้าน (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2563)**.
กระทรวงมหาดไทย. ไฟล์ข้อมูล.

กรมการพัฒนาชุมชน. 2564. **รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือน ตำบลผักขวาง ปี 2563**.
ไฟล์ข้อมูล.

กรมพัฒนาที่ดิน. 2564. **หมอดินอาสาตำบลผักขวาง ปี 2564**. ไฟล์ข้อมูล.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2564. **จำนวนครัวเรือนเกษตรกร ปี 2564**. ไฟล์ข้อมูล.

กรมอุตุนิยมวิทยา. 2563. **สถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (ปี 2533-2562)**. กระทรวงดิจิทัลเพื่อ
เศรษฐกิจและสังคม. ไฟล์ข้อมูล.

กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 2561. **ข้อมูล
สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดอุดรธานี**. ไฟล์ข้อมูล.

คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลฝักขวง. 2559. ยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
ฝักขวง. องค์การบริหารส่วนตำบลฝักขวง อำเภอกองแสนขัน จังหวัดอุดรธานี.
ไฟล์ข้อมูล.

บทที่ 3

กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 2562. ข้อมูลทรัพยากรดิน. ไฟล์ข้อมูล.

บทที่ 5

ศันสนีย์ อธิญาสาน์ และคำรณ ไทรพิง. 2562. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับการวางแผนการใช้ที่ดิน ระดับตำบลและระดับจังหวัด.

บทที่ 6

กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 กลุ่มยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือ.
2564. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 (พ.ศ. 2561 - 2565) ฉบับ
ทบทวน ปี 2564. ไฟล์ข้อมูล.

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ. 2550. การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง. ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดอุดรธานี. 2563. แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของ
จังหวัดอุดรธานี (พ.ศ. 2561-2565) ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563.
ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ . 2559. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง (พ.ศ. 2560-2564). ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2560. ร่าง นโยบายและแผนการ
บริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. 2560-2579). ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2562. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือ. ไฟล์ข้อมูล.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 2562. คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันที่
25 กรกฎาคม 2562. ไฟล์ข้อมูล.

องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี. 2561. ยุทธศาสตร์องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี
(พ.ศ. 2561-2565). ไฟล์ข้อมูล.

ภาคผนวกที่ 1

นโยบายของรัฐในการอนุญาตให้ราษฎรอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้

นโยบายของรัฐในกรณีนี้เป็นไปตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ดังนี้

- (1) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562
- (2) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562
- (3) มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 30 มิถุนายน 2541
- (4) มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 26 พฤศจิกายน 2561

โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ¹

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้มีการช่วยเหลือประชาชนที่ทำกินอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ ตามบทบัญญัติมาตรา 64 ดังนี้

มาตรา 64 ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช สืบค้นการถือครองที่ดินของประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติแต่ละแห่งให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง และรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายในการช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติที่มีการประกาศกำหนดมาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติโดยมิได้สิทธิในที่ดินนั้น เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อความเห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคสองต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือบุคคลที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในอุทยานแห่งชาติ ภายใต้กรอบมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ หรือตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 66/2557 เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงานสำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสถานการณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ 17 มิถุนายน พุทธศักราช 2557 โดยต้องจัดให้มีแผนที่แสดงแนวเขตโครงการที่จะดำเนินการซึ่งจัดทำด้วยระบบภูมิสารสนเทศหรือระบบอื่นซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกันแนบท้ายพระราชกฤษฎีกา และมีระยะเวลาการบังคับใช้ชั่วคราว

¹ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 71ก ลงวันที่ 29 พฤษภาคม 2562

ละไม่เกินยี่สิบปี และอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาและคุณสมบัติของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินภายใต้โครงการที่จะดำเนินการ หน้าที่ของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ ภายในเขตพื้นที่ดำเนินโครงการ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอยู่อาศัยหรือทำกิน และการสิ้นสุดการอยู่อาศัยหรือทำกิน และมาตรการในการกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผลการดำเนินโครงการ

ในกรณีบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินได้ครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง หรือทำด้วยประการใดๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ไปจากเดิม เก็บหา นำออกไปทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งไม้ ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ความหลากหลายทางชีวภาพ หรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือนำหรือปล่อยสัตว์ ในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นตามมาตรา ๑๑๖ หากการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระ และได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแล้ว ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

(2) พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 ²

พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้ช่วยเหลือประชาชนที่ทำกินอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตามความในบทบัญญัติมาตรา 121 ดังนี้

มาตรา 121 ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชสำรวจการถือครองที่ดินของประชาชนที่อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าแต่ละแห่งให้แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง และรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายในการช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าที่มีการประกาศกำหนดมาก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าโดยมิได้สิทธิในที่ดินนั้นเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคสองต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือบุคคลที่ไม่มีที่ดินทำกินและได้อยู่อาศัยหรือทำกินในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ภายใต้กรอบเวลา

² ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 71ก ลงวันที่ 29 พฤษภาคม 2562

ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ หรือตามคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 66/2557 เรื่อง เพิ่มเติมหน่วยงานสำหรับการปราบปรามหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากร ป่าไม้และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสภาวะการณ์ปัจจุบัน ลงวันที่ 17 มิถุนายน พุทธศักราช 2557 โดยต้องจัดให้มีแผนที่แสดงแนวเขตโครงการที่จะดำเนินการแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาและมีระยะเวลาบังคับใช้ชั่วคราวไม่เกินยี่สิบปี และอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาและคุณสมบัติของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนภายใต้โครงการที่จะดำเนินการ หน้าที่ของบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินในชุมชนในการอนุรักษ์พื้นที่ ดูแลรักษาสัตว์ป่าทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพภายในเขตพื้นที่ดำเนินโครงการหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอยู่อาศัยหรือทำกิน และการสิ้นสุดการอยู่อาศัยหรือทำกินและมาตรการในการกำกับดูแล การติดตาม และการประเมินผลการดำเนินโครงการ

ในกรณีบุคคลที่อยู่อาศัยหรือทำกินได้ครอบครองที่ดิน ก่อสร้าง แผ้วถาง หรือกระทำด้วยประการใดๆ ให้เสื่อมสภาพหรือเปลี่ยนแปลง สภาพพื้นที่ไปจากเดิม เก็บหา นำออกไป กระทำด้วยประการใดๆ ให้เป็นอันตราย หรือทำให้เสื่อมสภาพ ซึ่งสัตว์ป่า ไม้ ดิน หิน กรวด ทราย แร่ ปิโตรเลียม หรือทรัพยากรธรรมชาติอื่น หรือกระทำการอื่นใดอันส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศน์ หรือความหลากหลายทางชีวภาพ หรือนำหรือปล่อยสัตว์ในเขตพื้นที่โครงการตามพระราชกฤษฎีกาที่ตราขึ้นตามมาตรา นี้ หากการกระทำดังกล่าวเป็นไปเพื่อการดำรงชีพอย่างเป็นปกติธุระ และได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการแล้ว ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

(3) มติคณะรัฐมนตรี เรื่องการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ วันที่ 30 มิถุนายน 2541

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ ตามมติคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ดังนี้

1. คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติได้พิจารณาทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้แล้ว มีความเห็นในเรื่องเกี่ยวกับการพิสูจน์การครอบครองที่ดินของราษฎรให้ใช้ภาพถ่ายทางอากาศเป็นหลักร่วมกับหลักฐานอื่น และการกำหนดมาตรการการอยู่อาศัยในพื้นที่ป่าไม้ไม่ให้ขยายพื้นที่เพิ่มเติม มติคณะกรรมการฯ โดยสรุปให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมป่าไม้) พิจารณาปรับปรุงมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ โดยเฉพาะมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 17 เมษายน 2540 วันที่ 22 เมษายน 2540 และวันที่ 29 เมษายน 2540 โดยให้ใช้แนวทางมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 22 เมษายน 2540 เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาพื้นที่ป่าไม้

ในภาพรวมทั้งประเทศเป็นฐานในการปรับปรุงและนำความเห็นของคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติไปประกอบการพิจารณาด้วย

2. คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติได้ประชุมเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2541 เกี่ยวกับเรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ มีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ โดยมีมาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้

โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้ เพื่อเป็นการสงวนคุ้มครองป้องกันพื้นที่ป่าไม้ของชาติที่เหลืออยู่ไว้ให้ได้ จึงกำหนดมาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ป่าไม้ เป็น 2 ด้าน คือ

1. ด้านการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้

1.1 ป่าสงวนแห่งชาติ

1) พื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร และพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจที่เสื่อมสภาพ กรมป่าไม้ได้มอบพื้นที่ดังกล่าวให้ ส.ป.ก.นำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามนโยบายรัฐบาล เมื่อปี พ.ศ. 2536 แล้วตั้งนั้นเพื่อให้นโยบายการปฏิรูปที่ดินของรัฐบาลสัมฤทธิ์ผลจึงให้ดำเนินการดังนี้

(1) ให้กรมป่าไม้ และ ส.ป.ก. ปฏิบัติตามข้อตกลงว่าด้วยแนวทางปฏิบัติในการกันพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติกลับคืนกรมป่าไม้ เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2538 โดยเร่งรัดดำเนินการให้แล้วเสร็จ ทุกป่าโดยเร็ว

(2) พื้นที่ที่ไม่สมควรนำไปปฏิรูปที่ดิน ให้กรมป่าไม้ดำเนินการตามหน้าที่และความรับผิดชอบ และเพื่อเปิดโอกาสให้ราษฎรในพื้นที่มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ อย่างเป็นรูปธรรม ให้กรมป่าไม้พิจารณาตามความเหมาะสมจัดการพื้นที่ที่มีสภาพป่าแปลงเล็ก แปลงน้อย ในพื้นที่ราบและมีไช้เป็นพื้นที่ที่ควรสงวนรักษาไว้เพื่อคุ้มครองระบบนิเวศ และสภาพแปลงดังกล่าวจะต้องไม่ติดกับป่าผืนใหญ่ โดยร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลท้องที่และ ส.ป.ก. กรณีนี้ให้พิจารณาจัดทำเป็นพื้นที่ทดลองจัดการเป็นบางแห่งก่อน

(3) ให้ ส.ป.ก. นำผลการปฏิบัติตามบันทึกข้อตกลงไปเร่งรัดกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อมีเขตปฏิรูปที่ดินแล้วให้ ส.ป.ก. เร่งรัดดำเนินการต่อไป และให้กำหนดเป็นเงื่อนไขการใช้ที่ดิน ส.ป.ก. ให้ราษฎรปลูกไม้ผลและ/หรือไม้ยืนต้นอย่างน้อยร้อยละ 20 ของเนื้อที่ที่ได้รับ กรณีเป็นที่ดินที่ติดกับเขตป่าไม้จะต้องปลูกไม้ผลและ/หรือไม้ยืนต้นเป็นแนวกันชน และให้นำเอาวิธีการจัดรูปแปลงที่ดินให้มีขนาดเหมาะสมเพื่อใช้แก้ไขปัญหาเรื่องที่ดินอยู่อาศัย/ทำกินของราษฎรในเขตป่าไม้ด้วย

2) พื้นที่ป่าอนุรักษ์เพิ่มเติมตามผลการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากร และที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 และ 17 มีนาคม 2535 ซึ่งกำหนดไว้ว่าเมื่อดำเนินการในพื้นที่ให้กรมป่าไม้ปรับแนวเขตได้ตามสภาพข้อเท็จจริงและความเหมาะสมในภูมิประเทศ ผลจากการปรับแนวเขตให้ดำเนินการ ดังนี้

(1) บริเวณพื้นที่ที่ปรับออกเป็นพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ หากมีราษฎรอยู่อาศัย/ทำกิน ให้กรมป่าไม้พิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสม

(2) พื้นที่ที่ผ่านการตรวจสอบและมีความเหมาะสมที่จะกำหนดไว้เป็นป่าเพื่อการอนุรักษ์ ให้กรมป่าไม้กำหนดเป็นป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายตามความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ให้กรมป่าไม้จัดทำแนวเขตที่ชัดเจน และป้องกันดูแลคุ้มครองอย่างเข้มงวด ไม่ให้ราษฎรบุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองอยู่อาศัยทำกิน หากมีการบุกรุกเข้าไปยึดถือครอบครองให้ดำเนินการตามกฎหมายอย่างเฉียบขาด

1.2 ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย เช่น อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี (พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1, ชั้นที่ 2 และเขตอนุรักษ์ป่าชายเลน)

เนื่องจากเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ได้กำหนดขึ้น เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดิน น้ำ พันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ที่มีคุณค่าหายาก เพื่อการป้องกันภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัยและการพังทลายของดิน รวมถึงตลอดถึงเพื่อประโยชน์ด้านการศึกษา วิจัย นันทนาการของประชาชนและความมั่นคงของชาติ ดังนี้

1) ยืนยันนโยบายของรัฐที่จะไม่นำพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย และป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรีไปดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

2) ให้กรมป่าไม้สำรวจพื้นที่ที่มีการครอบครองให้ชัดเจน และขึ้นทะเบียนผู้ครอบครอง เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเพื่อการอนุรักษ์และการพัฒนาอย่างยั่งยืน

3) ให้กรมป่าไม้ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตรวจสอบพิสูจน์การครอบครองที่ดินของราษฎร โดยใช้ภาพถ่ายทางอากาศของกรมแผนที่ทหาร (หากไม่มีให้ใช้ภาพถ่ายดาวเทียม) ซึ่งถ่ายภาพพื้นที่นั้นไว้เป็นครั้งแรกหลังวันสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก ตรวจสอบร่องรอยการทำประโยชน์ต่อเนื่องมาก่อนวันสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก และต้องพิจารณาร่วมกับพยานหลักฐานอื่น ซึ่งแสดงว่าได้มีการครอบครองทำประโยชน์ต่อเนื่องมาก่อนวันสงวนหวงห้ามนั้นๆ ด้วย

4) กรณีผลการตรวจพิสูจน์พบว่า ราษฎรอยู่อาศัย/ทำกินมาก่อน ให้กรมป่าไม้จัดทำขอบเขตบริเวณที่อยู่อาศัย/ทำกินให้ชัดเจน ห้ามขยายพื้นที่เพิ่มเติมโดยเด็ดขาด และดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้ราษฎรอยู่อาศัย/ทำกิน ตามความจำเป็นเพื่อการครองชีพ แต่ถ้าเป็นพื้นที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศ พื้นที่ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการคุ้มครองดูแลพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ให้พิจารณาดำเนินการช่วยเหลือราษฎรตามความเหมาะสมเพื่อให้หาที่อยู่อาศัย/ทำกินแห่งใหม่ หรือดำเนินการเคลื่อนย้ายราษฎรออกมาจากบริเวณนั้นไปอยู่อาศัย/ทำกินในพื้นที่ที่เหมาะสม โดยในพื้นที่รองรับให้มีการสนับสนุนด้านสาธารณูปโภคการ

พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตรกรรม รวมทั้งพิจารณารับรองสิทธิในที่ดินตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พื้นที่ที่ราษฎรได้เคลื่อนย้ายออกไปแล้ว ให้ทำการปลูกฟื้นฟูสภาพป่าต่อไป

5) กรณีผลการตรวจพิสูจน์พบว่า ราษฎรอยู่อาศัย/ทำกินหลังวันประกาศสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก ให้กรมป่าไม้พิจารณาดำเนินการ ดังนี้

(1) ให้เคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ป่าอนุรักษ์นั้น แล้วทำการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูสภาพสิ่งแวดล้อมการเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ให้เตรียมแผนการรองรับในพื้นที่ที่เหมาะสม โดยสนับสนุนด้านสาธารณูปโภค การพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตรกรรม รวมทั้งการพิจารณารับรองสิทธิในที่ดินตามระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(2) หากยังไม่สามารถเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ได้ทันที ให้ดำเนินการควบคุมขอบเขตพื้นที่มิให้ขยายเพิ่มเติมโดยเด็ดขาด และในระหว่างรอการเคลื่อนย้ายให้จัดระเบียบที่อยู่อาศัย/ทำกินให้เพียงพอต่อการดำรงชีพ

6) การดำเนินการตาม 4) และ 5) จะต้องกำหนดเงื่อนไขการใช้พื้นที่ให้เป็นไปในรูปแบบของการอนุรักษ์ที่ยั่งยืน เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ และ/หรือสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

7) ให้ทุกส่วนราชการที่ดำเนินการพัฒนาพื้นที่สูง ทำการพัฒนาเฉพาะความต้องการพื้นฐานในการดำรงชีพ

1.3 พื้นที่อื่นๆ ที่สงวนหรืออนุรักษ์ไว้เพื่อกิจการป่าไม้

กรณีที่มีราษฎรร้องเรียนเสนอปัญหาให้จังหวัดดำเนินการตั้งคณะทำงานตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยให้มีทั้งฝ่ายราชการและราษฎรฝ่ายละเท่าๆ กัน การตรวจสอบข้อเท็จจริงให้พิสูจน์การอยู่อาศัยครอบครองทำประโยชน์ในพื้นที่ให้ชัดเจนว่ามีมาก่อนหรือไม่ ราษฎรเดือดร้อนอย่างไร เคยได้รับการช่วยเหลือจากทางราชการมาแล้วหรือไม่ แล้วเสนอมาตรการหรือแนวทางแก้ไขปัญหาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาตามมาตรการและแนวทางของแต่ละพื้นที่ที่เป็นปัญหา ทั้งนี้ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบให้ความเป็นธรรมกับราษฎรให้มากที่สุด

2. ด้านการป้องกันพื้นที่ป่าไม้ และอื่น ๆ

2.1 ถ้ามีการกระทำใดๆ อันเป็นการบุกรุกพื้นที่ป่าใหม่และ/หรือขยายพื้นที่อยู่อาศัย/ทำกินเพิ่มเติม หรือเป็นการทำลาย หรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาป่าและ/หรือสิ่งแวดล้อมให้ดำเนินการตามกฎหมายโดยเฉียบขาด และเพื่อป้องกันมิให้มีการยึดถือครอบครองพื้นที่ ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่สั่งให้ผู้กระทำผิดออกจากพื้นที่ ทำลาย รื้อถอน และ/หรือดำเนินการอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด

2.2 ให้คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติกำกับดูแลให้หน่วยงานหรือคณะกรรมการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ประสานการปฏิบัติกันอย่างสอดคล้องและมีเอกภาพ เพื่อความมีประสิทธิภาพ และสัมฤทธิ์ผลในการป้องกันรักษาทรัพยากรป่าไม้ของชาติ

2.3 ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย โดยจัดให้องค์กรปกครองท้องถิ่น เช่น อบต.หรือสภาตำบล และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมดูแลรักษาสภาพป่าไม้มิให้มีการบุกรุกทำลาย หรือกระทำการใดอันเป็นการกระทบกระเทือนต่อการรักษาป่าและ/หรือสิ่งแวดล้อม

2.4 ให้กรมป่าไม้ดำเนินการตามแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ระดับพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วย แผนงาน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการป้องกันพื้นที่ 2) ด้านการควบคุมพื้นที่ 3) ด้านการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ 4) ด้านการติดตาม ประเมินผลและระบบข้อมูล โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการจัดการฯ อันจะทำให้การบริหารจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้เป็นไปอย่างเป็นระบบ ยั่งยืน และเกิดความชัดเจนในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่

2.5 ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหาการออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ออกโดยมิชอบในพื้นที่ป่าไม้ ให้แล้วเสร็จเป็นรูปธรรมโดยเร็ว

2.6 ให้สำนักงานประมาณพิจารณาสนับสนุนงบประมาณแผ่นดินให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินกิจกรรมตามนโยบาย มาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาในแต่ละประเภทพื้นที่ รวมถึงการดำเนินการแผนการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในระดับพื้นที่ตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยให้เสนอขอตั้งงบประมาณเป็นปีๆ ไป

(4) มติคณะรัฐมนตรีเรื่อง พื้นที่เป้าหมายและกรอบมาตรการแก้ไขปัญหาค่าอยู่อาศัยและ ทำกินในพื้นที่ป่าไม้ (ทุกประเภท)

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2561 ลงมติว่า

1. เห็นชอบในหลักการตามกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรับความเห็นของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งข้อสังเกตของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาไปพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย ทั้งนี้ ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้ถูกต้องเป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

2. ในการดำเนินการตามกรอบมาตรการแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้ (ทุกประเภท) ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้แก่ประชาชนทั่วไป ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย และเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน ถูกต้อง ตรงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจตนารมณ์ หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการจัดสรรที่ดินของแต่ละกลุ่มพื้นที่ รวมทั้งการปฏิบัติตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องและสิทธิของผู้ได้รับจัดสรรที่ดิน เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งและข้อพิพาทในภายหลัง

3. ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณากำหนดมาตรการในการป้องกันและแก้ไขการบุกรุกพื้นที่ป่าให้ชัดเจนและดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังเพื่อไม่ให้เกิดการบุกรุกพื้นที่ป่าเพิ่มเติมอีก

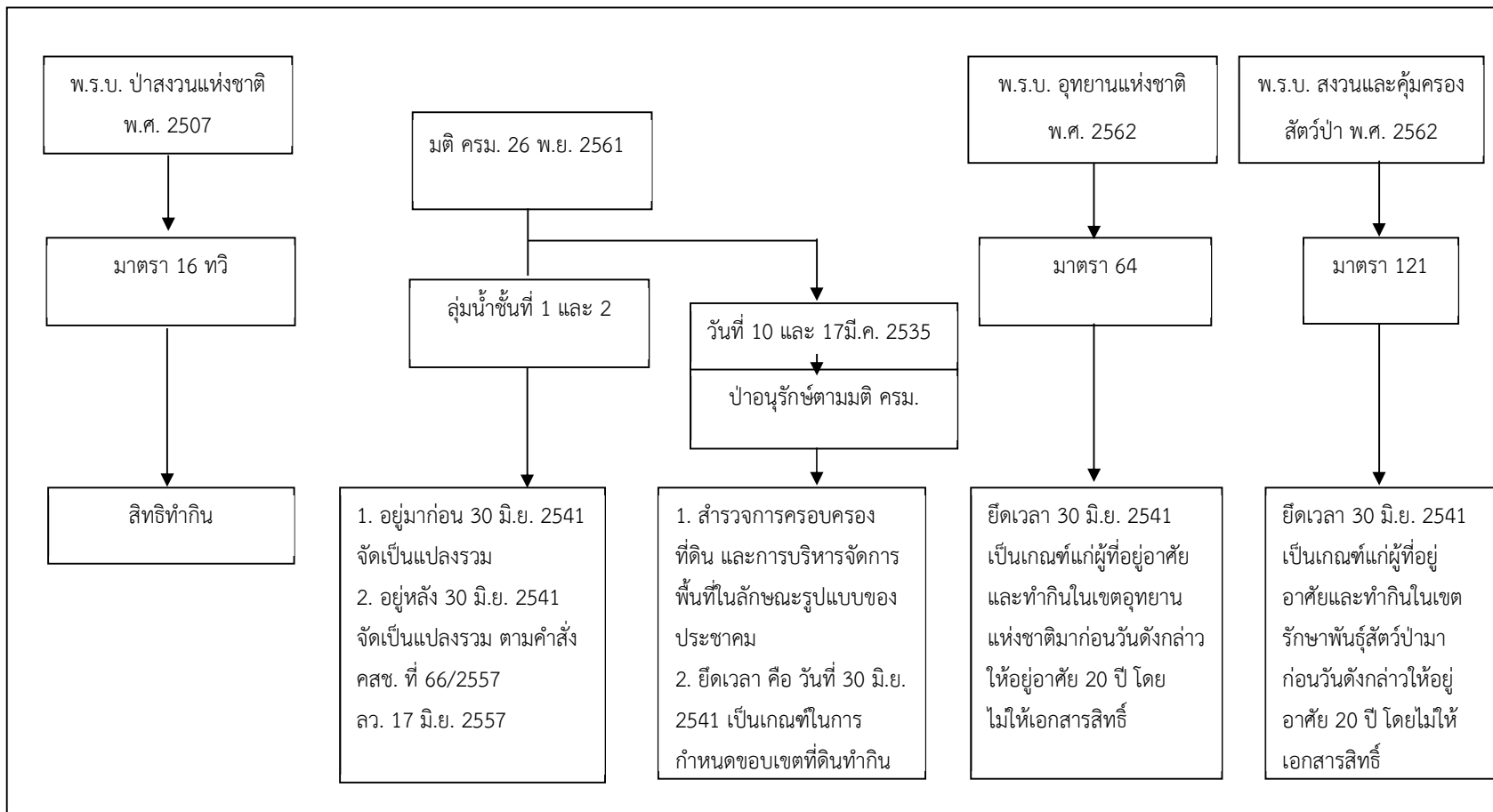
พื้นที่เป้าหมาย	กรอบมาตรการแก้ไขปัญหา
<p>กลุ่มที่ 1 ชุมชนในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3, 4 และ 5 ก่อน มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541</p>	<p>อนุญาตให้ถูกต้องตามกฎหมาย โดยโครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาล (คทช.)</p>
<p>กลุ่มที่ 2 ชุมชนในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3, 4 และ 5 หลัง มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 และต้องปฏิบัติตามคำสั่งคณะกรรมการสงวนแห่งชาติ ที่ 66/2557 ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2557</p>	<p>อนุญาตให้อยู่อาศัยและทำกินแบบแปลงรวม โดยออกแบบการใช้พื้นที่ร่วมกันระหว่างชุมชน และหน่วยงานรัฐ โดยชุมชนต้องดูแลรักษาและใช้ประโยชน์พื้นที่ในลักษณะที่เกื้อกูลต่อการอนุรักษ์ ตามที่กำหนดร่วมกัน</p>
<p>กลุ่มที่ 3 ชุมชนในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1 และ 2 - ก่อน มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 - หลัง มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541และต้องปฏิบัติตามคำสั่งคณะกรรมการสงวนแห่งชาติ ที่ 66/2557 ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2557</p>	<ol style="list-style-type: none"> จัดระเบียบการใช้ที่ดินทำกิน และรับรองการอยู่อาศัยทำกินในลักษณะแปลงรวม กำกับควบคุมจัดการการใช้ที่ดินและป่าไม้ภายใต้การอนุรักษ์และพัฒนาอย่างยั่งยืน ห้ามบุกรุกขยายพื้นที่ ฟื้นฟูสภาพป่าในรูปแบบการมีส่วนร่วม ส่งเสริมราษฎรปลูกป่า 3 อย่าง ใช้มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ ควบคุมผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมลดการชะล้างพังทลาย <p>วางแผนร่วมกับราษฎรและกรรมการหมู่บ้าน ประชาคม/ออกแบบ/คัดเลือกพันธุ์ไม้ตามแนวพระราชดำริปลูกป่า 3 อย่าง เพื่อฟื้นฟูสภาพป่าโดยกรมป่าไม้ จัดหาพันธุ์ไม้และให้ราษฎรเป็นผู้ดูแลต้นไม้ที่ปลูกและราษฎรใช้ประโยชน์ที่ดินในระหว่างแถวของต้นไม้ได้ โดยราษฎรจะได้รับประโยชน์ที่ดินในระหว่างแถวของต้นไม้ได้ โดยราษฎรจะได้รับประโยชน์จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตจากไม้ที่ปลูกและพืชพื้นล่างด้วย</p>
<p>กลุ่มที่ 4 ชุมชนที่อยู่ในเขตป่าอนุรักษ์</p>	<p>แนวทางการแก้ไขปัญหาดินของราษฎรในเขตป่าอนุรักษ์</p>

<p>- ก่อน มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541</p> <p>- หลัง มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. หลักการจัดการพื้นที่ เพื่อให้คงเจตนารมณ์ของการกำหนดกฎหมายเกี่ยวกับพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ ชุมชนที่จะได้รับการพิจารณาต้องเป็นชุมชนที่อาศัยอยู่เดิม ไม่มีการจัดที่ดินให้แก่บุคคลภายนอกพื้นที่ที่มีการกำหนดขอบเขตพื้นที่ทำกินที่เป็นที่ยอมรับร่วมกัน และเป็นการให้สิทธิทำกินมิให้เอกสารสิทธิ 2. แนวทางการจัดการพื้นที่ประกอบด้วย 2 ขั้นตอนหลัก คือ การสำรวจการครอบครองที่ดิน และการบริหารจัดการพื้นที่ เพื่อให้ได้ข้อตกลงแนวเขตบริหารเพื่อการอนุรักษ์ ที่เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายในรูปแบบของการประชาคมของชุมชน โดยมีคณะกรรมการ/คณะทำงาน ที่แต่งตั้งโดยผู้ว่าราชการจังหวัด ดำเนินการ 2 ระดับ คือ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 คณะทำงานสำรวจการครอบครองที่ดินระดับพื้นที่ เพื่อร่วมกับชุมชนในการสำรวจและบริหารจัดการพื้นที่ร่วมกัน 2.2 คณะกรรมการพิจารณาผลการสำรวจการครอบครองที่ดินระดับนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ หรือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์สาขาเพื่อตรวจสอบผลการดำเนินการและแก้ไขปัญหาจากผลการดำเนินงานของคณะทำงานฯ ระดับพื้นที่ โดยนำผลการสำรวจตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 และการตรวจสอบผู้ครอบครองที่เป็นผู้ยากไร้ ผู้ที่มีรายได้น้อย และผู้ไร้ที่ดินทำกินซึ่งได้อาศัยอยู่ในพื้นที่เดิมนั้นๆ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 66/2547 มาตราตรวจสอบร่วมกับราษฎร เพื่อจัดระเบียบการครอบครองที่ดิน และกำหนดให้เป็นเขตบริหารเพื่อการอนุรักษ์ 3. การดำเนินการดังกล่าวเป็นการเตรียมความพร้อมของชุมชนในการพิจารณาอนุญาต เมื่อร่างพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติพ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ..... ได้รับการพิจารณาเห็นชอบและมีผลใช้บังคับแล้ว โดยสามารถนำแนวเขตบริหารเพื่อการอนุรักษ์ มาจัดทำเป็นโครงการ/แผนงานเพื่อนำเสนอขออนุญาตใช้พื้นที่ได้ตามกฎหมายต่อไป
<p>กลุ่มที่ 5</p> <p>ชุมชนในพื้นที่ป่าชายเลน</p> <p>-พื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และพื้นที่เกษตรกรรม</p> <p>- พื้นที่เมืองและสิ่งก่อสร้างถาวร</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ดำเนินการจัดทำเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าชายเลน พร้อมทั้งกับพื้นที่ดินส่วนที่อยู่ห่างจากทะเลไม่น้อยกว่า 100 เมตร และพื้นที่ที่อยู่ห่างจากริมคลองไม่น้อยกว่า 20 เมตร เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน 1.2 ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับป่าชายเลน โดยให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหรือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ดำเนินการกำหนดอัตราและเรียกเก็บค่าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าชายเลนในกรณีต่างๆ 1.3 เสนอและรับฟังข้อคิดเห็นของคณะกรรมการบูรณาการด้านบริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลนและป่าชายหาด 2. คณะทำงานสำรวจการครอบครองที่ดินระดับพื้นที่ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 จัดประชุมชี้แจงราษฎรในพื้นที่เป้าหมายให้ทราบและเข้าใจวัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงานให้มีความถูกต้องตรงกันก่อนจะมีการดำเนินการขั้นตอนต่อไป 2.2 สำรวจ ตรวจสอบและจัดทำแผนผัง การใช้ประโยชน์ที่ดินรายแปลง 2.3 จัดทำขอบเขต แผนผัง บริเวณที่ยังคงสภาพเป็นป่าชายเลน 3. คณะกรรมการบริหารจัดการพื้นที่ป่าชายเลนที่มีการครอบครองทำประโยชน์ <ol style="list-style-type: none"> 3.1 จัดทำแผนบริหารจัดการและโครงการเพื่อการอนุญาต

	<p>3.2 รับฟังความคิดเห็นของคณะกรรมการบูรณาการด้านบริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลนและป่าชายหาดและนำเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายและแผนบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ</p> <p>3.3 นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบและยกเว้นมติคณะรัฐมนตรี</p> <p>3.4 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งดำเนินการอนุญาตตามแผนบริหารจัดการพื้นที่และหลักเกณฑ์ที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการบูรณาการด้านบริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลน และป่าชายหาด และคณะกรรมการนโยบายและแผนบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ</p>
--	---

รูปผนวกที่ 1-1 นโยบายของรัฐในการอนุญาตให้ราษฎรอยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ป่าไม้

คณะผู้จัดทำ

นายพิทโยธธ	ไวทยาวัฒน์	ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8
นายวิชัย	ทองขาว	ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาอุตรดิตถ์
นายกันตภณ	แก้วด้วง	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
นางสาวผ่องพรรณ	วงศ์เขียว	นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
นายพัฒนพงษ์	เกิดหล้า	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
นายสุชาติ	ภู่เกิด	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
นางชุตินา	จันทร์เจริญ	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
นายสาธิต	กาละพวา	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
นายเทิดศักดิ์	อนากาศ	นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
นางทรายแก้ว	อนากาศ	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
นางสาวนิรมล	เกษณา	นักสำรวจดินชำนาญการพิเศษ
นางสาววันเพ็ญ	หลวงกว้าง	นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ
นางสาวนงลักษณ์	พรมเจริญ	เศรษฐกรปฏิบัติการ
นายนาวัน	ขาวประเสริฐ	นายช่างสำรวจชำนาญงาน
นายพิชิต	รัตดี	นายช่างโยธาชำนาญงาน
นางสาวสุนิสา	บุญมาร์กษ์	นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการ
นายเฉลิมพล	ล้อมแพน	เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน
นางสาวสุวรรณา	มันชาวนา	นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
นางสาวนิตยา	ภูมिरาช	นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
นายพศิน	ฝ้ายเทศ	นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
นางสาวนัฐธนิษา	พุทธา	เจ้าหน้าที่แผนที่ภาพถ่าย
นายนครินทร์	เชิดชู	นักวิชาการเกษตร
นายอดิศร	เมืองมูล	นักวิชาการเกษตร

สถานีพัฒนาที่ดินอุดรดิษฐ์
ถนน พิษณุโลก-เด่นชัย ตำบลน้ำริด
อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิษฐ์
โทร 055-428-295

